

Vlaams Fonds voor de Letteren ✠ Jaarverslag 2010

2010

VLAAMS FONDS VOOR DE LETTEREN

JAARVERSLAG

Inhoudsopgave

Woord vooraf	9
Inleiding	11

1 Organisatorisch kader	18
1 VFL-bestuur	19
2 Dagelijks Bestuur	20
3 Adviescommissies	20
4 Beslissingscollege	21
5 Beroepscommissie	21
6 VFL-secretariaat	22

2 Subsidies en projecten	24
1 Binnenland	25
1 1 Binnenland subsidies	25
1 1 1 Auteurs	25
1 1 2 Strips	30
1 1 3 Vertalers in het Nederlands	33
1 1 4 Literaire tijdschriften	36
1 1 5 Digitale literaire projecten	37
1 1 6 Productiesubsidies voor uitgevers	37
1 1 7 Literaire oeuvres	40
1 1 8 Literaire manifestaties en organisaties	40
1 2 Binnenland projecten	44
1 2 1 Boekhandelsregeling	44
1 2 2 Literaire tijdschriften	45
1 2 3 Gedichtendagessay	46
1 2 4 Vlaamse Auteursvereniging	46
1 2 5 Biografendag	47
1 2 6 Literaire vertalers	47
1 2 7 Literair middenveld	48
1 2 8 Tentoonstelling 'Ceci n'est pas la BD flamande'	49
1 2 9 Forum stripauteurs	49
1 2 10 Debat literaire kritiek	50
1 2 11 Publicatie theaterteksten	51
1 2 12 Intercultureel beleid	51
1 2 13 I-Day Vlaamse Illustratorenclub	52
1 2 14 Poëzieproject / korte film 'Sjokkel'	52

2	Buitenland	53
2 1	Buitenland subsidies	53
2 1 1	Vertalingen uit het Nederlands	54
2 1 2	Productiesubsidies	59
2 1 3	Geïllustreerde boeken	60
2 1 4	Auteursbezoeken	62
2 1 5	Vertalershuis	65
2 2	Buitenland projecten	67
2 2 1	Buitenlandse beurzen	67
2 2 2	Publishers Tour KJ	69
2 2 3	Publishers Tour Proza	69
2 2 4	Vertalershuis	70
2 2 5	Festival International de la Bande Dessinée in Angoulême	70
2 2 6	Haarlemse Stripedagen	71
2 2 7	'Ceci n'est pas la BD flamande'	71
2 2 8	Poetry International Web	72
2 2 9	Lyrikline	72
2 2 10	Poëziepromotie via vertalers	72
2 2 11	Vertaalprijzen	73
2 2 12	Deskundigheidsbevordering vertalers	73
2 2 13	Joining The Dots - Colloquium Internationaal Cultuurbeleid	74

3	Samenwerking	76
1	Het VFL als aanspreekpunt Letteren	77
2	Vlaamse Overheid - IVA Kunsten en Erfgoed	77
3	Nederlands Letterenfonds	78
4	Expertisecentrum Literair Vertalen	79
5	Nederlandse Taalunie	80
6	Kunstenloket	81
7	Boek.be, VUV en VVB	81
8	Vlaamse Auteursvereniging	82
9	BoekenOverleg	83
10	Steunpuntenoverleg	84
11	Fonds Pascal Decroos	85
12	Overleg striporganisaties	86

4	Financieel overzicht	88
1	Jaarrekening 2010 (balans en resultatenrekening)	89
2	Overzicht van de subsidietoezeggingen naar hoofdgroepen	93

5	Beleid en interne werking	96
1	Tien jaar VFL	97
2	Meerjarenplan	97
3	Cultuurforum	98
4	Dossieropvolgingsysteem	99
5	Onderzoek Rekenhof	99
6	Interne studiepunten	100
7	Stages en onderzoeksprojecten	102

6	Communicatie	104
1	Website	105
2	Pers	105
3	Publicaties	105

7	Uitdagingen voor 2011	110
----------	------------------------------	------------

	Bijlagen	112
	Bijlage I – Samenstelling bestuur, commissies en secretariaat	113
	Bijlage II – Realisaties 2010	115
	Bijlage III – Lijst van afkortingen	125
	—	
	Colofon	127

Woord vooraf

2010 was een feestjaar voor het Vlaams Fonds voor de Letteren. We bestonden tien jaar. En we kregen zowel een heerlijk geschenk – veel volk en waardering op het verjaardagsfeest in de Vooruit – als een iets minder prettige mededeling: een bezuiniging van 6 %. En in 2011 nog eens 4 %. Dat is veel.

Maar besparen betekent niet dat we lethargisch in een hoekje zullen kruipen of met een kaasschaaf over onze ambities zullen strijken.

De ambities van het VFL staan in het meerjarenplan dat we hebben uitgeschreven ter voorbereiding van de volgende beheersovereenkomst met de Vlaamse overheid voor de periode 2011–2015: “Het VFL zal zich inzetten voor een vitale literatuur die een onderdeel vormt van de cultuur en de samenleving.” Dat trachten we te vertalen in twee uitgangspunten: voluit gaan voor de democratisering van de kwaliteit – iedereen heeft het recht om kwaliteit te schrijven, te verspreiden en te lezen – en een positionering van het VFL niet alleen als *payer* maar ook als *player*. Het VFL is immers niet alleen een sluiswachter, maar ook, samen met andere organisaties en verenigingen, een poortwachter van de letterensector, die een assertieve stem verdient in het maatschappelijke en politieke debat. De letteren worden misschien in stilte geschreven maar verdienen luidop gepromoot te worden.

Wij verwachten onze ambities terug te vinden in de volgende beheersovereenkomst. Wij steunen een aantal beleidsopties van de minister, die vraagt om integratie van het literaire middenveld, aandacht voor jonge auteurs en non-fictie. We nemen ook de uitdaging aan om extra middelen te zoeken.

Maar als de volgende beheersovereenkomst deze extra beleidsopties niet honoreert, zal het moeilijk worden om deze terechte vragen in daden om te zetten.

Elke dag bewijzen de literaire organisaties en initiatieven dat het belangrijke schakels zijn tussen lezers en auteurs, tussen literatuur en samenleving. Het middenveld verdient daarvoor de nodige middelen en groeikansen. Met minder versnippering maar met een grote diversiteit.

We moeten er mee aan werken dat het maatschappelijke draagvlak voor cultuur de komende jaren groeit. Maar hopelijk geldt dat ook voor de financiële middelen. In elk geval zullen wij offensief het debat (moeten) aangaan met glasheldere cijfers, met ons maatschappelijke engagement, de kwaliteit van ons werk en het vergroten van onze actieradius.

De letteren zijn er voor iedereen: ze horen thuis in de huiskamer en de schoolgebouwen, in stille hoekjes en iets drukker zalen, pleinen en markten. Cultuur moet van alle markten thuis zijn, maar dat is iets anders dan de cultuur van de markt achterna hollen. In het erkennen van dat onderscheid toont zich een meesterlijke cultuurpolitiek en een inspirerend letterenbeleid. Binnen deze context zal het VFL ook de volgende jaren zijn ambities trachten te realiseren.

Jos Geysels, voorzitter VFL

Inleiding

2010: jubileumjaar – toekomstgericht – veerkrachtig – verankering

In zijn elfde werkjaar vierde het VFL op Wereldboekendag, samen met de literaire sector, zijn tienjarig bestaan in de Gentse Vooruit met een feestavond en een jubileumboek. Beide boden een staalkaart van de diversiteit van de Vlaamse letteren in 2010. Na uitgebreide evaluatie, analyse, intern overleg en externe toetsing legde het VFL ook de bouwstenen voor het meerjarenplan 2011–2015 vast.

De economische crisis heeft de Vlaamse boekensector minder geraakt. Het jaar werd afgesloten met een lichte daling van 1,1 % in omzet en een status quo voor fictie en literaire non-fictie. Aandelenbewegingen door de verkoop van de uitgeverijdivisie van PCM herschikten het Vlaamse boekenlandschap, en op het vlak van logistiek en distributie werden pionnen verzet met het oog op nieuwe uitdagingen. De toekomstige positie van e-boeken en digitalisering wordt heel uiteenlopend geformuleerd: afwisselend als groeifactor voor de contentbezitters, als bedreiging voor het papieren boek, als onomkeerbaar, als nicheproduct, als speelterrein van (externe) technologiebedrijven, en als nieuwe kansen voor sectorspelers met initiatief en lef.

Voor 2011 kondigen zich nieuwe uitdagingen aan voor het VFL: ondanks een lager budget – 10 % inlevering sinds 2009 – de dynamiek maximaal bewaren en bewaken, een vinger-aan-de-polsbeleid voeren, ondersteunende doelgerichte interventies maken en blijven werken aan de eigen langetermijndoelen.

Crisisbestendige Vlaamse boekenmarkt

Nadat de markt van het algemene boek in 2009 een groei van ruim 9 % liet optekenen, eindigde de Vlaamse boekensector – ondanks de algemene crisistrend – met een lichte omzetzakking voor het algemene boek van 1,1 %. De Nederlandse boekenmarkt daalde voor het tweede opeenvolgende jaar met meer dan 3 %.

De Antwerpse Boekenbeurs kende een recordaantal bezoekers (188.000), bood een uitdeinend voordrachtenprogramma aan en leverde tevreden standhouders op. De *Literaire Lente* moest het zonder de ondersteuning van het startevenement *Zogezegd* stellen. De *Zomer van het spannende boek* stelde de (literaire) thrillers en detectives centraal en voor de derde maal was september de actiemaand van de beeldroman (graphic novel). Rond de bekroningen van Boekenleeuw en Boekenpauw en de Boekenbeesten werd het jeugd- en kinderboek gepromoot in de Jeugdboekenweek.

De verkoop van de boekendivisie van PCM door de (Vlaamse) Persgroep, leidde tot een grondige herschikking tussen de grote spelers in het Vlaams-Nederlandse landschap van het algemene boek. De crisis in de krantenwereld – door onder andere verlaagde inkomsten uit reclame en een dalend aantal lezers – dreigde ook tot de afstoting van de boekendivisie van NDC/VBK te leiden. Uiteindelijk bleef de combinatie bestaan, maar de uitgeverijactiviteiten werden gecentraliseerd in drie subdivisies. Weekbladpersgroep (WPG) verwierf uit PCM de Nederlandse uitgeverij Bruna en de Vlaamse Standaard Uitgeverij (in september omgedoopt tot WPG uitgevers België nv – de imprint Meulenhoff/Manteau verdwijnt en wordt vervangen door Bezige Bij Antwerpen) en werd daardoor qua omzet de grootste groep van publiksboeken in Vlaanderen en Nederland. Lannoo verwierf

Meulenhoff (en daardoor een basis voor fictie-uitgaven) en Spectrum/Unieboek en is daarmee marktleider voor non-fictie in beide landen. De drie grote groepen beheersen samen ruim twee derde van de markt. Door de komst van Lannoo/Meulenhoff als derde grote speler is de markt niet meer eenzijdig in Nederlandse (financiële) handen.

Verschuivingen zijn er ook op het vlak van distributie en diffusie. Voor de logistieke activiteiten versterkt het Centraal Boekhuis in Culemborg zijn positie als leverancier voor Vlaamse en Nederlandse uitgevers naar de kanalen van de boekdetailhandel. De loskoppeling van distributie (logistiek) en diffusie (verkoop en promotie) holt deze klassieke combinatiefunctie van Vlaamse importeurs bovendien uit en doet Nederlandse uitgevers kiezen voor diffusiespecialisatie (ElkeDag nv als dochtermaatschappij van uitgeverij Vrijdag opgezet met participatie van Cultuurinvest).

De sterke groei van het e-boek in de VS – volgens cijfers van het laatste kwartaal 2010 een marktaandeel van ruim 10% – is zeker niet terug te vinden in Nederland en nog minder in Vlaanderen. Wachten op de doorbraak van de e-reader lijkt wel een verhaal van de kip of het ei, waarbij de consument wacht om de hardware te kopen tot er meer software is (elektronische boektitels), terwijl de softwareaanbieders (uitgeverijen) wachten tot er meer hardwarebezitters zijn. Of zijn het hoge btw-tarief (21%) en het kleine prijsverschil tussen papier en e-boek de remmende factoren? De succesvolle introductie van de iPad en de ontwikkeling van boeken-apps lijken de acceptatie van e-boeken te versnellen. De onvermijdelijke betrokkenheid van Apple (ook binnen het terugverdienmodel) is voor uitgevers echter een drempel om krachtig mee te stappen.

Het Vlaams e-boekplatform (VEP), een project gesteund door de Vlaamse regering in het kader van innovatief aanbesteden, onderzoekt de technische mogelijkheden om een veelzijdig technisch plateau te ontwerpen van waaruit uitgevers, boekhandels, bibliotheken, auteurs en lezers content in verschillende exploitatievormen kunnen opzetten, ontwikkelen en gebruiken. Een proefproject is voorzien voor het najaar 2011 en de start op brede schaal in 2012. Samenwerking met Nederland (en het e-boekplatform in oprichting van het Centraal Boekhuis) ligt voor de hand. De intensieve samenwerking tussen de publieke (openbare bibliotheken) en private (uitgeverijen, boekhandels) sector op het vlak van (re)productie en distributie van digitale producten, is voorlopig een unicum in de boekenwereld en is tegelijkertijd een toetssteen voor hoe tegengestelde belangen (bv. leenrecht en gratis informatieverspreiding) overbrugd kunnen worden in de zorg voor culturele belangen en erfgoed door een Vlaams digitaal blok te vormen tegen dominante commerciële wereldspelers als Google en Apple.

Een belangrijke structurele realisatie is de overeenkomst tussen de Vlaamse Auteursvereniging (VAV) en de Vlaamse Uitgeversvereniging (VUV) over een modelcontract voor de uitgave van een fictie- of non-fictiewerk. Daarmee worden de rechten en plichten evenwichtig vastgelegd en is het ook voor auteurs die geen expert zijn op het vlak van auteursrecht mogelijk om een uitgebalanceerde overeenkomst af te sluiten. Het VFL zal dit modelcontract sanctioneren en als voorwaarde voor zijn subsidieregelingen stellen.

In het najaar 2011 werden voor het eerst leenrechtvergoedingen uitbetaald voor de uitleningen in Vlaamse openbare bibliotheken in de jaren 2004–2006. Echt transparant waren de verdeelsleutels vanuit de beheersvennootschappen niet. Er is dus nog werk aan de winkel, zowel om tot een redelijke vergoeding te komen (de huidige vergoeding bedraagt 0,12 euro per uitlening) als tot een objectieve verdeelsleutel (gebaseerd op aankopen door de bibliotheek, aanwezigheid in de bibliotheekrekken, aantal uitleningen, al dan niet genre-gecorrigeerd, al dan niet in combinatie).

Bekroonde letteren – literatuur en prijzen

Vlaamse auteurs en titels scoorden extra hoog in de grote literaire prijzen. David Van Reybrouck kreeg in februari de Vlaamse Cultuurprijs voor Essay en Kritiek toegekend voor zijn *Pleidooi voor populisme*. Zijn vrucht van jarenlang onderzoeks- en schrijfwerk (en van beurzen van o.a. het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Letterenfonds) *Congo, een geschiedenis*, werd bekroond met de AKO Literatuurprijs, de Libris Geschiedenisprijs en de J. Greshoffprijs voor beschouwend proza, en kende een groot verkoopsucces bij het leespubliek. Bernard Dewulf behaalde de Libris Literatuurprijs met *Kleine dagen*, zijn miniaturen over het genot van het alledaagse.

De Boekenleeuw was voor de adolescentenroman *Ik denk dat het liefde was* van Kathleen Vereecken. De auteur-illustrator André Sollie (die ook de affiche ontwierp voor tien jaar VFL) werd bekroond met de Boekenpauw voor zijn prentenboek *De Zomerzot*. De Debuutprijs 2010 ging naar Joost Vandecasteele voor zijn bundeling van korte verhalen *Hoe de wereld perfect functioneert zonder mij*.

In het genre spannende boeken ging de Diamanten Kogel naar Mieke De Loof (*Wrede schoonheid*), en de Hercule Poirotprijs naar Patrick Debruyn (*Dodelijk verlangen*).

Voor poëzie werd de Herman de Coninckprijs toegekend aan Paul Bogaert voor zijn bundel *Slalom Soft*.

De eerste Willy Vandersteenprijs voor het beste Nederlandstalige stripalbum werd op de Stripedagen in Haarlem uitgereikt aan Brecht Evens voor *Ergens waar je niet wil zijn*.

Het Letterenhuis in Antwerpen kreeg de prijs van de Vlaamse Gemeenschap voor Cultureel erfgoed en werd geloofd voor het collectiebeleid, de publieksontsluiting en de reflectie.

Veerkrachtig VFL-jaar

Tijd voor vernieuwing: een eerste Publishers Tour voor proza; een boeiende Vlaams-Nederlandse biografendag; een bottom-upbenadering voor de subsidiëring van literaire organisaties uitgaande van functiekeuzes; ondersteuning van het (eerste) elektronische platform voor literaire kritiek *De Reactor*.

Tijd voor consolidatie: de stimuleringsregelingen voor debuterende auteurs (66 beurzen toegekend sinds 2000) en beginnende vertalers (meer dan 70 gerealiseerde literaire vertalingen sinds 2000); 8 literaire tijdschriften ontvangen een basissubsidie in de periode 2011–2013; 17 stripauteurs ontvingen een werkbeurs; 77 vertalingen uit het Nederlands werden ondersteund met een vertaalsubsidie. Voor de publicatie in het buitenland van 35 prentenboeken en strips werd een gecombineerde vertaal- en productiesubsidie toegekend – 12 van deze titels ontvingen productiesteun. De editie van het verzameld werk van Louis Paul Boon werd verder gesteund in het kader van de oeuvreregeling.

Tijd voor fundamenten: voorbereidingen voor een centrale databank, een intern dossieropvolgingssysteem en de digitale aanlevering van subsidieaanvragen; studie- en ontwikkelingswerk rond de hertekening van het literaire middenveld; een afbakening van de uitdagingen en ambities voor 2011–2015; het versterken van het BoekenOverleg als overlegplatform voor bij het boek betrokken organisaties en als gesprekspartner voor overheid en beleid.

Als ‘grote instelling’ moest het VFL in 2010 6% besparen. En dat in zijn na-jubileumjaar. Zorgvuldige kwaliteitsgerichte keuzes, kostenbewustzijn, aanvullende opdrachtbudgetten voor de A-Boekhandelsregeling en het Vertalershuis, en enthousiasme en inzet voor de letteren, hebben toch een creatieve, energieke en

brede werking mogelijk gemaakt. Die getuigt bovendien van een grote diversiteit: de vaste waardes als de jaarlijkse terugkerende ronde voor werkbeurzen auteurs (100 toekenningen voor een totaalbedrag van 953.000 euro), nieuwe successen in het buitenland (met vertalingen van Erwin Mortier, Dimitri Verhulst, Hugo Claus, Carll Cneut, Brecht Evens...), kleinschalige vernieuwende projecten, sectoroverschrijdende samenwerking voor het internationaal colloquium *Joining the Dots* over duurzaam internationaal cultuurbeleid, impulsen voor een vernieuwend creatiebeleid binnen letteren en digitalisering, nieuw leven bij fondsmedewerkers, voorbereiding van bestuurswissels...

Hier volgt per maand een hoogtepunt dat de verscheidenheid en de veelzijdigheid van de VFL-werking in 2010 schetst:

— januari

Eerste opvolgingsjaar op het internationaal stripfestival van Angoulême, na het succesvolle gastlandschap van de Vlaamse strip in 2009, onder het motto 'Ceci n'est pas la BD flamande'. Met een centrale verkoop- en informatiestand, tientallen opvolgingscontacten met buitenlandse uitgevers, stripauteurs die met een VFL-reisbeurs vertaalmogelijkheden konden verkennen... Resultaat: op 2 jaar tijd meer dan 15 vertalingen van werk van jonge Vlaamse stripauteurs.

— februari

Tweede editie van de Publishers Tour voor buitenlandse uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur: een intensieve kennismaking met de Vlaamse spelers in deze deelsector, met als doel meer vertalingen te genereren van Vlaamse auteurs en illustratoren. Opdracht geslaagd, te merken aan de enthousiaste reacties van de leergierige deelnemers... en aan de eerste oogst van vertalingen nadien. In juni werd deze succesformule ook opgezet voor buitenlandse uitgevers van proza. Een Vlaams literatuurbad van een week bracht hen in contact met de diversiteit en de originaliteit van de Vlaamse fictie. Ook hier vindt het enthousiasme zijn neerslag in vertalingen van Vlaamse auteurs.

— maart

De ondersteuningsregeling voor boekhandels wordt uitgebreid naar A-Stripboekhandels. Zij ontvangen twee gratis exemplaren van titels die met productiesubsidies werden uitgegeven, om zo extra zichtbaarheid te geven aan deze bijzondere boeken. Activiteiten in de boekhandel worden gestimuleerd door een manifestatiesubsidie.

— april

Na de reflectienamiddag over tien jaar VFL-werking in december 2009, werden op 23 april alle directe en indirecte medewerkers vergast op een avondvullend literair programma: een terugblik op tien jaar wereldnieuws – literair nieuws – VFL-nieuws, een verrassende receptie en een jubileumboek *Dat spreekt boekdelen* in de vorm van een fraai vormgegeven eigenzinnig lexicon van de Vlaamse letteren.

— mei

Voor de elfde maal kent het VFL werkbeurzen toe aan literaire auteurs. In de voorbije elf jaar werden 1.658 individuele aanvragen behandeld en voor 985 dossiers ontvingen de auteurs effectief een beurs (= 59%). De voorbije jaren schommelde het aantal gehonoreerde aanvragen rond de 100, exclusief stripauteurs.

— juni

Samen met de collega's van het Nederlands Letterenfonds organiseerde het VFL op 18 juni de eerste ontmoetingsdag voor biografen: een kennismaking met het Letterenhuis en de lopende Elsschot-tentoonstelling, boeiende inleidingen over do's en don'ts van het biografiegenre, uitwisseling van ervaringen, adressen en contactpersonen, kortom stimulansen om het eigen project voort te zetten. Goed voor een herhaling in 2012, waarschijnlijk in het Letterkundig Museum in Den Haag.

— juli

Het voorbereidende studiewerk voor het meerjarenplan wordt afgerond met de publicatie van *Letteren in de wereld van vandaag en morgen – aanzetten tot een meerjarenplan 2011–2015*. De brochure wordt bezorgd aan minister Schauvliege en aan de leden van de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement, ter onderbouwing van de nieuwe beheersovereenkomst.

— augustus

Deskundigheidsbevordering voor literaire vertalers: een intensieve zomercursus, opgezet door het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV), met dit jaar als focusdoeltalen het Spaans en het Portugees specifiek voor Latijns-Amerikaanse landen. Met als vertaaluitdagingen het inleidende hoofdstuk uit *Sprakeloos* van Tom Lanoye en *De bewaker* van Peter Terrin.

— september

De relatieve rust van de vakantiemaanden werd gebruikt om het administratieve project AXI voor te bereiden. Eindresultaat is een gecentraliseerde databank met alle contactadressen, een dossieropvolgingssysteem dat een directe koppeling met de boekhouding mogelijk maakt en automatische signaleringsprocedures inhoudt, een stap-voor-stapopvolging van buitenlandse contacten en in 2012 de mogelijkheid om aanvragen digitaal in te dienen. In totaal zijn 7.800 contactadressen ontdekt, heringevoerd, geactualiseerd en gecontroleerd. De volgende maanden worden per regeling de aanvragen ingevoerd in het nieuwe systeem.

— oktober

Op 21 oktober hield de Commissie Cultuur een hoorzitting over de boekensector. De uitnodiging was gericht aan het BoekenOverleg en bevatte de vraag om naast een sectorschets en relevante kerncijfers, in enkele thematische nota's de uitdagingen van de Vlaamse boekensector te schetsen. Naast een actualisering van het memorandum voor de Vlaamse verkiezingen, werd extra tijd besteed aan het op één lijn brengen van de standpunten van de partners van het BoekenOverleg over gemeenschappelijke thema's. Sinds de oprichting van dit overleg door het VFL in juni 2007, is er afstemming om te komen tot gemeenschappelijke standpunten over boekgerelateerde thema's. Dit draagt bij tot een van de 'nulde doelstellingen' van een boekenbeleid, namelijk de verankering en de versterking van de letteren in het kunsten- en cultuurbeleid.

— november

In Utrecht wordt de Taalunie Toneelschrijfprijs uitgereikt: een coproductie van het Theater Instituut Nederland (TIN), de Nederlandse Taalunie (NTU) en het VFL om de toneelliteratuur meer zichtbaarheid te geven en de publicatie van theaterteksten aan te moedigen. Een thema dat ook het VFL ter harte nam tijdens een rondetafel met organisaties en uitgeverijen met publicatieplannen voor theaterteksten uit Vlaanderen en Nederland.

— december

Na het voorbereidende studiewerk van de Adviescommissie literaire manifestaties en organisaties en het VFL-secretariaat, wordt in overleg met de literaire organisaties uit het middenveld gewerkt aan een visienota over de versterking en de positionering van dit middenveld in het literaire en het kunstenlandschap.

VFL – een organisatie in beweging

In 2010 zijn we gestart met elf nieuwe commissieleden voor de bezetting van acht Adviescommissies, een Beslissingscollege en een Beroepscommissie. Twee ad hoc commissies adviseerden over aanvragen binnen de regeling e-literatuur en voor de literaire biografieën. Op de literaire expertise, het engagement en de integriteit van deze commissieleden bouwt het VFL zijn werking. Na tien jaar hebben al meer dan 180 experts door hun constante feedback en professioneel advies het kwaliteitsprofiel van het VFL mee opgebouwd. Voor vertaalbeoordelingen uit en in het Nederlands werd een beroep gedaan op tientallen taalspecialisten – native speakers en ervaren literaire vertalers.

In de laatste maanden van 2010 moest het bestuur op zoek naar tien vervangers voor commissieleden die aan het eind van hun mandaat waren gekomen. Ook voor het VFL-bestuur moest naar vervanging gezocht worden: Cyriel Van Tilborgh, Harold Polis (beiden ook lid van het Dagelijks Bestuur) en Leen van Dijk hebben hun termijn van acht jaar volledig afgerond. Vanaf 1 januari zullen Jan Renders, An Renard, Geert Lernout, Johan de Koning en Peter Theunynck hun plaats innemen. Rita De Graeve (tevens ondervoorzitter) en Rik Vandecaveye zullen samen met Jos Geysels en Carlo Van Baelen het Dagelijks Bestuur vormen.

Op het VFL-secretariaat was er heel wat beweging. Drie collega's hebben hun gezin uitgebreid met een eerste kind. Na ruim zeven jaar zorg voor de promotie van poëzie in het buitenland en vertalingen in het Nederlands, koos Tom Van de Voorde voor een nieuwe uitdaging als literair programmator bij Bozar in Brussel. Zijn takenpakket buitenland werd overgenomen door Patrick Peeters, die op 1 oktober op de Frankfurter Buchmesse een vliegende internationale start nam. Silvia Cavallo, dossiermedewerker binnenland, keerde terug naar haar vorige werkgever. Haar takenpakket werd overgenomen door Mies Van Dun, die startte op 31 mei.

Carlo Van Baelen, directeur VFL

ORGANISATORISCHER KADEHR

Het Vlaams Fonds voor de Letteren is een Vlaamse Openbare Instelling (VOI), opgericht op 30 maart 1999 en actief sinds 1 januari 2000. Het steunt de Nederlandstalige letteren en de vertaling in en uit het Nederlands van literair werk in de brede zin van het woord. Op die manier helpt het de sociaaleconomische positie van Vlaamse auteurs en vertalers te verbeteren.

Het VFL-beleid is gericht op de ondersteuning van creatie, productie, presentatie en omkadering. Hiertoe verleent het VFL subsidies, informatie en documentatie. Het organiseert en financiert ook projecten, samenwerkingsplatforms en andere initiatieven.

De interne werking van het VFL wordt geregeld door het oprichtingsdecreet van 30 maart 1999 (*Belgisch Staatsblad* 27 augustus 1999), het decreet van 30 april 2004 houdende wijziging van het oprichtingsdecreet (*Belgisch Staatsblad* 29 juni 2004), het *Huishoudelijk Reglement* van december 2009 en de specifieke reglementeringen per subsidievorm. Deze teksten zijn raadpleegbaar op www.vfl.be.

Kwaliteit is het belangrijkste criterium in het beleid van het Vlaams Fonds voor de Letteren: bewuste aandacht voor vernieuwing, lef, durf, literair avontuur en authenticiteit.

Het VFL subsidieert projecten die blijk geven van een **professionele aanpak** met aandacht voor objectieve positionering in het literaire veld, zelfevaluatie en effectmeting. Ze moeten mee het imago en de plaats van literatuur en professionele literatuurbeoefenaars in de kunstensector versterken.

Diversiteit in het literaire landschap is cruciaal. Het VFL besteedt extra aandacht aan de verschuiving, vervaging en uitwissing van grenzen tussen genres en is alert voor experimenten met digitale media. Er moet ook diversiteit zijn in doelgroepen en ingezette middelen.

1 VFL-bestuur

Volgens het decreet is het VFL-bestuur bevoegd voor:

- de jaarlijkse begroting, de jaarrekening, het jaarlijkse actieplan, het meerjarenplan en het jaarverslag;
- de benoeming en het ontslag van de leden van Adviescommissies, Beslissingscollege en Beroepscommissie;
- de installatie van en het toezicht op het Dagelijks Bestuur;
- de bekrachtiging en de uitvoering van de beslissingen van het Beslissingscollege en de Beroepscommissie.

Dit houdt een aantal vaste agendapunten in voor de maandelijkse bestuursvergadering:

- een financieel overzicht van de door het Beslissingscollege genomen beslissingen;
- een overzicht van de betalingen, opgesplitst volgens werkingskosten, nieuwe subsidie-engagementen, subsidie-engagementen voorgaande jaren, investeringen;
- organisatie en werking van het VFL-secretariaat;
- voorbereiding, inhoudelijke discussie en afwerking van beleidsplannen;
- budgetbepaling en herschikking van het budget op basis van tussentijdse overzichten;

- rapportering van vertegenwoordigingen en overlegbesprekingen.

Het VFL-bestuur telt minstens negen leden met literaire kennis en bestuurlijke ervaring. Een vertegenwoordiger van de Vlaamse regering woont de vergaderingen bij als raadgever. Op 1 januari 2010 volgde Jos Geysels Joris Gerits op als nieuwe voorzitter van het VFL-bestuur.

De bestuurders worden benoemd voor vier jaar. Hun mandaat kan eenmaal worden verlengd. Het VFL-bestuur vergaderde zesmaal in 2010.

Belangrijke thema's in 2010:

- bepaling van het individueel netto belastbaar inkomen;
- doel en opvolging onderzoek Rekenhof;
- afwerken van de aanzetten voor het Meerjarenplan 2011–2015;
- viering tien jaar VFL;
- visieontwikkeling hergroepering literair middenveld;
- informatie over BoekenOverleg, VFL-VAV-overleg, stripforum, Kunstensteunpuntenoverleg ...;
- aanpassing subsidiereglementen 2011.

De samenstelling van het Fondsbestuur is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

2 Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur heeft de leiding over het dagelijkse beheer en werkt onder het toezicht van het VFL-bestuur.

Het Dagelijks Bestuur is verantwoordelijk voor de opvolging van de beslissingen van het VFL-bestuur en bereidt de vergaderingen voor. Het vergadert maandelijks en heeft als vaste agendapunten: personeelszaken, het uittekenen van vacatures na de openstelling door het VFL-bestuur, beslissen over de aanwerving van personeelsleden en de tewerkstellingsvoorwaarden, preselectie van leden van adviescommissies en colleges, vaststelling van de agenda van het VFL-bestuur, vertegenwoordiging in afstemming met het VFL-bestuur.

De samenstelling van het Dagelijks Bestuur is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

3 Adviescommissies

De Adviescommissies geven inhoudelijk advies over de subsidieaanvragen, de projectvoorstellen en de beoordelingsprocedures. Ze leggen hun adviezen voor aan het Beslissingscollege.

De Adviescommissies tellen vier leden en een voorzitter, die ook lid is van het Beslissingscollege. Het VFL-bestuur benoemt de commissieleden voor een termijn van maximaal vier jaar. Hun mandaat is niet verlengbaar. De leden van de Adviescommissies zijn auteur, vertaler, criticus/essayist, academicus, uitgever of bestuurslid van een literaire vereniging.

Commissieleden die betrokken zijn bij een aanvraagdossier nemen niet deel aan de advisering over dit dossier. Ook commissieleden die zich in een recensie

uitgesproken positief of negatief hebben uitgelaten over (het literaire werk van) een auteur, adviseren niet over zijn of haar aanvraag.

Naast de acht vaste Adviescommissies kunnen voor specifieke of occasionele subsidieregelingen ook ad hoc Adviescommissies worden samengesteld. In 2010 werd een beroep gedaan op twee ad hoc Adviescommissies: e-literatuur en literaire biografieën.

De samenstelling van de Adviescommissies is opgenomen als bijlage I. achter in dit Jaarverslag.

4 Beslissingscollege

Het Beslissingscollege beslist over de subsidieaanvragen op basis van de gemotiveerde adviezen van de Adviescommissies. Het evalueert de regelingen en signaleert nieuwe behoeften.

Het Beslissingscollege bestaat uit negen leden: de acht voorzitters van de Adviescommissies en een onafhankelijke voorzitter die deskundig is op literair vlak. De leden van het Beslissingscollege hebben een mandaat van vier jaar dat niet verlengd kan worden.

Om belangenconflicten te vermijden wordt bij het begin van elke vergadering de directe en indirecte betrokkenheid van elke aanwezige bij een dossier vastgesteld. Een lid kan nooit deelnemen aan de bespreking en besluitvorming over een aanvraag waarbij hij of zij betrokken is.

Het Beslissingscollege vergaderde vijf keer in 2010 en besliste één keer via mailronde.

De samenstelling van het Beslissingscollege is opgenomen als bijlage I. achter in dit Jaarverslag.

5 Beroepscommissie

De Beroepscommissie behandelt de gemotiveerde bezwaarschriften tegen de besluiten van het Beslissingscollege. Ze gaat na of de Adviescommissie(s) en het Beslissingscollege alle relevante elementen in rekening hebben gebracht, of ze consistent hebben geadviseerd en gemotiveerd, en of ze het aanvraagdossier objectief hebben beoordeeld.

Na onderzoek beslist de Beroepscommissie autonoom om het besluit van het Beslissingscollege te bevestigen of geheel of gedeeltelijk te herzien. De Beroepscommissie is geen 'secondopinioncommissie' die het inhoudelijke advies overdoet vanuit een eigen, tweede lezing.

De Beroepscommissie telt vier leden en een voorzitter. Ze zijn deskundig op literair gebied en maken geen deel uit van de andere VFL-organen. Ze hebben een mandaat van vier jaar, dat niet kan worden verlengd.

Behandelde dossiers in 2010:

- Werkbeurzen voor literaire auteurs: 7 dossiers – 2 herziening
- Werkbeurzen voor stripauteurs: 2 dossiers – geen herziening
- Stimuleringsubsidies voor literaire auteurs: 1 dossier – geen herziening
- Projectbeurzen vertalers: 1 dossier – geen herziening

- Productiesubsidies voor literair werk en strips: 2 dossiers – geen herziening
- Subsidies voor digitale literaire projecten: 1 dossier – geen herziening
- Subsidies voor literaire organisaties: 1 dossier – geen herziening
- Subsidies voor literaire manifestaties: 1 dossier – geen herziening

De samenstelling van de Beroepscommissie is opgenomen als bijlage I. achter in dit jaarverslag.

6 VFL-secretariaat

Het VFL-secretariaat bereidt het beleid van het Vlaams Fonds voor de Letteren voor en voert het ook uit. Het verzorgt de administratie, volgt de dossiers op en staat in voor de interne en externe communicatie.

Het secretariaat vertegenwoordigt het VFL bij delegatie van het VFL-bestuur. Het zet proefprojecten op, voert studieopdrachten uit en evalueert de werking en instrumenten.

Het secretariaat wordt geleid door een directeur. Het VFL-bestuur benoemt hem op basis van een externe selectieprocedure. Hij moet deskundig zijn in bedrijfsbeheer en een brede culturele en literaire interesse hebben.

Eind 2010 werkten op het VFL-secretariaat 13 vaste medewerkers, van wie 5 deeltijds, in totaal 11,5 voltijdse equivalenten.

SUBSIDIES PROJECHEN

1 Binnenland

1.1 Binnenland subsidies

1.1.1 Auteurs

Werkbeurzen literaire auteurs

Een werkbeurs is een subsidie aan een auteur van literair werk met als doel hem/haar economische ruimte te bieden voor het schrijven van kwalitatief hoogstaand literair werk. Een werkbeurs is geen prijs voor literaire verdiensten, noch een subsidie achteraf voor een gepubliceerd boek of een financiële tegemoetkoming in materiële werkomstandigheden. Een werkbeurs wil de auteur financiële ruimte bieden om aan het schrijfproject te werken: het is 'geld voor tijd'. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in twee tot acht eenheden en kan gelden voor één of meerdere jaren. In 2010 stond een eenheid gelijk aan 2.400 euro. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van 38.200 euro individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

De formele voorwaarden, de algemene beoordelingscriteria en de specifieke criteria voor proza, kinder- en jeugdliteratuur, poëzie, essayistiek, prentenboeken/illustraties en toneelteksten, zijn te vinden op de website van het VFL. Het kerncriterium is steeds literaire kwaliteit.

Een auteur die meerdere genres beoefent, dient één aanvraag in. Het volledige dossier met de ingediende publicaties en de deelwerkplannen wordt naargelang het genre door de desbetreffende Adviescommissie gelezen en beoordeeld. De voorzitters van deze Adviescommissies formuleren een geïntegreerd advies voor het Beslissingscollege.

Dit jaar dienden 131 auteurs een ontvankelijke aanvraag in: 26 auteurs met een werkplan proza, 21 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay, 13 auteurs met een werkplan theater, 46 auteurs met een werkplan kinder- en jeugdliteratuur. 25 auteurs dienden een meervoudige aanvraag in (met een werkplan voor twee of meer genres).

In totaal werden 397 eenheden toegekend aan 97 auteurs: 76 eenheden voor 19 proza-auteurs; 70 voor 14 auteurs met een werkplan poëzie en/of essay; 39 voor 11 theaterauteurs; 134 voor 34 kinder- en jeugdauteurs en 78 voor 19 auteurs met een meervoudige aanvraag. Het brutobedrag van de totale toekenning was 952.800 euro.

21 auteurs vroegen in 2010 voor het eerst een werkbeurs aan. Aan 12 van hen werd die ook toegekend. 19 van de 131 aanvragers waren Nederlanders. 11 van hen ontvingen een beurs.

10 toekenningen maakten onderdeel uit van een continueringsregeling voor meerdere jaren. In de overzichtstabel zijn ze gemarkeerd met een *.

24 auteurs ontvingen ook een projectbeurs van het Nederlands Letterenfonds voor hetzelfde werkplan. Zij zijn gemarkeerd met een *. Literaire auteurs kunnen immers ook een aanvraag voor een projectbeurs indienen bij het Nederlands Letterenfonds. Het Nederlands en het Vlaams Fonds beslissen elk autonoom over de aanvragen. Indien beide Fondsen een beurs toekennen voor hetzelfde project,

wordt deze gefinancierd: het gemeenschappelijk toegekende bedrag wordt gedeeld, de extra toezegging wordt betaald door het betreffende Fonds. In 2010 bedroeg de vrijval voor het VFL door cofinanciering 119.125 euro.

Netto – na aftopping en cofinanciering – werd 760.693 euro uitbetaald aan werkbeurzen voor literaire auteurs.

Tabel werkbeurzen literaire auteurs

Auteur	Nat.	Genre(s)	Aantal eenheden
Frank Adam	B	Proza, theater	4
Kristien Aertssen	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
Paul Baeten Gronda	B	Proza	2
Paul Bogaert	B	Poëzie en essay	6
Lenze Bouwers	NL	Poëzie	3
An Candaele	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Paul Claes	B	proza, essay	6
Sabien Clement	B	Kinder- en jeugdliteratuur	6
Carl Cneut	B	Kinder- en jeugdliteratuur	8*
Kris Cuppens	B	Theater	2
Geertrui Daem	B	Proza	4*
Johan de Boose	B	Proza, poëzie	2*
Pieter De Buysser	B	Theater	5
Saskia de Coster	B	Proza	5
Peter De Graef	B	Theater	6
Stefanie De Graef	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Jan De Kinder	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Jan De Leeuw	B	Kinder- en jeugdliteratuur	5
Piet de Moor	B	Proza, essay	3
Paul de Moor	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Gerda De Preter	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Marita de Sterck	B	Kinder- en jeugdliteratuur	6*
Evelien De Vlieger	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Kristien Dieltiens	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2*
Noëlla Elpers	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Merel Eyckerman	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Pieter Gaudesaboos	B	Kinder- en jeugdliteratuur	6
Ingrid Godon	B	Kinder- en jeugdliteratuur	7
Koenraad Goudeseune	B	Proza	2
Hans Groenewegen	NL	Poëzie, essay	6**
Luuk Gruwez	B	Poëzie	6**
Abke Haring	NL	Theater	4
Rozalie Hirs	NL	Poëzie	5
Peter Holvoet-Hanssen	B	Poëzie	5*
Pol Hoste	B	Proza	3
Lucas Hüsgen	NL	Essay	6
Lieve Joris	B	Proza	4**
Hilde Keteleer	B	Proza, poëzie	2
Hester Knibbe	NL	Poëzie	4*
Bart Koubaa	B	Proza	5*
Erna Kuik	NL	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Ruth Lasters	B	Proza	2

Dirk Lauwaert	B	Essay	4
Riske Lemmens	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Simone Lenaerts	B	Proza	2
Benjamin Leroy	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
Paul Mennes	B	Proza	3
Bart Meuleman	B	Proza, poëzie, essay	6
Rudi Meulemans	B	Theater	3
Bart Moeyaert	B	Kinder- en jeugdliteratuur	8
Tine Mortier	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Leonard Nolens	B	Poëzie	8 *✿
David Nolens	B	Proza	4 *✿
Joris Note	B	Essay	5 *
Jeroen Olyslaegers	B	Proza	4
Hanneke Paauwe	NL	Theater	4 *
Elvis Peeters	B	Proza	4 *
Yves Petry	B	Proza	5 ✿
Leo Pleysier	B	Proza	6 *
Marjolein Pottie	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Anne Provoost	B	Proza	2
Marc Reugebrink	B	Proza	5
Aline Sax	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Tom Schamp	B	Kinder- en jeugdliteratuur	8
Tom Schoonooghe	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Peter Seynaeve	B	Theater	2
Arne Sierens	B	Theater	6
André Sollie	B	Kinder- en jeugdliteratuur	5 *
Johanna Spaey	B	Proza	2
Mathilde Stein	NL	Kinder- en jeugdliteratuur	3
Peter Terrin	B	Proza	6 *
Jeroen Theunissen	B	Proza, poëzie	5
Peter Theunynck	B	Poëzie	4
Marc Tritsmans	B	Poëzie	2
Dirk van Bastelaere	B	Poëzie, essay	8
Henri van Daele	B	Kinder- en jeugdliteratuur	3 *
Walter van den Broeck	B	Proza	5
Sebastiaan Van Doninck	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
Geert van Istendael	B	Proza, poëzie	3
Judith Vanistendael	B	Kinder- en jeugdliteratuur, strips	5
Bob Van Laerhoven	B	Proza	2
Monika van Paemel	B	Proza	4 *
Do Van Ranst	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
David Van Reybrouck	B	Essay	6 *
Mark van Tongele	B	Poëzie	3
Benjamin Van Tourhout	B	Theater	2
Willem van Zadelhoff	NL	Proza	5
Sylvia Vanden Heede	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4
Hilde Vandermeeren	B	Kinder- en jeugdliteratuur	2
Margot Vanderstraeten	B	Proza	3
Annelies Verbeke	B	Theater	3
Kathleen Vereecken	B	Kinder- en jeugdliteratuur	4 *
Peter Verhelst	B	Proza, poëzie, theater, kinder- en jeugdliteratuur	8
Leen Verheyen	B	Theater	2
Klaas Verplancke	B	Kinder- en jeugdliteratuur	8 ✿

Paul Verrept	B	Proza, theater, kinder- en jeugdliteratuur	5 *
Erik Vlaminck	B	Proza	5 **

* Continuering

** Cofinanciering

Stimuleringsbeurzen literaire auteurs

Een stimuleringsbeurs is bedoeld om een gedebuteerde schrijver extra te motiveren om nieuwe literaire schrijfprojecten aan te pakken. Het gaat om een aanmoediging, om een expliciet signaal naar aankomend talent, eerder dan om een vorm van literaire bekroning. Het toegekende bedrag van minimaal 3.500 euro en maximaal € 10.000 euro is immers bedoeld om de realisatie van een tweede boek mee mogelijk te maken. Deze vorm van subsidiëring bewijst daardoor pas ten volle haar nut op langere termijn, in de verdere literaire carrière van de opgemerkte auteurs. Tot de auteurs die al een stimuleringsbeurs van het vFL hebben gekregen, behoren: Annelies Verbeke, Saskia de Coster, Margot Vanderstraeten, Jeroen Theunissen, Pieter Gaudesaboos, Eva Cox en Joost Vandecasteele.

Het belangrijkste beoordelingscriterium voor de Adviescommissies is de literaire kwaliteit van het debuut. Het ingediende werkplan kan voor de commissies een indicatie zijn of de literaire belofte die uit het debuut spreekt, verder kan worden waargemaakt in het tweede literaire werk.

In 2010 werd de regeling voor de negende keer uitgevoerd. Tot 2008 gebeurde dit gemeenschappelijk door het vFL en het Nederlands Letterenfonds. Vanaf 2009 hebben beide fondsen de praktische organisatie van de regeling opgesplitst, weliswaar met onderlinge afstemming over subsidiecriteria en uitwisseling van aanvragerslijsten.

14 literaire debutanten dienden in 2010 een aanvraag in. Het vFL kende aan 8 van hen een stimuleringsbeurs toe, voor in totaal 32.500 euro.

Tabel stimuleringsbeurzen literaire auteurs

— Proza —

Auteur	Titel en uitgeverij debuut	Subsidie
Hans Declercq	<i>Hoe zwart is de duivel?</i> (Van Halewyck)	3.500
Fikry El Azzouzi	<i>Het schapenfeest</i> (Van Gennep)	5.000
Bart Vercauteren	<i>Het graf van de voddendraper</i> (Houtekiet)	5.000
Totaal		€ 13.500

— Poëzie —

Auteur	Titel en uitgeverij debuut	Subsidie
Annemie Estor	<i>Vuurdoorn me</i> (Wereldbibliotheek)	3.500
Totaal		€ 3.500

— Kinder- en jeugdliteratuur —

Auteur	Titel en uitgeverij debuut	Subsidie
Peter Van Olmen	<i>De kleine Odessa – Het levende boek</i> (Van Goor / Unieboek)	5.000
Stan Van Steendam ✱	<i>Poète et Prisonnier</i> (Academia Press)	3.500
Kevin Vanwonterghem ✱	<i>Liefde kan niet zonder liefde</i> (De Eenhoorn)	3.500
Totaal		€ 12.000

✱ illustrator

— Theater —

Auteur	Titel en uitgeverij debuut	Subsidie
Sofie Palmers	<i>Sorry dat ge 't zo te weten moet komen, maar beter nu dan ooit</i> (FABULEUS / STUK)	3.500
Totaal		€ 3.500

Algemeen totaal: € 32.500.

Projectbeurzen literaire biografieën

Tot 2006 organiseerde het VFL jaarlijks samen met het Nederlands Letterenfonds een regeling voor literaire biografieën: biografieën over Vlaamse auteurs of letterkundigen die toonaangevend zijn (of waren) voor de letterkunde in Vlaanderen en/of Nederland. Sinds 2007 heeft het VFL in oneven jaren (2007, 2009, 2011...) een tweejaarlijkse regeling voor culturele biografieën en in even jaren een tweejaarlijkse regeling voor literaire biografieën. Met deze subsidie kunnen biografen zich voor een bepaalde tijd vrijmaken om zich aan hun biografieproject te wijden. Ze kan ook dienen om research- en reiskosten te dekken.

In 2010 dienden twee literaire biografen een subsidieaanvraag in. Beide aanvragen werden gehonoreerd met een beurs.

Tabel projectbeurzen literaire biografieën

Biograaf	Gebiografeerde	Uitgeverij	Subsidie
Joris van Parys	Raymond Brulez	Houtekiet	10.000
Janneke Weijermars	Prudens van Duyse	Lannoo	40.000
Totaal			€ 50.000

Tabel culturele biografieën – dossier 2009 met voortgang in 2010

Biograaf	Gebiografeerde	Uitgeverij	Subsidie
Bert Govaerts	Albert De Vleeschauer	Houtekiet	15.174

Reisbeurzen literaire auteurs

Een reisbeurs is een bijdrage in de reiskosten voor een reis naar het buitenland. Deze beurs kan worden aangevraagd voor reizen in het kader van research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, verdieping van het literaire werk of reflectie daarop... met het oog op de publicatie van nieuw werk of een vertaling die in boekvorm verschijnt of met het oog op de opvoering van een nieuw theaterstuk. In uitzonderlijke gevallen kan de reisbeurs ook een deel van de verblijfskosten dekken. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de bevoegde Adviescommissie.

Tabel reisbeurzen literaire auteurs

Auteur	Bestemming	Werktitel	Genre	Subsidie
Saskia de Coster	Canada	nog niet bekend	Proza	500
Annick Lesage	Duitsland	<i>Herr Luna</i>	Kinder- en jeugdliteratuur	200
Pieter Gaudesaboos	Duitsland	<i>Herr Luna</i>	Kinder- en jeugdliteratuur	200
Fikry El Azzouzi	Marokko	<i>Fatousj</i>	Proza	225
Herman De Jonghe	Duitsland	<i>Cantor en 'een reden van bestaan'</i>	Proza	415
Totaal				€ 1.540

7 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.
5 reisbeurzen werden toegekend.

Zie ook: 1 2 3 - Gedichtendagessay
 1 2 5 - Biografendag
 1 2 10 - Debat literaire kritiek
 1 2 12 - Intercultureel beleid
 6 - Interne studiepunten: poëzie

1 1 2 Strips

Al snel na zijn oprichting is het VFL begonnen met het uitbouwen van een stripbeleid. In 2001 werkte het een productiesubsidieregeling uit voor de uitgave van stripalbums en -tijdschriften. Sinds 2003 kunnen ook stripauteurs werk- en reisbeurzen aanvragen. In 2006 startte het VFL met de uitbouw van een actief buitenlandbeleid voor strips. Jaar na jaar heeft het zijn stripbeleid verder ontwikkeld en verfijnd, met een steeds zichtbaarder resultaat. Er is een groeiende productie van uiteenlopende, kwaliteitsvolle en eigenzinnige stripalbums, die ook steeds meer hun weg vinden naar buitenlandse vertalingen. De media, het leespubliek en de boekhandels pikken dat meer en meer op.

Een aandachtspunt blijft dat vooralsnog maar een beperkte groep van uitgevers het risico durft te nemen om minder voor de hand liggend maar kwaliteitsvol stripwerk uit te brengen. Door de subsidieregeling voor productiesubsidies, de toenemende aandacht van pers en publiek en ook door de intensieve aanwezigheid van het VFL in het stripveld als betrouwbare partner, merkt het

VFL dat stilaan ook grotere of meer literair geprofileerde uitgevers durven te investeren in striptalent en kwaliteit.

Op de website van het VFL staat uitgebreide toelichting bij de doelstellingen, de beoordelingscriteria en de toekenningsvoorwaarden van de verschillende subsidieregelingen.

Werkbeurzen voor stripauteurs

Beginnende stripauteurs die tien stripplatten hebben gepubliceerd in diverse media, kunnen een startbeurs aanvragen. Een startbeurs kan worden gekoppeld aan een mentoraat door een ervaren stripauteur. Stripauteurs die al een of meer stripalbums hebben gepubliceerd, kunnen een scheppingsbeurs aanvragen. Het subsidiebedrag wordt uitgedrukt in één tot acht eenheden. In 2010 stond een eenheid gelijk aan 2.400 euro. Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van 38.200 euro individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Voor Belgische rijksingezetenen is een werkbeurs vrij van inkomstenbelasting.

— Startbeurzen —

Naam	Aantal eenheden
Wauter Mannaert	2
Pieter Rosseel	2
Brecht Vandenbroucke	2
Totaal	6

— Scheppingsbeurzen —

Naam	Aantal eenheden
Randall Casaer	4
Reinhart Croon	4
Pieter De Poortere	3
Brecht Evens	5
Stijn Gisquière	2
Jeroen Janssen	3
Marc Legendre	3
Bart Schoofs	3
Simon Spruyt	3
Conz	3
Gerolf van de Perre	4
Maarten Vande Wiele	3
Judith Vanistendael	5 *
	45

* Meervoudige toekenning voor strips en kinder- en jeugdliteratuur

.....
Algemeen totaal: 51
.....

30 auteurs dienden een ontvankelijke aanvraag in.

51 eenheden werden toegekend aan 16 stripauteurs: er werden 3 startbeurzen en 13 scheppingsbeurzen toegekend voor in totaal 122.400 euro.

Reisbeurzen voor stripauteurs

Er werden geen aanvragen ingediend.

Productiesubsidies voor uitgevers van strips

Uitgeverij	Auteur	Titel	Subsidie
Bries	Reinhart Croon	<i>Hunker Bunker #2, Blijven oefenen, schat!</i>	2.900
Bries	Philip Paquet / Vendaux, Gilliom	<i>Playin' / Smilin' / Fightin' / Cookin'</i>	4.000
Bries	Olivier Schrauwen	<i>De man die zijn baard liet groeien</i>	4.300
Bries	Mark Musschoot	<i>Barst 1</i>	Geen
Oogachtend	Jeroen Janssen en Pieter van Oudheusden	<i>De grote toveraar</i>	6.000
Atlas	Marc Legendre en René Broens	<i>Reynaert de vos</i>	Onontvankelijk
IMPRIMITIV	Seb C	<i>Dirk gaat op vakantie</i>	Geen
Vrijdag	Steve Michiels	<i>Burgerlijke schemering</i>	5.000
Oogachtend	Diverse auteurs	<i>10 jaar Oogachtend</i>	Geen
Oogachtend	Marc Legendre en Marcel Rouffa	<i>Asem</i>	Geen
Silvester Strips	Simon Spruyt	<i>S.G.F.</i>	/
Totaal			€ 22.200

11 aanvragen werden ingediend.

1 aanvraag was onontvankelijk.

6 subsidieaanvragen werden inhoudelijk goedgekeurd, 5 subsidiebedragen bepaald. De aanvraag van Silvester Strips werd inhoudelijk positief beoordeeld, maar de ingediende calculatie gaf geen aanleiding tot subsidiëring. Ook bij Atlas gaf de ingediende calculatie geen aanleiding tot subsidiëring. In totaal werd € 20.800 uitbetaald na controle van de ingediende productiefacturen.

— Productiesubsidies – dossier 2007 met voortgang in 2010 —

Uitgeverij	Auteur	Titel	Subsidie
Bries	Serge Baeken	<i>Sugar – Het leven van een kat</i>	Ingetrokken

Striptijdschriften

Er werden geen aanvragen ingediend.

Stripmanifestaties

Activiteit, locatie	Organisator	Subsidie
Stripfestival Ganshoren 2010, Brussel	GC De Zeyp	2.000
Smart Day over stripverhaal en illustratie, Brussel	SMartBe vzw	Geen
De Plastieken Plunk 2010, Gent	Pulp Deluxe – Plots Stripmagazine	Onontvankelijk
Stad in stroken, Antwerpen	Croissantbleu	Geen
Totaal		€ 2.000

4 aanvragen werden ingediend, er werd 1 subsidie toegekend.

Zie ook: 2 1 2 8 en 2 2 7 – Tentoonstelling ‘Ceci n’est pas la BD flamande’

2 1 2 9 – Forum stripauteurs

3 12 – Overleg striporganisaties

1 1 3 Vertalers in het Nederlands

Projectbeurzen literaire vertalers

Een projectbeurs is een subsidie voor een literaire vertaler die hem/haar betere kansen moet bieden om de literaire werkzaamheden te realiseren. De literaire vertaler kan een aanvraag indienen voor de vertaling van vreemdtalige literaire werken in het Nederlands met het oog op een publicatie in boekvorm of de opvoering door een professioneel toneelgezelschap. De subsidie wordt uitgedrukt in een geldbedrag.

Voor deze regeling geldt een inkomensgrens van 38.200 euro individueel netto belastbaar inkomen; boven dit bedrag kan geen subsidie worden uitgekeerd. Zoals voor de werkbeurzen literaire auteurs is deze subsidie vrijgesteld van inkomstenbelasting voor rijksingezetenen. Er zijn twee aanvraagrondes per jaar. Bij de beoordeling is de kwaliteit van het recente vertaalwerk het hoofdcriterium. Voorts worden ook bij de evaluatie van de aanvraag betrokken: de literaire kwaliteit van het huidige project, de omvang en het genre, de haalbaarheid, de moeilijkheidsgraad en de kwaliteitsverwachting, en de mate van realisatie van vroegere vertaalwerkplannen.

Netto – na aftopping en cofinanciering – werd 77.645 euro uitbetaald aan projectbeurzen voor literaire vertalers.

Tabel projectbeurzen literaire vertalers

Vertaler	Nat.	Auteur, titel en uitgever	Brontaal	Subsidie
Marijke Arijs	B	Eric-Emmanuel Schmitt, <i>La part de l'autre</i> (Atlas)	Frans	8.880
Peter Bergsma	NL	Ernest Hemingway, <i>A Farewell To Arms</i> (Athenaeum – Polak & Van Gennepe)	Engels	7.125
Jan De Meyer	B	Wunengzi, <i>Wunengzi jiaozhu</i> (Augustus)	klassiek Chinees	4.800
Hilde Keteleer	B	Kristof Magnusson, <i>Das war ich nicht</i> (De Geus)	Duits	4.881

Hilde Keteleer	B	Bernard Quiriny, <i>Selectie uit «Contes Carnivores»</i> (Voetnoot)	Frans	959
Kris Lauwerys	B	Henry Bauchau, <i>L'enfant bleu</i> (Meulenhoff Manteau)	Frans	7.214
Lies Lavrijsen	B	Saci Lloyd, <i>The Carbon Diaries 2015</i> (Manteau)	Engels	2.508
Jan H. Mysjkin	B	Max Blecher, <i>Intamplari in irealitatea imediata</i> (L.J. Veen)	Roemeens	2.310
Jan H. Mysjkin	B	Max Blecher, <i>Inimi cicatrizate</i> (L.J. Veen)	Roemeens	3.735
Jan H. Mysjkin	B	Linda Maria Barios, <i>L'Autoroute A4 et autres poèmes</i> (Poëziecentrum)	Frans	2.200
Leen Van Den Broucke	B	Amanda Smyth, <i>Black Rock</i> (Van Gennepe)	Engels	1.709
Luk Van Haute	B	Yukio Mishima, <i>Hagakure Nyumon</i> (J.M. Meulenhoff)	Japans	3.330
Luk Van Haute	B	Hiromi Kawakami, <i>Furudogu Nakano shoten</i> (Atlas)	Japans	5.600
Luk Van Haute	B	Hiromi Kawakami, <i>Manazuru</i> (Atlas)	Japans	4.480
Iege Vanwalle	B	Ai Mi, <i>shan zha shu zhi lian</i> (Orlando Uitgevers)	Chinees	2.000
Bart Vonck	B	Pablo Neruda, <i>Canto General</i> (Athenaeum – Polak & Van Gennepe)	Spaans	10.515
Totaal				€ 72.245

18 aanvragen werden ingediend.

17 aanvragen waren ontvankelijk.

16 subsidies werden toegekend.

— Overlopende dossiers —

Vertaler	Nat.	Auteur, titel en uitgever	Brontaal	Subsidie
Jos Vos	B	Murasaki Shikibu, <i>Gentj Mondgatari</i> (Athenaeum – Polak & Van Gennepe)	Japans	10.800 *

* 27 eenheden over 6 jaar (2006–2011): 4,5 eenheden per jaar. Op deze beurs is cofinanciering met het Nederlands Letterenfonds van toepassing.

Stimuleringsubsidies literaire vertalers

Een beginnende Vlaamse literaire vertaler kan een stimuleringssubsidie aanvragen nadat hij/zij de eerste literaire vertalingen heeft gepubliceerd. De gepubliceerde literaire vertalingen kunnen zowel in boekvorm als in cultureel-literaire tijdschriften en/of verzamelbundels verschenen zijn. Ook niet in boekvorm gepubliceerde vertalingen van theater teksten, opgevoerd door een professioneel theatergezelschap, komen in aanmerking. Deze subsidie moet de vertaler de financiële slagkracht en extra motivatie geven om zich verder te bekwaamen in het vak van het literair vertalen en zo zijn positie op de literaire uitgevermarkt te versterken.

Een stimuleringssubsidie bedraagt minimaal 500 euro en maximaal 5.000 euro. Het subsidiebedrag is verbonden met de kwaliteit van de vertaling in relatie tot de gerealiseerde vertaalinspanning (waarbij de literaire kwaliteit van de brontekst, het genre, de moeilijkheidsgraad en de omvang van het project mee in rekening gebracht worden).

Daarnaast kan de Adviescommissie vertalingen in het Nederlands een vertaler voordragen voor een ontwikkelingsbeurs, een gemeenschappelijke regeling van

het VFL en het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV). Een ontwikkelingsbeurs biedt beginnende Vlaamse literaire vertalers de mogelijkheid om hun deskundigheid te bevorderen en in het bijzonder hun kansen op toegang tot de Nederlandse uitgeverijmarkt te vergroten. De beurs bestaat uit een bedrag van maximaal 1.000 euro dat aangewend wordt om de beginnende vertaler zowel vertaaltechnisch als zakelijk te begeleiden.

Tabel stimuleringsubsidies literaire vertalers

Vertaler	Auteur, titel en uitgever	Taal	Subsidie
Rita Depestel	Marek Krajewski, <i>De kalendermoordenaar</i> (Van Gennepe)	Pools	2.000 *
Iannis Goerlandt	David Foster Wallace, <i>Superleuk, maar voortaan zonder mij</i> (Meulenhoff)	Duits	3.600 *
Gents Collectief van Poëzievertalers	Selectie poëzie van Osip Mandelstam, Vera Pavlova, Jevgeni Boenimovitsj en Bachyt Kenzjejev gepubliceerd in diverse media	Russisch	1.194
Jo Govaerts	Eugenijus Alisanka, <i>Uit het archief van ongeschreven brieven</i> (Uitgeverij P)	Litouws	3.190 *
Totaal			€ 9.984

* Deze vertalers werden ook voorgedragen voor een ontwikkelingsbeurs.

4 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

4 stimuleringsubsidies werden toegekend.

Reisbeurzen literaire vertalers

De vergoeding van (een deel van) de reis- en verblijfskosten voor een verblijf in het buitenland kan worden aangevraagd voor research, deelname aan literaire activiteiten, studie ter plaatse, contact met de auteur van de brontekst, verdieping van het literaire werk of reflectie erop. De relevantie van de reis voor het project wordt beoordeeld door de Adviescommissie vertalingen in het Nederlands.

Tabel reisbeurzen literaire vertalers

Vertaler	Bestemming	Vertaling	Genre	Subsidie
Iege Vanwalle	China	Wang Jiaxin, <i>Bloemlezing uit de poëzie</i> + diverse auteurs <i>Moderne Japanse verhalen</i>	Proza	1.150

1 ontvankelijke aanvraag werd ingediend.

1 reisbeurs werd toegekend.

Zie ook: 126 - Literaire vertalers

 4 - Expertisecentrum Literaire Vertalers

1 1 4 Literaire tijdschriften

In 2010 trad het nieuwe tijdschriftenreglement voor de meerjarige periode 2010–2013 in werking. Het reglement is gebaseerd op vier uitgangspunten in het tijdschriftenbeleid: kwaliteit, diversiteit, stabiliteit en vernieuwing. De subsidie voor de literaire tijdschriften bestaat uit een basissubsidie en eventueel een aanvullende subsidie. De basissubsidie omvat een productiesubsidie, een tussenkomst in de auteurshonoraria en een beperkte forfaitaire vergoeding voor de onkosten van een website. Ze wordt toegekend voor vier jaar en kan verhoogd worden met een aanvullende subsidie. De aanvullende subsidie wordt jaarlijks bepaald en is afhankelijk van elementen zoals de literaire kwaliteit van het tijdschrift (inhoudelijke kwaliteit, taal en stijl van de bijdragen, evenwicht en samenhang binnen de individuele nummers en de jaargang, de realisatie van de redactionele ambities, bereikte respons in het literaire milieu...) en het zorgvuldig beheer. In 2010 ontvingen zeven tijdschriften een basissubsidie. Vijf tijdschriften ontvingen ook een aanvullende subsidie. Eind 2009 stopten drie literaire tijdschriften hun publicatie: *Revolver*, *Met Andere Zinnen* en *Het Trage Vuur*.

Beginnende literaire tijdschriften kunnen een basissubsidie voor één jaargang (vier nummers) aanvragen. De inhoudelijke beoordeling gebeurt vooral op basis van het criterium ‘verrijking van het literaire-tijdschriftenlandschap’. De commissie kan bepaalde formele voorwaarden om een basissubsidie te krijgen, soepeler hanteren voor beginnende tijdschriften. De basissubsidie voor beginnende tijdschriften kan tweemaal aangevraagd worden. In 2010 ontving het tijdschrift *Kluger Hans* voor het tweede jaar deze subsidie van het VFL.

Naar jaarlijkse gewoonte nam de Adviescommissie tijdschriften de voorbije jaargang onder de loep van de literaire tijdschriften die door het VFL gesubsidieerd werden. In het *Tijdschriftenrapport* worden de kwaliteitscriteria getoetst aan de voorbije jaargang. De bevindingen over de jaargang 2010 worden aan de redacties bezorgd en zijn ook integraal raadpleegbaar op de VFL-website. In een inleidende tekst verwoordt de commissie haar globale evaluatie van de voorbije jaargang en formuleert ze haar visie over de betekenis van literaire tijdschriften. In de vorige jaren werden in deze inleiding onder andere ook een analyse van de kostenstructuur en een overzicht van de inkomstenbronnen van de tijdschriften verwerkt.

Tabel literaire tijdschriften

Tijdschrift	Bedrag basissubsidie	Bedrag aanvullende subsidie	Totaal
De Brakke Hond	17.000	3.000	20.000
De Leeswelp	15.000	Geen	15.000
Deus ex Machina	11.500	11.500	23.000
DW B	36.000	31.000	67.000
Kluger Hans (beginnend tijdschrift)	7.500	Geen	7.500
nY	22.000	32.500	54.500
Spiegel der Letteren	18.000	Geen	18.000
Zacht Lawijd	22.000	3.000	25.000
Totaal			€ 230.000

8 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

8 subsidies werden toegekend.

1 1 5 Digitale literaire projecten

Ook in 2010 voorzag het VFL projectbudgetten voor inhoudelijk en vormelijk vernieuwende literaire projecten met digitale media. Niet zozeer het medium en de technologie op zich staan daarbij centraal, wel de vernieuwende wijze waarop ICT wordt aangewend. Onder digitale literaire projecten verstaat het VFL kwalitatieve initiatieven die een relatie leggen tussen literatuur en een digitale omgeving. De projecten hebben een meerwaarde ten opzichte van de klassieke printmedia en laten verschillende functies aan bod komen, zoals het creëren van nieuwe literatuur in een digitale omgeving, het selecteren van digitale literaire inhoud of het structureren en duiden van die inhoud.

Het VFL ontving 8 aanvragen voor digitale literaire projecten. Aan 5 projecten werd een subsidie toegekend. De projecten werden beoordeeld op literaire kwaliteit en de digitale en inhoudelijke meerwaarde. Bij de beoordeling werd ook aandacht besteed aan de promotie en de bekendmaking van het ingediende project om zo een ruimer publiek te bereiken.

Tabel digitale literaire projecten

Aanvrager	Project	Subsidie
Poëzierapport	<i>Poëzierapport</i>	2.500
De papieren man	<i>De papieren man 'Literaire berichtgeving à la carte'</i>	9.000
Schwarzgerät MMX	<i>Alphaville - Digitaal platform voor multimedialiteratuur</i>	8.500
Kluger Hans	<i>Auris</i>	Geen
nY-web	<i>www.nY-web.be</i>	5.000
Karin Kustermans	<i>Vertel eens</i>	Geen
De Reactor	<i>De Reactor</i>	7.500*
Gallerie Mekanik	<i>De Tekenaarssite</i>	Geen
Totaal		€ 32.500

* Cofinanciering met het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie.

8 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.

5 subsidies werden toegekend.

Zie ook: *Jaarverslag 2009, 4.1 - Onderzoeksproject e-literatuur*

1 1 6 Productiesubsidies voor uitgevers

De productiesubsidie richt zich tot professionele (Vlaamse of Nederlandse) uitgevers van het literaire werk van Vlaamse auteurs en is bedoeld om weinig commerciële, maar waardevolle en bijzondere publicaties van literair werk mee mogelijk te maken. In eerste instantie wordt hierbij gedacht aan kwaliteitsuitgaven met een beperkt verkoops potentieel, waarvoor een marktcorrigerende financiële bijdrage wenselijk is. Een productiesubsidie maakt niet alleen deze producties mee mogelijk, maar helpt ook de verkoopprijs te drukken, waardoor een grotere verspreiding van de uitgave mogelijk wordt.

In 2010 werden vier dossiers voor inhoudelijke beoordeling voorgelegd aan de Adviescommissie poëzie & essay, elf dossiers aan de Adviescommissie kinder- en

jeugdliteratuur, acht dossiers aan de Adviescommissie proza en twee dossiers aan de Adviescommissie theater. Het zakelijke luik werd beoordeeld door het VFL-secretariaat. De productiesubsidie wordt bepaald op basis van een gestandaardiseerd calculatieschema voor inkomsten en uitgaven en kan maximaal 50% van de directe productiekosten bedragen, na controle van de facturen.

Tabel productiesubsidies voor uitgevers

— Essay —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Het Balanseer	Sven Vitse	<i>Tekstbestanden</i>	Geen
J.M. Meulenhoff	Hugo Bousset	<i>Vurige tongen</i>	Geen
Totaal			€ 0

— Kinder- en jeugdliteratuur —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Epo	Paul Verrept en Marita Vermeulen	<i>De schetsen</i>	Geen
Querido	Ingrid Godon	<i>Is het nog ver?</i>	2.000
Querido	Leo Timmers	<i>Meneer René</i>	Geen
Manteau	Ed Franck en Gitte Van Coillie	<i>Helden in korte broek</i>	Geen
Standaard Uitgeverij	Kristien Dieltiens en Veroniek De Leenheer	<i>Met flaporen</i> <i>de wereld rond</i>	Geen
Lannoo	Marjolein Pottie	<i>Tram</i>	Geen
Lannoo	Dimitri Leue en Vanessa Verstappen	<i>Armandus de Zoveelste</i>	Geen
Lannoo	Annick Lesage en Pieter Gaudesaboos	<i>Herr Luna</i>	2.000
Lannoo	Ingrid Godon en Toon Tellegen	<i>Portret</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Davidfonds	Michaël De Cock en Gerda Dendooven	<i>Diep in het woud</i>	Geen
Querido	André Sollie	<i>Konijntjesbrood</i>	Inhoudelijk goedgekeurd
Totaal			€ 4.000

— Poëzie —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Meulenhoff/Manteau	Jotie T'Hoof	<i>Verzameld werk</i>	6.000
Van Halewyck	Verschillende auteurs	<i>Het Liegend Konijn</i> <i>voorjaar 2010</i>	Onontvankelijk
Van Halewyck	Verschillende auteurs	<i>Het Liegend Konijn</i> <i>najaar 2010</i>	2.000
Literair Productiehuis Wintertuin	Eva Mouton	<i>Het magazine</i>	Onontvankelijk
Totaal			€ 8.000

— Proza —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Vrijdag	Frank Adam en Klaas Verplancke	<i>De liefdesfabels</i>	Onontvankelijk
Houtekiet	Bart Van Loo	<i>Elsschot, Antwerpen en Coraline</i>	1.100
Het Balanseer	Pol Hoste	<i>De verzwegen Boon</i>	3.500
Voetnoot	Erwin Mortier	<i>Mémoires d'Ermenghem</i>	1.000
Voetnoot	Paul Willems	<i>De nevelkathedraal en andere verhalen</i>	1.500
Voetnoot	Jan Van Loy	<i>Weltschmerz voor dummies</i>	1.000
De Arbeiderspers	Louis Paul Boon	<i>Paradijvogel/Meisjes van Jesses/ Het boek van Jezebel</i>	2.700
De Bezige Bij	Ivo Michiels	<i>Mag ik spreken?</i>	2.200
Beefcake Publishing	Hazim Kamaledin	<i>Oraal</i>	Geen
Totaal			€ 13.000

— Theater —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
De Nieuwe Toneelbibliotheek	Klaas Tindemans	<i>Bulger</i>	750
De Nieuwe Toneelbibliotheek	Klaas Tindemans	<i>Sleutelveld</i>	750
Totaal			€ 1.500

.....
Totaal: € 26.500
.....

28 dossiers werden ingediend.

25 aanvragen waren ontvankelijk.

13 subsidies werden toegekend.

2 dossiers werd inhoudelijk goedgekeurd, de bepaling van het subsidiebedrag werd uitgesteld.

Tabel productiesubsidies dossiers 2009 met voortgang in 2010

— Poëzie —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Poëziecentrum	Michel Bartosik	<i>Termen van onbevattelijkheid. Verzamelde gedichten en berichten uit het sorteercentrum</i>	Inhoudelijk goedgekeurd; subsidiebedrag moet nog bepaald worden

— Proza —

Uitgeverij	Auteur/Samensteller	Titel manuscript	Subsidie
Het Balanseer	Daniël Robberechts	<i>Dagboek '68-'69</i>	3.900
Totaal			€ 3.900

Zie ook: 2 1 1 2 - Productiesubsidies strips
2 1 2 11 - Publicatie theaterteksten

1 1 7 Literaire oeuvres

De uitgave van het literaire oeuvre van een auteur betekent voor zowel de editeur(s) als de uitgever aanzienlijke technische, inhoudelijke en budgettaire uitdagingen. Het VFL wil de uitgave van het oeuvre van klassieke Vlaamse auteurs mee mogelijk maken. Tot 2009 verleende het VFL in dit kader al steun in de vorm van een projectsubsidie aan de editie van het Verzameld Werk van Louis Paul Boon. In 2009 heeft het VFL die inspanning verder uitgebouwd tot een structurele subsidieregeling die openstaat voor editoren en uitgever van het oeuvre van Vlaamse auteurs. Editeur(s) en uitgever konden toen gezamenlijk een aanvraag indienen voor een editoren- en productiesubsidie voor het oeuvreproject.

Het VFL streeft met deze subsidieregeling naar een maximaal rendement voor de lezers, de literatuur en de gemeenschap. Het resultaat van een oeuvreproject moet bereikbaar zijn voor de modale lezer en voor het onderwijs, en moet erop gericht zijn het oeuvre in kwestie opnieuw onder de aandacht te brengen of levend te houden. Als de papieren editie uitgeput is, moet de uitgever blijvende beschikbaarheid voorzien via *print on demand*.

Binnen deze subsidieregeling werd in 2009 beslist om het Louis Paul Booncentrum een editeurssubsidie toe te kennen van 60.000 euro. Die gold voor de periode 2009–2012, op voorwaarde dat de jaarlijkse voortgangsrapporten positief geëvalueerd werden. Eind 2009 diende het Booncentrum een eerste voortgangsrapport in, op basis waarvan werd beslist om ook voor 2010 een editeurssubsidie toe te kennen van 60.000 euro.

Wegens het beperkte budget kan er binnen deze regeling voorlopig geen nieuwe oproep voor projecten worden gelanceerd.

.....
Totaal: € 60.000.
.....

1 1 8 Literaire manifestaties en organisaties

Naast een beleid dat gericht is op de professionalisering en de ondersteuning van de creatie en de productie van oorspronkelijk Nederlandstalig literair werk en van vertalingen van literair werk in en uit het Nederlands, vormen voor het VFL de presentatie en de omkadering van de Vlaamse letteren evenwaardige doelstellingen. Die worden gerealiseerd door de initiatieven en organisaties te ondersteunen die de verspreiding bevorderen van de Nederlandstalige literatuur en hun schepers en de (financiële) hulp aan instellingen en organisaties die een bovenlokale literair-maatschappelijke of literair-culturele functie vervullen. Concreet wordt dit vertaald in regelingen voor literaire organisaties, auteursgenootschappen en literaire manifestaties.

Literaire organisaties

Een literaire organisatie heeft een permanente en (semi)professionele werking. Haar betekenis en bereik zijn bovenlokaal. Ze beschikt over expertise en know-how in het literaire veld en zorgt voor dynamiek in dat veld of in een specifiek onderdeel ervan. In 2010 werd het reglement voor literaire organisaties grondig gewijzigd. De aanvragers werd verzocht op te geven welke functies zij in het literaire veld vervullen en hoe ze dat concreet doen. De functies die aan bod kunnen komen zijn: creatie en ontwikkeling, presentatie, reflectie en experiment, informatie en documentatie en tot slot dienstverlening. Literaire organisaties kunnen sinds 2010 een aanvraag indienen voor drie jaar. Bij een positief subsidiebesluit voor drie jaar moet de organisatie jaarlijks een geactualiseerd inhoudelijk plan en een geactualiseerde begroting indienen.

De Adviescommissie literaire manifestaties en organisaties houdt bij de advisering over de aanvraagdossiers van literaire organisaties rekening met de volgende elementen: de literaire en culturele relevantie van de organisatie, de professionaliteit en doelmatigheid van de werking, de keuze en invulling van bovengenoemde functies en de dynamische omgang met het hedendaagse literaire landschap. Ook de samenwerking met andere literaire en culturele organisaties, de haalbaarheid van de plannen, het publieksbereik en de publiekswerking worden meegenomen in de beoordeling. De Adviescommissie geeft jaarlijks feedback op het ingediende jaaractieplan, het VFL-secretariaat concentreert zich op de financiële afrekening en houdt via een jaarlijks bezoek aan de grote literaire organisaties de vinger aan de pols.

Tabel literaire organisaties

Literaire organisatie	Subsidie
Comité Boekenweekend Hamme	Onontvankelijk
De Dagen	Geen subsidie *
Het Schrijverspodium Vlaanderen	63.000 *
Stichting Lezen Vlaanderen	200.000 *
Het Beschrijf	270.000 *
PEN Vlaanderen	12.500
Totaal	€ 545.500

* Zie ook literaire manifestaties.

* Deze organisaties kregen een subsidietoekenning voor drie jaar (2010-2012).

6 aanvragen werden ingediend.

5 aanvragen waren ontvankelijk.

4 subsidies werden toegekend.

Zie ook: 1 2 7 - Literair middenveld

 5 - Onderzoek Rekenhof

Auteursgenootschappen

Auteursgenootschappen zijn gericht op de bekendmaking, de actualisering en de studie van de persoon en het werk van een Vlaamse literaire auteur. In de regeling voor de auteursgenootschappen wordt er een onderscheid gemaakt tussen de basissubsidie en de aanvullende projectsubsidie. De basissubsidie bedraagt 750 euro en wordt toegekend indien het auteursgenootschap voldoet aan een aantal basisvoorwaarden. De aanvullende projectsubsidie kan aangevraagd worden voor een specifiek project en wordt beoordeeld op basis van de literaire kwaliteit of meerwaarde.

Tabel auteursgenootschappen

Auteursgenootschap	Basissubsidie	Aanvullende projectsubsidie	Totaal
Cyriel Buysse Genootschap	750	Geen aanvraag	750
Guido Gezellekring	750	Geen aanvraag	750
Koninklijke Hoofdkamer van Retorica 'De Fontaine'	750	Geen aanvraag	750
Reynaertgenootschap	750	Geen aanvraag	750
Ernest Claes Genootschap	750	750	1.500
Gerard Walschap Genootschap	750	750	1.500
Emile Verhaeren Genootschap	Geen subsidie	Geen aanvraag	Geen subsidie
Felix Timmermans Genootschap	750	Geen aanvraag	750
Louis Paul Boon Genootschap	750	3.500	4.250
Totaal	€ 6.000	€ 5.000	€ 11.000

Voor de basissubsidie werden 9 ontvankelijke aanvragen ingediend; 8 basissubsidies werden toegekend.

Voor de aanvullende projectsubsidie werden 3 ontvankelijke aanvragen ingediend. 3 subsidies werden hiervoor toegekend.

Literaire manifestaties

Een literaire manifestatie is een eenmalig literair evenement met een bovenlokaal karakter en een bovenlokaal publieksbereik. De manifestatie getuigt van dynamiek, heeft een unieke uitstraling en een eigen gezicht. Een literaire manifestatie kan ook over verschillende momenten verspreid zijn of kaderen in een reeks van gelijkaardige activiteiten.

Tabel literaire manifestaties

Manifestatie, locatie	Organisatie	Subsidie
Poirot in Bruges - Knack Thrillerfestival, Brugge	Brugge Plus	7.500
Het Andere Boek, Antwerpen	Het Andere Boek	Ingetrokken
De Stad van Elsschoot 2010, Antwerpen	Musea en Erfgoed Antwerpen	25.000
Hommage aan Hugo Claus, Oostende	Vrijstaat O	8.000
De Nachten, Antwerpen	Villanella	18.000
Expo Klaas, Gent	De Dagen	10.000

De beek in de bib, diverse locaties in Provincie Antwerpen	De Dagen	6.000
Kinderen Toegelaten, Gent	De Dagen	Geen
Middagen Poëzie & Proza Brussel	Middagen Poëzie & Proza Brussel	Geen
1001 Liefdes - slotmoment, Brugge	Creatief Schrijven	5.000
ArtsElingen 2010 'Weg van de liefde', Elingen	Kunstencentrum Mansveld	1.500
Picturale 2010, Ronse	Picturale	5.000
150 jaar Max Havelaar, Brussel	HUB-EHSAL	1.000
Avontuurlijke reis doorheen de poëzie, verschillende locaties	NOK	Geen
TAZ#LIT 2010, Oostende	TarTarT	10.000
Zuiderzinnen 2010, Antwerpen	Woordfeest	7.500
Voiceframes, Gent	Art Cinema OFFoff	Geen
Landschapsdichter, Kalkense Meersen	dederdeover	Geen
Haiku in-Gent-in Haiku	Viadagio	Geen
Tegenlicht, Gent	DW B	1.800
Uitgelezen in het Felixpakhuis, Antwerpen	Croissant Bleu	3.000
Literaire Living, Ardooie	Cultuurkapel De Schaduw	1.000
Nuff Said, Berchem	Jerboa Productions	1.500
OverLezen, Turnhout	de Warande - Programmeringsvzw Aktuwa	3.000
Mind the book, Antwerpen	deSingel internationale kunstcampus	20.000
Feest van Alles, Borgerhout	De Dagen	6.500
5de Nacht van de Poëzie, Gent	deBuren	8.000
Internationale Krikri Festival 2011: 'De zeven geheimen van Maurice Maeterlinck', Gent	Krikri vzw	4.000
Weg met dichters!, Aarschot	vzw Poëzie Aarschot	4.500
ANNIE 100, diverse locaties in Vlaanderen en Nederland	De Dagen	10.000
Te gek voor woorden, diverse locaties	Te Gek!? - vzw Sint-Annendael Grauwzusters Diest	9.000
Nederlandse literatuur in Europees Perspectief, Antwerpen	Geïntegreerde Faculteit Letteren van de Associatie K.U.Leuven	Geen
Stemmen uit drie landen op 't Schoon Verdiep, Antwerpen	Stichting Lezen/Focuspunt Jeugdliteratuur (IBBY-Vlaanderen)	Geen
Zin in Zomer 2011, diverse locaties in Genk, Hasselt en Sint-Truiden	Literair Museum - vzw Atos	8.000
de Rechtbank: Het Pantheon, Antwerpen	Letterkundig Museum/Letterenhuis	2.100
Totaal		€ 186.900

35 ontvankelijke aanvragen werden ingediend.
1 aanvraag werd ingetrokken door de aanvrager.
26 subsidies werden toegekend.

Tabel dossier literaire manifestatie 2009 met voortgang in 2010

Manifestatie, locatie	Organisatie	Subsidie
Zin in Zomer 2010, diverse locaties in Genk, Hasselt en Sint-Truiden	Literair Museum - vzw Atos	7.500

1 2 Binnenland projecten

1 2 1 Boekhandelsregeling

De kwaliteitsboekhandel is een economisch kwetsbaar bedrijf met een hoge culturele meerwaarde. De betrachting van het letterenbeleid om een gevarieerd en kwalitatief boekenaanbod tot stand te brengen, boet in aan kracht wanneer boekhandels als tussenschakel het brede aanbod niet (meer) voorstellen aan een ruim publiek. Uitgevers en boekhandels zijn meer dan ooit belangrijke ‘geleiders’ tussen de auteur en de lezer. Daarom ontwikkelde het VFL in 2008 in opdracht van de minister van Cultuur een ondersteuningsregeling voor de boekhandel.

De regeling wil kwaliteitsboekhandels ondersteunen die een ruim, divers en kwalitatief assortiment nastreven, extra aandacht besteden aan informatie en dienstverlening aan de lezer en literaire activiteiten organiseren. Kwaliteitsboekhandels die het label ‘A-Boekhandel’ hebben, kunnen aanspraak maken op gratis exemplaren van titels die productiesteun hebben ontvangen van de Vlaamse Gemeenschap (het VFL en het Agentschap Kunsten). Ook kunnen literaire activiteiten in de boekhandel worden gesubsidieerd.

De steunmaatregelen hebben positieve effecten voor alle betrokken partijen. Allereerst voor het publiek: er ontstaat extra zichtbaarheid voor een aantal moeilijk bereikbare titels, die nu gegarandeerd in de boekhandel liggen, voorzien van een ‘BoekWijzer’-sticker. Bovendien kan de bezoeker van de boekhandel nog meer genieten van de aangename leescontext door deel te nemen aan literaire activiteiten. Ten tweede kunnen de boekhandels door de onrechtstreekse ondersteuning via gratis boeken en de activiteitensubsidie hun publieksbereik vergroten. Ten derde kunnen de auteurs het publiek op een relevante manier bereiken en een (beperkte) bijkomende inkomstenbron aanspreken dankzij de literaire activiteiten. Tot slot zet de Vlaamse Gemeenschap als subsidiënt de laatste stap in het traject van creatie tot lezer door de gesubsidieerde titels toegankelijker te maken.

In 2010 werd deze regeling uitgebreid naar stripboekhandels. Daartoe werd eerst een aangepaste set van kwaliteitscriteria ontwikkeld. In het voorjaar lanceerde het VFL dan een oproep naar stripboekhandels om een aanvraag voor een A-label in te dienen. Dat werd toegekend aan 14 stripboekhandels. Eind 2010 waren er in totaal 97 A-Boekhandels en A-Stripboekhandels.

In 2010 werden 4.066 exemplaren van 46 verschillende titels gratis aan de A-(Strip)Boekhandels bezorgd. 67 boekhandelsactiviteiten konden rekenen op een subsidie van 350 euro. Daarnaast waren er voor de boekhandels ook ondersteunende initiatieven op het vlak van informatieverstrekking, opleiding en deskundigheidsbevordering. A-Boekhandelaars konden gratis deelnemen aan verschillende studienamiddagen en opleidingssessies, en konden zich abonneren op de boekentijdschriften *Leeswolf* en *Leeswelp*.

De projectsubsidie 2009 van de minister van Cultuur voor de boekhandelsregeling had betrekking op de periode 1 juli 2009 – 30 juni 2010. In totaal werd 107.434 euro aan deze regeling besteed, gespreid over de aankoop van boeken (62.447 euro – 3.873 exemplaren van 34 titels), subsidies aan literaire activiteiten in de boekhandels (21.700 euro voor 62 activiteiten), opleiding en informatieverstrekking (5.287 euro) en overhead (18.000 euro).

Bij de begrotingscontrole van 2010 werd de subsidie van 120.000 euro toegevoegd aan de VFL-dotatie. In de periode 1 juli 2010 – 31 december 2010 is voor de boekhandelsregeling in totaal 40.722 euro besteed: 20.345 euro voor 1.880 exemplaren van 14 titels; 15.050 euro voor 43 literaire activiteiten in boekhandels; 5.327 euro voor opleiding en informatieverstrekking.

1 2 2 Literaire tijdschriften

— CeLT

De literaire en culturele tijdschriften hebben hun krachten eind 2000 gebundeld in de vzw Culturele en Literaire tijdschriften (CeLT). Sinds 2002 wordt de gemeenschappelijke distributie ondersteund (verzending, retourverwerking, facturatie aan de boekhandel, verrekening met de tijdschriften), in de praktijk uitgevoerd door distributiecentrum EPO. De 23 literaire en culturele tijdschriften zijn op die manier beschikbaar voor de lezers bij ruim 30 Vlaamse en enkele Nederlandse boekhandels.

De collectieve promotieacties, zoals advertenties in *De Standaard* en *De Morgen* en aanwezigheid op de Boekenbeurs, worden deels opgezet met eigen middelen van de tijdschriften, deels met de toegekende subsidie. Sinds 2009 verstuurt CeLT een maandelijks elektronische nieuwsbrief om te attenderen op nieuwe nummers. CeLT geeft ook input aan literairetijdschriften.org (zie hieronder).

Subsidie: € 29.500.

— literairetijdschriften.org

De website www.literairetijdschriften.org is een initiatief van de Nederlandse Taalunie, het Nederlands Letterenfonds en het VFL. Ze biedt bezoekers een overzicht van literaire tijdschriften in Vlaanderen en Nederland, met als doel ze onder de aandacht te brengen van een breed publiek. De site geeft per tijdschrift algemene informatie over het tijdschrift en de inhoud van het meest recente nummer. Er worden links gelegd naar de sites van de tijdschriften en bezoekers kunnen er een bestelling plaatsen voor een los nummer of een abonnement.

In 2010 werden er 24 tijdschriften voorgesteld. De site onderging een aantal aanpassingen waardoor de tijdschriften met het meest recente nummer in het oog springen. Ook is er ruimte voorzien om informatie te bewaren over tijdschriften die niet meer verschijnen en werd er een pagina aangemaakt met interessante literaire links.

Budget: € 2.500 (extra cofinanciering door het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie).

— Steunaankoop tijdschriften

Commissievoorzitters en bestuursleden ontvangen een abonnement op een persoonlijke selectie van Vlaamse literaire tijdschriften. Daarmee kunnen ze de vinger aan de literaire pols houden over wat er beweegt en zich ontwikkelt in deze media die nog zelden in de kranten en tijdschriften aandacht krijgen, en hun zicht op het literaire landschap vervolledigen. Tegelijk is het een vorm van extra ondersteuning voor de tijdschriften.

Budget: € 1.715.

1 2 3 **Gedichtendagessay:** Charles Ducal, *Alle poëzie dateert van vandaag*

Het VFL geeft sinds 2007 jaarlijks een dichter de opdracht om voor een breed publiek een essay te schrijven over poëzie. Het Gedichtendagessay is een samenwerking tussen het VFL en het Poëziecentrum en wordt elk jaar gepresenteerd op Gedichtendag. Paul Bogaert beet in 2008 de spits af met het essay *Verwondingen*; in 2009 volgde Luuk Gruwez met *Pizza Peperkoek & andere geheimen* en in 2010 verzorgde Charles Ducal het Gedichtendagessay onder de titel *Alle poëzie dateert van vandaag*.

Het Gedichtendagessay was te koop in de boekhandel voor 2,50 euro; op Gedichtendag zelf werden drieduizend exemplaren gratis verspreid op een zestigtal locaties in Vlaanderen en Nederland waar een Gedichtendagactiviteit werd georganiseerd. Na Gedichtendag gaf Charles Ducal nog lezingen voor studenten in Leuven, Gent, Antwerpen en Brussel.

Budget: € 7.455.

1 2 4 **Vlaamse Auteursvereniging**

(Strip)auteurs en vertalers nemen in de VFL-werking een centrale plaats in. Dit blijkt zowel uit de missie en de doelstellingen van het VFL en het aandeel van auteurs- en vertalingenregelingen in het VFL-budget, als uit de aandacht die het VFL besteedt aan de realisatie van basisvoorwaarden voor hen (leenrecht, sociaal statuut, auteursrecht, modelcontracten... Een representatieve en door haar leden gemandateerde auteursvereniging is dan ook een belangrijk gegeven voor het VFL.

De in 2006 opgerichte Vlaamse Auteursvereniging (VAV) is de aangewezen gesprekspartner voor het VFL, wegens haar ledenaantal en de samenstelling van dit bestand, haar professionele werking, de democratische manier van werken en vaststelling van het actieprogramma, de erkenning van haar positie en rol door andere beroepsfederaties (boek.be, de bibliotheeksector, beheersvennootschappen...), de samenwerkingsovereenkomsten met de Vlaamse Illustratorenclub, de Scenaristengilde, de Vlaamse Onafhankelijke Stripgilde en het Genootschap van Misdaadauteurs.

Om haar werking te financieren doet de VAV een beroep op drie bronnen: ledenbijdragen, sponsoring en subsidies. Een financiële bron die veelal in andere landen beschikbaar is, namelijk een collectief aandeel in de leengelden, is (voorlopig) geen optie in België wegens het te lage bedrag daarvan. Het VFL erkent de werking van de VAV door haar een subsidie toe te kennen. In een convenant wordt de inhoudelijke onafhankelijkheid gewaarborgd.

Budget: € 43.000.

Zie ook: **3 8** – Samenwerking: Vlaamse Auteursvereniging

5 7 – Stages en onderzoeksprojecten

1 2 5 Biografendag

In 2002 organiseerden het VFL en het Nederlands Letterenfonds voor het eerst samen een subsidieronde voor schrijversbiografieën. Een biografiesubsidie biedt biografen de mogelijkheid om zich voor een bepaalde tijd (gedeeltelijk) vrij te maken uit een dienstverband om een biografie te schrijven, of dekt research- en reiskosten.

Het schrijven van een biografie is vaak een eenzaam werk van lange adem. Daarom organiseerden het VFL en het Nederlands Letterenfonds op 18 juni 2010 in het Letterenhuis in Antwerpen een informeel colloquium om het contact met de biografen aan te halen en hen samen te brengen om van gedachten te wisselen over de uitdagingen die het schrijven van een literaire biografie meebrengt.

Onder leiding van moderator Piet Piryns debatteerden meer dan dertig literaire biografen aan de hand van zes korte voordrachten over diverse aspecten van 'De grenzen van de biografie'. Leen van Dijck, directeur van het Letterenhuis, beet de spits af met een uiteenzetting over het gebrek aan transparantie in het beschikbare bronnenmateriaal. Joris van Parys, biograaf van Frans Masereel, Cyriel Buysse en Raymond Brulez, had het over de grens tussen wat de biograaf wil en wat hij kan, en over het grensgebied van biografie en cultuurgeschiedenis. Monica Soeting, hoofdredacteur van *Biografie Bulletin* en biograaf van Cissy van Marxveldt, stelde vragen over biografie en ethiek: hebben de doden privacy?

De geanimeerde debatten werden onderbroken voor een bezoek aan de depots van het Letterenhuis en aan de pas geopende tentoonstelling 'Dicht bij Elsschot'.

In het tweede deel stelde professor Wiel Kusters dat verschillende personages om een verschillende biografische benadering vragen. Walschapbiograaf Jos Borré vroeg zich af in welke draden de biograaf moet snijden en welke verhalen daardoor onverteld blijven. Dik van der Meulen, de bekroonde Multatulibiograaf, stelde ten slotte dat de biografie als genre schijnbaar onbegrensd is.

Tijdens de afsluitende borrel bleek dat de biografen nog lang niet uitgepraat waren. Het initiatief van de Fondsen werd dan ook als heel positief geëvalueerd. In 2012 vindt er waarschijnlijk een nieuw colloquium plaats op een literaire locatie in Nederland.

Budget: € 1.835 (cofinanciering met het Nederlands Letterenfonds).

1 2 6 Literaire vertalers

In samenwerking met het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) tekende het VFL een traject uit om de positie van Vlaamse literaire vertalers te versterken. In 2008–2009 werd een workshopcyclus opgezet toegespitst op vertaalthema's en met de focus op taalbeheersing van de Noord-Nederlandse taalnorm opgelegd door de Nederlandse uitgeverijen, de belangrijkste opdrachtgevers. Aansluitend bij de stimuleringssubsidieregeling voor beginnende vertalers werd een ontwikkelingsbeurs ingesteld waarmee vertalers extra expertise kunnen 'inkopen' door een bijkomende opleiding, een duoproject met een ervaren vertaler of een coachingstraject bij een uitdagend vertaalwerk.

Ook de zakelijke dimensie kreeg aandacht in het kader van de bevordering van het cultureel ondernemerschap. Op 6 mei 2010 organiseerden het VFL en het ELV met inhoudelijke ondersteuning van het Kunstenloket daar een studiedag over. Die had drie hoofdthema's:

- het sociaal statuut van de kunstenaar en de toepassing daarvan in de vertalerspraktijk;
- fiscale en sociaalrechtelijke aspecten;
- netwerking en andere methodieken om opdrachten te verwerven.

In een afsluitend rondetafelgesprek getuigden beginnende en ervaren vertalers over hun (zoek)tocht en ontwikkelingspad – zakelijk en vaktechnisch – in het vertalersoerwoud. Het VFL, het ELV en de VAV leverden vanuit hun betrokkenheid commentaar, tips en informatie bij de geschetste praktijk. De deelnemers evalueerden deze informatie- en studiedag als een nuttige dimensie in hun ontwikkelingstraject als literair vertaler.

Op 14 en 15 december hadden in Utrecht de twaalfde Literaire Vertaaldagen plaats, het jaarlijkse ontmoetingsevent voor vertalers uit en naar het Nederlands. Op de symposiumdag op vrijdag waren er lezingen, getuigenissen en debatten met als thema ‘De vertaler als dichter: over poëzievertalen’. De zaterdag was traditioneel gewijd aan vertaalworkshops, met in 2010 speciale aandacht voor het vertalen van poëzie.

Het VFL maakt deel uit van het programmatie- en organisatie-team van de Vertaaldagen. Vlaamse vertalers die deelnemen, reizen met een ingelegde bus, en hun verblijfskosten en inschrijvingsprijs worden door het VFL vergoed.

Budget: € 2.695.

127 Literair middenveld

Voor het VFL vervullen de literaire organisaties een of meerdere deelfuncties in een literair veld dat voortdurend in ontwikkeling is. De intermediaire, ondersteunende en producerende organisaties evolueren immers mee met het lezerspubliek, het aanbod en de literaire infrastructuur.

In 2010 trad een nieuw reglement voor de literaire organisaties in werking. In deze aangepaste subsidieregeling is het aan hen om aan te geven welke functies zij vervullen en op welke manier ze die concreet invullen. Mogelijke functies zijn:

- creatie en ontwikkeling: het stimuleren van de creatie van nieuwe literaire producten;
- presentatie: het presenteren van literaire producten;
- reflectie en experiment: ruimte bieden voor literaire experimenten en discussie over literatuur, kruisbestuivingen met andere kunsten stimuleren;
- informatie en documentatie: informatie over literatuur of een bepaald segment van het literaire veld inventariseren en ontsluiten voor een duidelijk omliggende doelgroep, met uitzondering van erfgoedprojecten;
- dienstverlening: inhoudelijke, zakelijke, juridische en organisatorische ondersteuning verlenen aan auteurs en literaire intermediairs.

In 2010 bereidden het VFL-secretariaat en de Adviescommissie literaire manifestaties en organisaties een nota voor minister Schaufvliege voor over de herbundeling en de versterking van het literaire middenveld. De beleidsintenties van de Minister, de beleidsplannen van het VFL en de situering binnen een ruimer kunsten- en letterenbeleid, bepleiten een hergroepering van het literaire middenveld. Het VFL is ingegaan op de vraag van de Minister om te werken aan een geïntegreerd letterenbeleid en is in dat kader de dialoog aangegaan met de grote

literaire organisaties om samen met hen de meerwaarde van een hergroepering aan te geven.

Een eerste stap werd gezet tijdens een platform op 1 juli 2010 waarop de belangrijkste spelers uit het middenveld uitgenodigd waren (literaire organisaties en grote literaire manifestaties). Dirk van Bastelaere sprak er over de verruiming van de functies van het literaire middenveld. Sigrid Bousset reflecteerde over het literaire landschap vandaag en morgen. Koen Stassijns verwoordde de visie van de auteur op de ontwikkelingen in het literaire middenveld.

In de zomer voerde het VFL gesprekken met vijf grote literaire organisaties: het beschrijf, Passa Porta, Stichting Lezen/Focuspunt Jeugdliteratuur, Poëziecentrum en Behoud de Begeerte. In die gesprekken werd gepolst naar de kerntaken van de verschillende organisaties, de plannen en financiële behoeften op korte en middellange termijn, de positie van de organisaties in het letterenveld/kunstenlandschap en de relatie tussen de organisaties en het VFL. Op basis van deze gesprekken en een vergadering met vertegenwoordigers van bovengenoemde organisaties bereidde het VFL een eerste versie voor van de nota voor de Minister, waarin gepleit wordt voor een sterker en geïntegreerd middenveld. De nota zal in het voorjaar van 2011 afgewerkt worden in verder overleg met de betrokken organisaties.

128 Tentoonstelling ‘Ceci n’est pas la BD flamande’

De rondreis van ‘Ceci n’est pas la BD flamande’ eindigde in juni 2010 in Antwerpen. De Universiteit Antwerpen (UA) was de laatste gastheer van de striptentoonstelling van het VFL, die in januari 2009 in première ging tijdens het internationale stripfestival van Angoulême. Daarna was ze in Leuven, Genk, Turnhout en Bornem te bewonderen. De expo werd feestelijk afgesloten met een veiling voor het goede doel: de Antwerpse vzw Meters & Peters. Deze Antwerpse vrijwilligersorganisatie maakt werk van Nederlandse taalbevordering en draagt zo bij tot een betere integratie van jonge anderstalige nieuwkomers in de stad.

Stripauteur Conz genoot duidelijk van zijn rol als veilingmeester. Hij prees zijn eigen werk en dat van zijn collega’s met veel enthousiasme en humor aan, niet zonder resultaat. In totaal werd voor 1.898 euro geboden op allerlei stukken uit de tentoonstelling, van een plastic bananenboom tot een bushalte en vooral veel reproducties uit het werk van de 20 tekenaars.

De tentoonstelling bestond uit 20 installaties, ‘werelden’ van 20 Vlaamse stripauteurs van de nieuwe generatie. De auteurs kregen de kans om uit hun eigen installatie gadgets en werk voor zichzelf te reserveren, wat zowat iedereen ook deed. De rest werd aangeboden aan een beperkt, maar enthousiast publiek. Zo was er veel interesse van de bibliotheek van Zwijndrecht, die met haar aankopen de stripafdeling zal opfrissen. En ook de UA kocht enkele panelen en werken voor de gebouwen van de universiteit.

129 Forum stripauteurs

Het VFL streeft er in zijn beleidsontwikkeling steeds naar om de vinger aan de pols te houden van de verschillende literaire deeldomeinen, vanuit een vruchtbare wisselwerking en open overleg. De algemene uitgangspunten en decretaal vastgelegde beleidsprincipes en -doelstellingen blijven de basis. Het VFL evalueert wel voortdurend de *instrumenten* (bv. subsidieregelingen) die het hanteert om

die beleidsdoelstellingen te bereiken. Constructieve en georganiseerde input uit de sector is daartoe steeds welkom. Een uitgelezen gelegenheid daartoe was het stripforum dat het VFL op 27 mei 2010 organiseerde.

Na tien jaar VFL en zeven jaar stripwerkbeurzen achtte het VFL de tijd rijp om enkele stripbeleidskeuzes duidelijker toe te lichten, te evalueren, te herbevestigen of waar nodig bij te sturen. Daartoe nodigde het op 27 mei 2010 de Vlaamse Auteursvereniging, de Stripgilde en alle geïnteresseerde stripauteurs uit op een open forum. Ook stripuitgevers, (oud-)commissieleden en direct betrokkenen uit de stripsector werden uitgenodigd.

Het doel van het forum was tweeledig. Ten eerste, informeren: het VFL stelt immers vast dat er veel onwetendheid en desinformatie heersen over de uitgangspunten, de doelstellingen en de concrete dagelijkse werking van het VFL als subsidiërende instelling, vaak met vermijdbare negatieve standpunten tot gevolg. Maar ten tweede wou het VFL ook luisteren naar opmerkingen en suggesties over het gevoerde stripbeleid.

Op het forum debatteerden bijna 30 aanwezigen in een erg constructieve sfeer over diverse aspecten van het VFL-stripbeleid en het Vlaamse striplandschap in het algemeen. De resultaten van het debat werden verder onder de loep genomen door het VFL-secretariaat en in het najaar ten gronde besproken door een uitgebreide Adviescommissie die bestond uit huidige en voormalige leden van de stripcommissie van het VFL. Daarbij werden enkele sporen uitgezet voor een verdere ontwikkeling van het stripbeleid, onder andere voor het werkbeurzensysteem, het relatieve gewicht van de verschillende beoordelingscriteria, het taal- en territorialiteitsbeginsel van de ondersteunde albums, de eindigheid van de beurzen, de instrumenten voor buitenlandpromotie van Vlaamse stripauteurs... In de loop van 2011 zet het VFL-secretariaat deze denksporen om in praktische initiatieven en aangepaste regelgeving.

1 2 10 Debat literaire kritiek

De Leeswolf, het VFL en het Letterenhuis organiseerden op 28 oktober 2010 een debat over de plaats van literatuurkritiek in de media. Er werd stilgestaan bij vragen als: kan de literatuurkritiek in dag- en weekbladen maar beter helemaal worden afgeschaft? Is het internet een veilige thuishaven voor kwaliteitsrecensies? Waar moet het heen met onze literatuurkritiek?

De recensenten zelf lijken in twee kampen verdeeld. Matthijs de Ridder (*De Reactor*) vindt dat een kritisch discours onmogelijk wordt in een omgeving waar de centen en de markteconomie volop primeren – in de gedrukte media dus. Hij ziet de toekomst van de literatuurkritiek vooral op het internet. Frank Hellemans van *Knack* verwijt de Ridder net dat hij de kritiek naar selectieve online niches wil verbannen. Wie het pad naar de internetkritiek kiest, is kleinmoedig, vindt Hellemans. De twee recensenten gingen hierover met elkaar en met Eva Berghmans (*De Standaard*) in gesprek. Kevin Absillis (onderzoeker UA) en Harold Polis (uitgever) leidden het debat in, dat vervolgens gemodereerd werd door Marc Reugebrink.

Subsidie: € 1.000.

1 2 11 Publicatie theaterteksten

Het VFL stelde in 2010 vast dat er los van elkaar verschillende initiatieven ontstaan zijn rond de ontsluiting en de verspreiding van theaterteksten. Het VFL had op 15 september 2010 een gesprek met de betrokkenen om te bekijken hoe deze initiatieven versterkt en beter op elkaar afgestemd kunnen worden. Het VFL, het Nederlands Letterenfonds, de Nederlandse Taalunie, Schrijverspodium Vlaanderen, de Nieuwe Toneelbibliotheek, Vlaams Theaterinstituut en uitgeverij Bebuquin zaten mee aan tafel. Het Theater Instituut Nederland en het Fonds voor de Podiumkunsten waren verontschuldigd.

De verschillende initiatieven stelden hun doelstellingen en concrete werking rond de ontsluiting en de verspreiding van theaterteksten voor. Uit het gesprek kwamen enkele punten naar voren waaraan nog doorgewerkt moet worden: de distributie en promotie van theaterteksten, de vergoeding voor auteurs, de digitale opslag van theaterteksten, vertalingen van theaterteksten, de positie en de inbreng van theatergezelschappen voor de verspreiding van theaterteksten, het beschikbaar stellen van actueel tekstmateriaal versus het bewaren van theaterteksterfgoed. Het VFL zal in 2011 in overleg met het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie voortwerken aan een specifiek beleid rond theaterteksten en een verdere afstemming van de verschillende initiatieven stimuleren.

1 2 12 Intercultureel beleid

Het VFL heeft in 2007 een specifiek actieplan opgemaakt voor intercultureel beleid. In essentie hield dit een inclusief beleid in, waarbij geen positieve discriminatie-initiatieven werden voorzien, maar wel getoetst werd of de bestaande instrumenten en regelingen geen extra drempels inhielden voor allochtone auteurs, organisaties of uitgeefinitiatieven. Deze blijken er niet te zijn, wel werd extra ingezet op informatieverschaffing en documentatie. De ervaringen van onze Nederlandse collega's die al enkele jaren een specifiek beleid voeren met een gelabeld extra budget, werden grondig bekeken en gedocumenteerd. Zij zetten in op individuele coaching, vertaalfaciliteiten, toeleiding en steun voor uitgeverijen, en bevordering van presentatie. Het VFL vroeg extra middelen om impulsen te geven voor bijvoorbeeld inleefstages, masterclasses, presentatie en onderzoek naar leespraktijk en netwerken. Die zijn er niet gekomen, en door de budgettaire beperking zijn deze projecten in de lade blijven liggen.

Op initiatief van het kenniscentrum DEMOS en boek.be werd op 10 november op de Boekenbeurs een breed debat georganiseerd over literatuur en intercultureelheid, in samenwerking met het tijdschrift *MO**, het VFL en Stichting Lezen. De hele cyclus van auteur tot lezer werd getoetst aan de praktijk van interculturele literatuur in Vlaanderen. Krijgen auteurs met een etnisch-cultureel diverse achtergrond voldoende publicatiekansen? Worden ze voldoende op hun literaire merites beoordeeld door de media? Zijn uitgeverij actief op zoek naar allochtone schrijvers en worden die voldoende begeleid? Zijn hun boeken aanwezig in de boekhandel, de openbare bibliotheken, de media? Worden ze (meer) gelezen binnen hun eigen gemeenschap? Wat met leesbevordering – via welke kanalen, met welke verhalen, in welke taal, welke schrijvers? Dat waren vragen die in het debat aan bod kwamen en duidelijk maakten waar er nog actie nodig is.

Het thema werd geïllustreerd door enkele reportages gemaakt door de Fati-ma's, waarin ze auteurs, lezers en bezoekers aan het woord lieten. De reportages werden onder meer verspreid via de website van boek.be.

Subsidie: € 1.500.

1 2 13 I-Day Vlaamse Illustratorenclub

De Vlaamse Illustratorenclub (VIC) is een groepering van Vlaamse illustratoren die geassocieerd is met de Vlaamse Auteursvereniging. Op 7 februari organiseerde de VIC voor de derde maal een 'i-day' voor haar leden, met 'de veelzijdigheid van papier' als centraal thema. Het programma focuste op vakkennis en techniek, en op de vele manieren waarop papier zich in het illustratievak manifesteert.

Tijdens twee workshops in de voormiddag leerden de leden boekbinden en pop-ups maken. Het namiddagprogramma, dat ook opengesteld was voor niet-leden, bracht lezingen over papier als drager van beelden en over de praktijk van de pop-uparchitect. Ook de gerenommeerde illustratrice Frédérique Bertrand gaf een uiteenzetting over haar werk. Als afsluiter werd de tentoonstelling 'Pop-up boeken. Van speelboek tot kunstwerk' geopend. In het kader van zijn beleid voor deskundigheidsbevordering ondersteunde het VFL de 'i-day' met 3.000 euro.

Subsidie: € 3.000.

1 2 14 Poëzieproject / korte film 'Sjokkel'

Sjokkel is een project van videokunstenaars Minske van Wijk en Oscar Spierenburg in samenwerking met Peter Holvoet-Hanssen en Pjeroo Roobjee. Het omvat een uitbeelding van een nog te verschijnen Stadsgedicht van Antwerps stadsdichter Peter Holvoet-Hanssen. Pjeroo Robjee schrijft een kortverhaal als basis voor het script en zal als acteur optreden in de film. De film zal getoond worden op diverse locaties en ook op dvd verspreid worden.

Subsidie: € 2.000.

2 Buitenland

2.1 Buitenland subsidies

Het buitenlandbeleid van het VFL is in de eerste plaats een vertaalbeleid: een belangrijke missie is om zoveel mogelijk vertalingen van kwaliteitsvolle Vlaamse literatuur in het buitenland mogelijk te maken. Dat gebeurt door een internationaal netwerk uit te bouwen, met medewerkers voor alle genres, die uitgevers en vertalers ontmoeten op belangrijke internationale boekenplekken, zoals vakbeurzen (Frankfurt, Bologna, Londen) en festivals (Angoulême, New York, Praag).

Nadat we tien jaar aan de weg getimmerd hebben, zien we nu dat die aanpak werkt. De jongste jaren ligt het aantal goedgekeurde subsidiedossiers telkens gevoelig hoger, een gevolg van het steeds efficiëntere netwerk van de buitenlandmedewerkers. In 2010 werd 13.618,04 euro meer besteed aan vertaal- en productiesubsidies en subsidies voor geïllustreerde boeken dan in 2009, of een stijging met ruim 6%.

Tussen 2000 en 2010 is het aantal gesubsidieerde vertalingen gestegen van 35 naar 102. Daarnaast werd in 2010 aan 12 projecten een bijkomende productiesubsidie toegekend voor de economisch moeilijkere genres poëzie en literaire klassiekers, en aan uitgeverijen in groeilanden. Te noteren valt dat pas in 2007 gestart is met de actieve promotie voor strips en kinder- en jeugdboeken. De belangrijkste doeltalen waren het Frans, het Duits en het Engels, wat veel boeken dan weer toegankelijk maakt voor andere taalgebieden. Dat wordt steeds belangrijker, omdat het VFL zijn horizon meer en meer wil verruimen naar nieuwe landen en talen.

Alles samen verschenen tussen 2000 en 2010 vertalingen van Vlaamse literaire titels in meer dan 40 talen. De genres proza en kinder- en jeugdliteratuur scoorden het hoogst, maar dankzij de extra inspanningen verschenen er ook 24 strips, 97 poëziebundels en 46 theaterteksten in vertaling.

Maar voor het VFL stopt het niet bij het verschijnen van die titels in vertaling. Om de boeken ook bij een internationaal publiek te krijgen, zijn promotie ter plaatse, pers en presentatie van cruciaal belang. Daarom kunnen buitenlandse organisatoren die Vlaamse auteurs uitnodigen om hun vertaalde werk te promoten, van het VFL een vergoeding voor de reiskosten krijgen. In 2010 werden 58 aanvragen voor zo'n auteursbezoek gehonoreerd voor een totaal bedrag van 27.002 euro. Naar de kinderboekenbeurs in Bologna en het stripfestival in Angoulême neemt het VFL bovendien jaarlijks 3 tot 4 auteurs mee, en probeert ze er internationaal te presenteren, begeleid door een ervaren collega.

Van 2000 tot 2010 werden 451 auteursbezoeken gesubsidieerd voor de presentatie van vertalingen van eigen werk op buitenlandse podia in meer dan 40 verschillende landen. Duitsland, Frankrijk en Italië vormden de belangrijkste bestemmingen.

Tot slot worden de contacten van het VFL met vertalers uit het Nederlands steeds hechter. Dat heeft veel te maken met het Vertalershuis in Antwerpen, dat nu voor het tweede jaar op rij een succes was. In 2010 steeg de bezettingsgraad van de twee appartementen tot boven 90%. Het VFL vindt het dan ook erg belangrijk om een goede relatie op te bouwen en te onderhouden met de vertalers, stuk voor stuk ambassadeurs voor de Nederlandstalige literatuur.

211 Vertalingen uit het Nederlands

De subsidie is bedoeld om het economische risico te verminderen van de buitenlandse uitgever die investeert in het vertalen van literatuur van Vlaamse auteurs. Bij de beoordeling van de aanvragen wordt rekening gehouden met de relevantie van het te vertalen werk voor de beeldvorming en de uitstraling van literair werk uit Vlaanderen, de positie van de uitgever in de plaatselijke markt en zijn fondslijst, de kwaliteit van de voorgestelde vertaler (zo nodig wordt een proefvertaling gevraagd) en een redelijke vergoeding voor de vertaler.

Vertaalsubsidies kunnen worden aangevraagd voor de genres proza, essay, poëzie, theater en jeugdliteratuur. Voor geïllustreerde kinderboeken en strips geldt een aparte regeling (zie 213). De subsidie bedraagt in principe 2/3de van de reële vertaalkosten. Van poëzievertalingen en klassiekers worden in principe de volledige vertaalkosten gesubsidieerd, om deze moeilijk verkoopbare genres extra te ondersteunen. Theaterauteurs en theatergezelschappen kunnen een vertaalsubsidie aanvragen voor opvoeringen in het buitenland en/of presentaties op stukkenfestivals van dramaturgen of professionele ontmoetingen van theatermakers.

In totaal werden 69 aanvragen ingediend. Over 13 aanvragen ingediend in 2009 werd op basis van aanvullende gegevens in 2010 beslist. 5 dossiers, waarvan 3 uit 2009, werden niet gehonoreerd. 8 dossiers zijn nog in behandeling. 2 dossiers werden ingetrokken.

Voor 67 projecten werd een vertaalsubsidie toegekend voor een totaalbedrag van 142.051 euro of gemiddeld 2.120 euro per project. Het gaat om 35 proza- en 8 poëzieprojecten, 5 literaire non-fictieboeken of -teksten, 10 jeugdromans en 9 toneelteksten.

Verdeling volgens doeltaal en genre van de goedgekeurde vertaalprojecten

Vertaalprojecten waarvoor ook een productiesubsidie werd toegekend, zijn tussen haakjes vermeld.

Taal / genre	Proza	Poëzie	Literaire non-fictie	Kinder- en jeugd-literatuur		Toneel	Strips	Totaal
				Fictie	Prentenboeken			
Duits	4		1	2		4	1	12
Engels	3	1	1			1	2	8
Frans	3	3 (+1)	1	1	3		2	13 (+1)
Hongaars	3 (+3)		2 (+2)					5 (+5)
Spaans	1	2 (+1)		1		1		5 (+1)
Pools	3 (+1)					1	1	5 (+1)
Portugees					4			4
Deens	2			1	3			6
Georgisch					2			2
Noors	1			1				2
Russisch	1 (+2)							1 (+2)
Zweeds	1			1	3			5
Afrikaans	3			2	1			6
Albanees	1							1
Bulgaars	1 (+1)							1 (+1)
Catalaans	1							1
Fins							1	1
Grieks	1				1			2
Hebreeuws					1			1
Indonesisch	1							1
Italiaans	1	1			1	1	2	6
Japans				1				1
Koreaans	1				1			2
Kroatisch	1 (+1)							1 (+1)
Servisch	1							1
Taiwanees					6			6
Tsjechisch		1						1
Turks	1							1
Wit-Russisch						1		1
Totaal 2010	35 (+8)	8 (+2)	5 (+2)	10	26	9	9	102 (+12)
Totaal 2009	28 (+9)	19 (+2)	3 (+1)	14 (+1)	18*	6 (+2)	9	97 (+15)
Totaal 2008	24 (+2)	12	6	5 (+16)		11	1 (+4)	59 (+22)
Totaal 2007	24	9	1	11		7	0	52
Totaal 2006	12	15	1	9		3	1	41
Totaal 2005	19	10	3	7		4	-	43
Totaal 2004	17	6	3	5		1	-	32
Totaal 2003	12	9	4	11		3	-	39
Totaal 2002	14	4	7	8		-	-	33
Totaal 2001	8	1	4	11		1	-	25
Totaal 2000	13	4	1	16		1	-	35

* Nieuw sinds 2009: subsidieregeling voor geïllustreerde boeken.

Tabel vertaalsubsidies

IB = In behandeling, IG = Ingetrokken

Auteur	Titel	Vertaler	Uitgever (land)	Subsidie
Duits				
Studio Orka	<i>Berninna</i>	Eva Pieper	Studio Orka (B)	Geen
Jan Sobrie en Peter Monsaert	<i>Fimosis</i>	Barbara Buri	Theater Antigone (B)	1.000
David Van Reybrouck	<i>Missie</i>	Rosemarie Still	KVS (B)	1.050
Gerda Dendooven	<i>Het takkenkind</i>	Barbara Buri	Theaterstückverlag (D)	1.500
Guido Eekhaut	<i>Absint</i>	Stefanie Schäfer	Rowohlt Verlag (D)	3.000
Erwin Mortier	<i>Godenslaap</i>	Christiane Kuby	Dumont Buchverlag (D)	6.600
Marleen Nelen	<i>Nimf</i>	Thomas Ansgar Ostheim	Verlag Freies Geistesleben & Urachhaus (D)	3.000
Chika Unigwe	<i>Fata Morgana</i>	Ira Wilhelm	Klett-Cotta (D)	5.460
Peter Van Olmen	<i>De kleine Odessa</i>	Mirjam Pressler	Cecilie Dressler Verlag (D)	6.460
Dimitri Verhulst	<i>Essay over het toegewijde bestaan als supporter van voetbalclub Standard de Liège</i>	Rainer Kersten	11 Freunde Verlag (D)	558
Jan Caeyers	<i>Beethoven. Een Biografie</i>	Andreas Ecke	C.H. Beck Verlag (D)	IB
Annelies Verbeke	<i>Vissen redden</i>	Andreas Gressman	Mareverlag (D)	IB
Engels				
Studio Orka	<i>Mijnheer Porselein</i>	Nadine Malfait	Studio Orka (B)	1.000
Diane Broeckhoven	<i>De buitenkant van meneer Jules</i>	Liedewij Hawke	Dundurn Press Ltd. (CA)	1.400
Paul Bogaert	<i>Selectie gedichten</i>	Paul F. Vincent	Literaturbrücke Berlin (D)	199,50
Diverse auteurs	<i>Schrijvende vrouwen. Een kleine literatuurgeschiedenis van de Lage Landen 1880-2010</i>	Paul F. Vincent	Amsterdam University Press (NL)	1.032
Bart Moeyaert	<i>Het Schaap genaamd Verbazing</i>	Brian Doyle	The Journal of Children's Literature Studies (VK)	605
Marc Legendre	<i>Wachten op een eiland</i>	David Colmer	Words Without Borders (VS)	195
Dimitri Verhulst	<i>De helaasheid der dingen</i>	David Colmer	Portobello Books (VK)	IB
Hugo Claus	<i>Bloemlezing uit het poëziewerk</i>	David Colmer	Archipelago Books (VS)	IB
Frans				
Paul Bogaert	<i>Selectie uit le Slalom soft</i>	Daniel Cunin	Deshima (F)	232,50
Josse De Pauw	<i>Werk</i>	Monique Nagielkopf	Genèse Édition, département de Blima & Company (F)	1.810
Roland Jooris	<i>Solesmes</i>	Daniel Cunin	Deshima (F)	87
Tom Lanoye	<i>Sprakeloos</i>	Alain van Crugten	La Différence (F)	5.567
Els Moors, Ruth Lasters	<i>Selectie gedichten</i>	Kim Andringa	Action Poétique (F)	340
Dirk Van Bastelaere	<i>Selectie gedichten</i>	Daniel Cunin	Les petits matins (F)	6.350*
Kaat Vrancken	<i>Cheffte bijt door</i>	Maurice Lomré	La Joie de Lire (CH)	780
Pascale Platel	<i>Les Demoiselles de Rêve et leur soutien</i>	Monique Nagielkopf	De Spil (B)	IB
Afrikaans				
Pieter Aspe	<i>De midasmoorden</i>	Daniel Hugo	LAPA Uitgewers (ZA)	2.290
Tom Lanoye	<i>Sprakeloos</i>	Daniel Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	3.450
Sylvia vanden Heede	<i>Vos en haas</i>	Daniel Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	1.250

Sylvia Vanden Heede	<i>Tot kijk, Vos en Haas</i>	Daniel Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	1.150
Sylvia Vanden Heede	<i>Wolf en Hond</i>	Daniel Hugo	Protea Boekhuis (ZA)	Geen
Hongaars				
Tom Naegels	<i>Los</i>	Tibor Bérczes	Silenos Publishing House (HU)	3.067*
Koen Peeters	<i>Grote Europese Roman</i>	Orsolya Varga	Gondolat Kiadó (HU)	2.300*
Chika Unigwe	<i>Fata Morgana</i>	Krisztina Tóro	Nyitott Könyvműhely (HU)	3.600*
David Van Reybrouck	<i>De Plaag</i>	Tibor Bérczes	Gondolat Kiadó (HU)	2.700*
David Van Reybrouck	<i>Pleidooi voor populisme</i>	Tibor Bérczes	Gondolat Kiadó (HU)	1.200*
Spaans				
Peter Theunynck	<i>Selectie gedichten</i>	Diego Puls	XVIII Rosario International Festival Poetry – Ministry of Innovation and Culture of Sante Fe Provenca (AR)	400
Tom Lanoye	<i>Fort Europa</i>	Ronald Brouwer	Dobrowlanska & Poetter – Performing Arts Platform (D)	1.500
Luuk Gruwez	<i>Verloren dingen</i>	Stefaan van den Bremt	La Cabra Ediciones (MX)	2.173*
Peter Holvoet-Hanssen	<i>Bloemlezing uit de poëzie</i>	Ronald Brouwer	La Cabra Ediciones (MX)	IG
Diane Broeckhoven	<i>De buitenkant van meneer Jules</i>	Marta Arguilé	Maeva Ediciones (ES)	1.250
Pools				
Tom Lanoye	<i>Fort Europa</i>	Slawomir Paszkiet	Dobrowlanska & Poetter – Performing Arts Platform (MX)	1.500
Pieter Aspe	<i>Het vierkant van de wraak</i>	Ryszard Turczyn	Videograf II (PL)	1.500
Pieter Aspe	<i>De midasmoorden</i>	Ryszard Turczyn	Videograf II (PL)	1.300
Willem Elsschot	<i>Kaas, Pensioen, Het Tankschip</i>	Ryszard Turczyn	Pánstwowy Instytut Wydawniczy (PL)	1.970*
Deens				
Stefan Brijs	<i>De engelenmaker</i>	Lise Bogh-Sorensen & Gudrun Gilhuis-Glenthøj	Turbine Forlaget (DK)	5.140
Jan De Leeuw	<i>Rode sneeuw</i>	Naja Mollmann-Ibsen	Turbine Forlaget (DK)	3.500
Tom Lanoye	<i>Sprakeloos</i>	Miriam Boolsen	Turbine Forlaget (DK)	3.800
Noors				
Els Beerten	<i>Allemaal willen we de hemel</i>	Guro Dimmen	Cappelen Damm (N)	8.350
Dimitri Verhulst	<i>De helaasheid der dingen</i>	Hedda Vormeland	Pax Forlag (N)	3.300
Russisch				
Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Svetlana Kniazkova	Azbooka-klassika (RU)	1.953*
Willem M. Roggeman	<i>Portretten</i>	Dmitri Silvestrov	Letny Sad Publishers (RU)	IB
Zweeds				
Jan De Leeuw	<i>Rode sneeuw (Zweeds)</i>	Ingrid Wikén Bonde	Turbine Forlaget (DK)	3.200
Maurice Gilliams	<i>Elias of het gevecht met de nachtegalen</i>	Per Holmer	CKM Förlag	3.200
Albanees				
Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Jimmy Lazri	Fan Noli (AL)	1.250
Arabisch				
Hendrik Conscience	<i>De arme edelman</i>	Iman Nafea	Sphinx Agency (EG)	IB
Bulgaars				
Koen Peeters	<i>Grote Europese Roman</i>	Anetta Ivanova	Colibri Publishers (BG)	1.700*
Grieks				
Paul Verhaeghen	<i>Omega Minor</i>	Ynn van Dijck-Balta	Polis Publishers (GR)	7.350

Indonesisch

Willem Elsschot	<i>Kaas</i>	Jugiarie Soegiarto	Erasmus Taalcentrum Jakarta (ID)	1.000
-----------------	-------------	--------------------	-------------------------------------	-------

Italiaans

Tom Lanoye	<i>Fort Europa</i>	Claudia Di Palermo	Dobrowlanska & Poetter – Performing Arts Platform (D)	1.500
------------	--------------------	--------------------	---	-------

Japans

Kaat Vrancken	<i>Cheffte bijt door</i>	Etsuko Nozaka	BL Publishing Co. (JP)	1.140
---------------	--------------------------	---------------	------------------------	-------

Koreans

Dimitri Verhulst	<i>De helaasheid der dingen</i>	Bae Soo-A	The Open Books Co. (KR)	2.000
------------------	---------------------------------	-----------	-------------------------	-------

Kroatisch

Dimitri Verhulst	<i>Problemski Hotel</i>	Maja Weikert-Lozica	Andrijici (HR)	1.709*
------------------	-------------------------	---------------------	----------------	--------

Servisch

Felix Timmermans	<i>Boerenpsalm</i>	Ivana Scepanovic	Laguna (RS)	4.500
------------------	--------------------	------------------	-------------	-------

Tsjechisch

Herman Brusselmans	<i>Ex-drummer</i>	Pavel Englicky	Dybbuk (CZ)	IB
--------------------	-------------------	----------------	-------------	----

Turks

Louis Paul Boon	<i>De kapellekensbaan</i>	Burak Sengir	Bizim Kitaplar (TR)	5.133*
-----------------	---------------------------	--------------	---------------------	--------

Wit-Russisch

Tom Lanoye	<i>Fort Europa</i>	Yelena Laventyeva	Dobrowlanska & Poetter – Performing Arts Platform (D)	1.500
------------	--------------------	-------------------	---	-------

* Ook productiesubsidie.

Tabel vertaalsubsidies – dossiers 2009 met voortgang in 2010

Auteur	Titel	Vertaler	Uitgever (land)	Subsidie
Frans				
Frank Adam	<i>Confidenties aan een ezelsoor</i>	Michel Perquy	Ousia Editions – Eurorgan (B)	1.000
Paul Verhaeghen	<i>Omega Minor</i>	Christophe Claro	Le Cherche Midi (F)	Geen
Duits				
Pieter De Buysser	<i>Condor Unlimited</i>	Franz Rabe	Henschel Schauspiel Theaterverlag (D)	1.000
Paul Pourveur	<i>Shakespeare is dead – get over it!</i>	Uwe Dethier	Verlag Autoren- agentur (D)	Geen
Paul Pourveur	<i>Lilith@online</i>	Uwe Dethier	Verlag Autoren- agentur (D)	Geen
Engels				
Diverse auteurs	<i>The Dedalus Book of Flemish Fantasy</i>	Paul Vincent	Dedalus Publishers (VK)	7.350
Italiaans				
Pieter Aspe	<i>De midasmoorden</i>	Valentina Freschi	Fazi Editore (I)	1.235
Felix Timmermans	<i>Adagio</i>	Giorgio Faggin	Moby Dick (I)	1.800
Spaans				
Els Beerten	<i>Allemaal willen we de hemel</i>	Maria Rosich	Grup Editorial 62 (ES)	4.880
Afrikaans				
Pieter Aspe	<i>Het vierkant van de wraak</i>	Daniel Hugo	Lapa Uitgewers (ZA)	2.240
Albanees				
Dimitri Verhulst	<i>Problemski Hotel</i>	Albana Shala	Ditura Publishing House (AL) ingetrokken	

Catalaans

Diane Broeckhoven	<i>De buitenkant van meneer Jules</i>	Ann Gyles	Pàges Editors (ES)	867
-------------------	---------------------------------------	-----------	--------------------	-----

Tsjechisch

Els Moors	Selectie gedichten	Veronika ter Harmsel Havliková	Days of Wine & Poetry Festival (CZ)	300
-----------	--------------------	-----------------------------------	--	-----

— A Literary History of the Low Countries

In 2003 is de voorbereiding gestart van de Engelstalige editie van de *Geschiedenis van de Nederlandstalige literatuur*. Het VFL heeft toen samen met het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie een toezegging gedaan voor redactie-, vertaal- en productiekosten. In 2010 is *A Literary History of the Low Countries* onder redactie van Theo Mertens verschenen bij uitgeverij Camden House in Rochester, New York. De VFL-bijdrage van 15.000 euro in dit project werd uitbetaald aan de collega's van het Nederlands Letterenfonds, die de redactiewerkzaamheden en de afstemming met de uitgeverij coördineerden.

Subsidie: € 15.000.

— Het BIMILI-project

In het kader van het BIMILI-project (Bibliothek mittelniederländischer Literatur) werd in 2010 *Roman van Walewein* (Roman van Walewein) van Penninc en Pieter Vostaert gepubliceerd, in een vertaling van Johan H. Winkelman en Gerhard Wolf.

De BIMILI-vertalingen van Middelnederlandse literatuur naar het Duits zijn een initiatief van de universiteitsdocenten dr. Besamusca (Universiteit Utrecht) en dr. Dauven-van Knippenberg (Universiteit Amsterdam). Dat resulteerde in 2002 in een meerjarenplan, gesteund door het Nederlands Letterenfonds en het VFL, met als doel ons gezamenlijke erfgoed te ontsluiten voor de Duitstalige lezer. Het plan wordt gesuperviseerd door een team van neerlandici en germanisten. Uitgeverij Agenda Verlag in Münster engageerde zich om de hele reeks te publiceren. *Roman van Walewein* is het vijfde van twaalf geplande delen.

Subsidie: € 1.400.

212 Productiesubsidies

Sinds 2004 ondersteunt het VFL uitgeverijen in economische groeilanden bij de publicatie van Nederlandstalig literair werk, met een productiesubsidie van maximaal € 1.400. Voor geïllustreerde kinderboeken en strips werd in 2009 een aparte regeling ontwikkeld.

Het subsidiebedrag wordt bepaald door een weging van relevante elementen zoals de positie van de buitenlandse uitgever in de literaire markt, de inspanningen voor distributie en promotie, de uitgavevorm, het economische risico en de literaire betekenis van de vertaalde titel. Het doel om tot een transparante, objectieve en stimulerende regeling te komen, is hiermee bereikt.

In 2010 werden 19 aanvragen ontvangen. Er werd ook één aanvraag met voortgang uit 2009 behandeld. 12 aanvragen werden goedgekeurd voor een totaalbedrag van 10.930 euro (gemiddeld 911 euro per dossier). Voor proza gaat het om

8 toekenningen, 2 voor poëzie en 2 voor literaire non-fictie. 2 dossiers werden afgewezen; 2 werden ingetrokken; 4 dossiers zijn nog in behandeling.

Tabel productiesubsidies

Alfabetisch gerangschikt per land en per auteur. IB = In behandeling, IG = Ingetrokken.

Auteur	Titel	Uitgever (land)	Subsidie
Koen Peeters	<i>Grote Europese Roman</i>	Colibri Publishers (BG)	440
Dirk van Bastelaere	Selectie gedichten	Les petits matins (F)	1.400
Dirk Hanssens en Anne van Herreweghen	<i>Vader, zeg me</i>	Bencés Kiadó és Terjeszto (HG)	Geen
Tom Naegels	<i>Los</i>	Silenos Publishing House (HG)	1.000
Koen Peeters	<i>Grote Europese Roman</i>	Gondolat Kiadó (HG)	870
Chika Unigwe	<i>Fata Morgana</i>	Nyitott Könyvműhely (HG)	1.400
David Van Reybrouck	<i>De Plaag</i>	Gondolat Kiadó (HG)	1.000
David Van Reybrouck	<i>Pleidooi voor populisme</i>	Gondolat Kiadó (HG)	500
Dimitri Verhulst	<i>Problemski Hotel</i>	Andrijici (HR)	500
Luuk Gruwez	<i>Verloren dingen</i>	La Cabra Ediciones (MX)	1.000
Peter Holvoet-Hanssen	Bloemlezing uit het werk	La Cabra Ediciones (MX)	IG
Willem Elsschot	<i>Kaas, Pensioen,</i> <i>Het Tankschip</i>	Panstowowy Instytut Wydawczy (PL)	760
Stefan Brijs	<i>De engelenmaker</i>	Zakharov (RU)	1.060
Annelies Verbeke	<i>Slaap!</i>	Azbooka klassika (RU)	1.000
Dimitri Verhulst	Fragment uit <i>De helaas-</i> <i>heid der dingen in Best of</i> <i>European Fiction 2011</i>	Dalkey Archive Press (VS)	Geen
Willem Roggeman	<i>Portretten</i>	Letny Sad Publishers (RU)	IB
Louis Paul Boon	<i>De kapellekensbaan</i>	Bizim Kitaplar (Turkije)	IB
Hugo Claus	Bloemlezing uit het poëziewerk	Archipelago Books (VS)	IB
Tom Lanoye	<i>Sprakeloos</i>	Protea Boekhuis (Zuid-Afrika)	IB

Tabel productiesubsidies – dossier 2009 met voortgang in 2010

Auteur	Titel	Uitgever (land)	Subsidie
Dimitri Verhulst	<i>Problemski Hotel</i>	Dituria Publishing House (Albanië)	IG

213 Geïllustreerde boeken

De Grant for Illustrated Books werd in 2009 losgekoppeld van de productiesubsidie en verfijnd tot een aparte regeling. Deze subsidie moet de vertaling van prentenboeken en strips bevorderen. Zoals de vertaalsubsidie een middel is om Vlaamse auteurs in het buitenland te promoten, is de subsidie voor de vertaling van geïllustreerde boeken er om vertaald werk van Vlaamse illustratoren en stripauteurs te ondersteunen. Voor de subsidieberekening baseert het VFL zich niet alleen op de vertaalkosten. Die liggen meestal erg laag in vergelijking tot de overige kosten. Daarom wordt rekening gehouden met de productie- en promotiekosten.

In 2010 werden 35 subsidies voor de publicatie van geïllustreerde boeken in vertaling toegekend, tegenover 4 in 2006, 5 in 2007, 22 in 2008 en 27 in 2009. 26 subsidies gingen naar prentenboeken, 9 naar strips. De naam en faam van de Vlaamse illustratoren in het buitenland groeien elk jaar, wat blijkt uit de sterke stijging van de subsidieaanvragen voor vertalingen van prentenboeken. Ook het aandeel van de strips wordt elk jaar groter, een direct effect van het Vlaamse gastland op de internationale stripbeurs in Angoulême in januari 2009.

De totaalsom bedraagt 55.845 euro of gemiddeld 1.595 euro per project.

Opvallend in 2010 is de aandacht van uitgevers uit Taiwan (6 aanvragen) en Scandinavië (7 aanvragen).

Tabel subsidies geïllustreerde boeken

Auteur/Illustrator	Titel	Uitgever (land)	Subsidie
David Ausloos	<i>Nina</i>	Edições SM (BR)	850
Brigitte Minne en Stefanie De Graef	<i>Ik ben Pomme</i>	Comboio de Corda Editora (BR)	1.700
Edward van de Vendel en Carll Cneut	<i>Zootje was hier</i>	Edições SM (BR)	1.000
Pieter van Oudheusden en Stefanie De Graef	<i>Aisja</i>	Comboio de Corda Editora (BR)	1.800
Brecht Evens	<i>Ergens waar je niet wil zijn</i>	Drawn & Quarterly (CA)	2.800*
Bart Van Nuffelen en Bert Dombrecht	<i>Onderzeeboot (Deens)</i>	Turbine forlaget (DK)	550
Bart Van Nuffelen en Bert Dombrecht	<i>Onderzeeboot (Zweeds)</i>	Turbine forlaget (DK)	600
Peter Verhelst en Carll Cneut	<i>Het geheim van de keel van de nachtegaal (Deens)</i>	Turbine forlaget (DK)	1.000
Peter Verhelst en Carll Cneut	<i>Het geheim van de keel van de nachtegaal (Zweeds)</i>	Turbine forlaget (DK)	1.450
Klaas Verplancke	<i>Appelmoes (Deens)</i>	Turbine forlaget (DK)	500
Klaas Verplancke	<i>Appelmoes (Zweeds)</i>	Turbine forlaget (DK)	550
Brecht Evens	<i>Ergens waar je niet wil zijn</i>	Reprodukt (D)	2.800*
Herr Seele & Kamagurka	<i>Cowboy Henk</i>	Huuda Huuda (FI)	1.200*
Geert De Kockere en Kaatje Vermeire	<i>De vrouw en het jongetje</i>	Éditions du Rouergue (F)	2.600
Jeroen Janssen	<i>De wraak van Bakamé</i>	La Boîte à Bulles (F)	2.800*
Tine Mortier en Kaatje Vermeire	<i>Mare en de dingen</i>	Le Sorbier (F)	2.100
Tom Schamp	<i>Otto in de sneeuw</i>	Éditions Glénat (F)	1.250
Olivier Schrauwen	<i>De man die zijn baard liet groeien</i>	Actes Sud (F)	2.250*
Carl Norac en Carll Cneut	<i>O monster, eet me niet op!</i>	Bakur Sulakauri Publishing (GE)	560
Edward van de Vendel en Carll Cneut	<i>Een miljoen vlinders</i>	Bakur Sulakauri Publishing (GE)	550
Kristien Aertssen	<i>De knuffelkoningin</i>	S. Patakis (GR)	1.800
Gerda Dendooven	<i>Hoe het varken aan zijn krulstaart kwam</i>	Comma 22 (I)	1.000
Philip Paquet	<i>Snapshots</i>	Scritturapura Editore (I)	835*
Maarten Vande Wiele	<i>I love Paris/I hate Paris</i>	Comma 22 (I)	1.000*
Brigitte Minne en Gitte Vancoillie	<i>Meneer Serafijn</i>	Tamer Institute for Community (PS)	500

Olivier Schrauwen	<i>My Boy</i>	Timof i Cisi Wspolnicy (PL)	700*
Geert De Kockere en Kaatje Vermeire	<i>De vrouw en het jongetje</i>	Reader Publishing Co. (TW)	2.800
Tine Mortier en Tom Schamp	<i>De zesde dag</i>	Reader Publishing Co. (TW)	2.800
Tine Mortier en Kaatje Vermeire	<i>Mare en de dingen</i>	Reader Publishing Co. (TW)	2.800
Edward van de Vendel en Carll Cneut	<i>Eén miljoen vlinders</i>	Reader Publishing Co. (TW)	750
Edward van de Vendel en Sebastiaan Van Doninck	<i>Welterusten iedereen</i>	Reader Publishing Co. (TW)	2.800
Edward van de Vendel en Sebastiaan Van Doninck	<i>Hagedissie het bijzonderwonder</i>	Reader Publishing Co. (TW)	2.800
Judith Vanistendael	<i>De maagd en de neger</i>	Metro Media (VK)	2.800*
Carl Noral en Carll Cneut	<i>O monster, eet met niet op!</i>	Protea Boekhuis (ZA)	950
Carl Norac en Carll Cneut	<i>O monster, eet me niet op!</i>	DDWorld (KR)	2.600

* stripalbum

214 Auteursbezoeken

Buitenlandse literaire organisatoren die schrijvers, vertalers, illustratoren of stripauteurs uit Vlaanderen uitnodigen, kunnen in aanmerking komen voor een bijdrage in de reiskosten. De lezing, de presentatie van de vertaling of de deelname aan een literaire manifestatie moet in principe betrekking hebben op een beschikbare publicatie in de taal van het gastland. Met deze regeling wil het VFL het directe contact van de vertaalde Vlaamse auteur met de buitenlandse lezers, de media en het literaire milieu bevorderen.

Uitnodigingen kunnen uitgaan van organisatoren van literaire festivals, van uitgeverijen die vertalingen van literaire Vlaamse auteurs presenteren, van media en van lectoraten Nederlands in het buitenland, op voorwaarde dat de beoogde doelgroep een algemeen lezerspubliek is.

Voor belangrijke internationale festivals, literaire manifestaties of eigen evenementen, kan het VFL Vlaamse auteurs uitzenden als literaire ambassadeurs om een bijdrage te leveren aan het programma dat in overleg met het VFL tot stand is gekomen.

Er werden 71 dossiers behandeld, waarvan 4 met voortgang uit 2009. 5 aanvragen werden ingetrokken, 2 aanvragen werden niet gehonoreerd. Nog 6 aanvragen zijn in behandeling.

In totaal werden 58 aanvragen gehonoreerd voor een bedrag van 28.002 euro (gemiddeld 483 euro per auteursbezoek).

De landen van bestemming waren (alle bezoeken): Argentinië (2), Duitsland (22), Frankrijk (12), Hongarije (2), Italië (6), Mexico (1), Oostenrijk (2), Polen (4), Tsjechië (1), Turkije (3) en VK (2).

5 stripauteurs, Jeroen Janssen, Kristof Spaey, Charel Cambré, Sébastien Conard en Pieter De Poortere, ontvingen een beurs van het VFL om het Festival International de la Bande Dessinée in Angoulême te bezoeken, goed voor een totaalbedrag van 2.335 euro. De illustratoren Kaatje Vermeire en Carll Cneut kregen een beurs voor de International Children's Book Fair in Bologna, voor in totaal 2.093 euro.

In november was België gastland op het festival Littératures européennes in Cognac, Frankrijk. Dit festival plaatst elk jaar een ander land en lid van de Europese

Unie in de kijker. 7 auteurs waren uitgenodigd om deel te nemen aan debatten, interviews en signeersessies: Pieter Aspe, Benno Barnard (die om familiale redenen niet aanwezig kon zijn), Stefan Brijs, Joseph Pearce, Anne Provoost, Geert van Istendael en David Van Reybrouck. Ze deelden de zalen met Franstalige Belgische auteurs en enkele internationaal bekende namen zoals Jonathan Coe. Het VFL steunde hun deelname met advies en een reissubsidie voor in totaal 2.601 euro.

Al maanden op voorhand wordt de Prix des Lecteurs voorbereid: lezers krijgen via het netwerk van bibliotheken in de hele regio rond Cognac de gelegenheid om de boeken van de auteurs van het gastland te lezen en hun voorkeur mee te delen. Een deel van het festival is gewijd aan specifieke programma's met de auteurs in de bibliotheken. Stefan Brijs won de Prix des Lecteurs met *Le faiseur d'anges (De engelenmaker)*. Zijn vertaler, Daniel Cunin, deelde in de eer.

Voor het project 'Poesie der Nachbarn – Dichter übersetzen Dichter: Belgien' verbleven Erik Spinoy, Dirk van Bastelaere en Els Moors, samen met 3 Franstalige en een aantal Duitstalige dichters van 22 tot 29 juni in Künstlerhaus Edenkoben. De basisvertalingen van een selectie gedichten van de deelnemende dichters, gemaakt door professionele vertalers, werden tijdens de contacten van de dichters met hun Duitstalige collega-dichters verder verfijnd en afgewerkt. De resultaten van deze samenwerking zullen terug te vinden zijn in een voor 2011 geplande boekpublicatie van uitgeverij Das Wunderhorn. Het VFL ondersteunde de auteursbezoeken met 1.850 euro per auteur.

Onder de titel 'Die weißen fickenden Kaninchen' stonden dichters Eva Cox, Els Moors, Jess de Gruyter, Andy Fierens en Reinout Verbeke geprogrammeerd op het Flachlandfest dat van 27 tot 29 augustus plaatsvond in Berlijn. Dit driedaagse festival schenkt aandacht aan muziek, beeldende kunst, literatuur, dans en film uit de Lage Landen. Het festival wil een platform bieden aan kunstenaars en hoopt een wisselwerking met kunstenaars uit Duitsland tot stand te brengen. De organisatoren konden rekenen op de medewerking van Antwerpen Boekenstad, de Vlaamse Vertegenwoordiging in Berlijn en het VFL. Het VFL ondersteunde de auteursbezoeken met vijfmaal 250 euro.

Wally De Doncker ontvangt een structurele subsidie voor zijn deelname aan de werking van de International Board on Books for Young Children (IBBY). De Doncker zit van 2009 tot 2012 in het bestuur van IBBY Internationaal. Zowel het VFL als Stichting Lezen draagt jaarlijks 2.500 euro bij.

Tabel auteursbezoeken

IB = In behandeling, IG = Ingetrokken

Auteur	Plaats	Project/Festival	Subsidie
Pieter Aspe	ZA, diverse steden	Voorstelling en promotie Afrikaanse editie <i>Het vierkant van de wraak</i>	IG
Pieter Aspe	F, Cognac	Festival Littératures européennes Cognac	450
Benno Barnard	F, Cognac	Festival Littératures européennes Cognac	76
Els Beerten	E, Barcelona	Voorstelling Spaanse editie <i>Allemaal willen we de hemel</i>	IB
Paul Bogaert	F, Parijs	Onlangs vertaald. Romans des Plats Pays	69
Paul Bogaert	F, Parijs	Marché de la Poésie	180,72
Paul Bogaert	D, Berlijn	5th ZEBRA Poetry Film Festival	232,33
Stefan Brijs	F, Parijs	Onlangs vertaald. Romans des Plats Pays	62,60
Stefan Brijs	F, Cognac	Festival Littératures européennes Cognac	456,70
Randall Casaert	RU, Sint-Petersburg	International comics festival <i>Boomfest</i>	IG
Carll Cneut	I, Bologna	Kinderboekenbeurs	1.019
Carll Cneut	VK, Oxford	The Children's Bookshow	1.112,50

Eva Cox	D, Berlijn	Die weisen fickenden Kaninchen	250
Johan de Boose	PL, Poznan	Vlaamse literaire avond	348
Pieter De Buysser	D, Oldenburg	Go West – Theater aus Flandern und den Niederlanden	211,20
Wally De Doncker	varia	Jaarlijkse bijdrage aan het IBBY-bestuurslidmaatschap	2.500
Peter De Graef	D, Oldenburg	Go West – Theater aus Flandern und den Niederlanden	IG
Jess De Gruyter	D, Berlijn	Die weisen fickenden Kaninchen	250
Tom Dupont	D, Duisburg	Grenzenlos Schreiben	489,71
Brecht Evens	RU, Sint-Petersburg	International comics festival <i>Boomfest</i>	IG
Brecht Evens	D, Berlijn	Voorstelling Duitse editie <i>Ergens waar je niet wil zijn</i>	222,81
Brecht Evens	I, Bologna	Bilbolbul Comic Festival	IB
Andy Fierens	D, Berlijn	Die weisen fickenden Kaninchen	250
Luuk Gruwez	MX, Mexico City	Encuentro de Poetas del Mundo Latino	718,60
Pol Hoste	I, Cesenatico	Il Porto dei Poeti	176,16
Jeroen Janssen	F, Saint Malo	Quai des Bulles	214,6
Tom Lanoye	D, Frankfurt	Voorstelling Duitse editie <i>Atropa. De wraak van de vrede</i>	260
Rudi Meulemans	JO, SY, LB, Amman, Damascus, Beiroet	Voorstellingen <i>Dhakara</i> , nabesprekingen en workshop <i>Toneelschrijven</i>	Geen
Bart Moeyaert	D, Keulen	lit.Cologne	146,50
Bart Moeyaert	D, Berlijn	Quergelesen	136,40
Bart Moeyaert	D, Leipzig	Leipzig Book Fair & Leipzig liest	973,30
Bart Moeyaert	AT, Wenen	Buch Wien 10	337,27
Els Moors	D, Edenkoben/Mainz	Poesie der Nachbarn – Dichter übersetzen Dichter	1.850,67
Els Moors	D, Berlijn	Die weisen fickenden Kaninchen	250
Erwin Mortier	D, Frankfurt	Lezing Duitse editie <i>Godenslaap</i> en gelegenheid tot vragen uit het publiek	IB
Tom Naegels	TR, Istanbul	Schrijversuitwisseling	288
Jeroen Olyslaegers	D, Oldenburg	Go West – Theater aus Flandern und den Niederlanden	IG
Philip Paquet	VS, New York	Tentoonstelling	IB
Joseph Pearce	F, Cognac	Festival Littératures européennes Cognac	473,70
Koen Peeters	I, Rome	Libri Come. Festa del libro e della lettura	217
Koen Peeters	HU, Boedapest	Voorstelling en promotie Hongaarse editie <i>Grote Europese Roman</i>	281
Anne Provoost	PL, Proznán, Wroclaw en Kraków	Promotie Poolse editie <i>De Arkvaarders</i>	1.055,95
Anne Provoost	PL, Poznan	Vlaamse literaire avond	86,18
Anne Provoost	F, Cognac	Festival Littératures européennes Cognac	250
Willem Roggeman	I, Milaan	Serata di poesie-jazz	182,20
Olivier Schrauwen	PL, Warschau, Gdansk	Baltic Comics Festival	242,92
Jan Sobrie	D, Duisburg	Grenzenlos Schreiben	334
Willy Spillebeen	TR, Istanbul	Voorstelling Turkse editie <i>Busbeke of de thuiskomst</i>	387,76
Erik Spinoy	D, Edenkoben/Mainz	Poesie der Nachbarn – Dichter übersetzen Dichter	1.850,67
Peter Theunynck	AR, Rosario	XVIII Rosario International Poetry Festival	1.039,40
Klaas Tindemans	D, Oldenburg	Go West – Theater aus Flandern und den Niederlanden	118
Chika Unigwe	AT, Wenen	Lezing Duitse editie <i>Fata Morgana</i>	263,17
Dirk van Bastelaere	D, Edenkoben/Mainz	Poesie der Nachbarn – Dichter übersetzen Dichter	1.850,67
Joost Vandecasteele	D, Oldenburg	Go West – Theater aus Flandern und den Niederlanden	231,20
Ingrid Vander Veken	ZA, Stellenbosch e.a.	Woordfees 2011 en voorstelling Afrikaanse editie <i>Papavers</i>	IB
Judith Vanistendael	VK, Londen	Voorstelling Engelse editie <i>De maagd en de neger</i>	132,50
Geert van Istendael	D, Berlijn	Mittelmeer und Europa – die andere Geschichte der Literatur	310
Geert van Istendael	D, Frankfurt	Lezing	Geen
Geert van Istendael	F, Cognac	Festival Littératures européennes Cognac	445
David Van Reybrouck	HU, Boedapest	Voorstelling Hongaarse edities <i>De plaag</i> en <i>Pleidooi voor populisme</i>	388,20
David Van Reybrouck	F, Cognac	Festival Littératures européennes Cognac	450
Annelies Verbeke	D, Berlijn	Die weisen fickenden Kaninchen	250
Annelies Verbeke	TR, Istanbul	Schrijversuitwisseling	288

Dimitri Verhulst	AR, Buenos Aires	Festival Internacional de Literatura en Buenos Aires	1.047,92
Dimitri Verhulst	CZ, Praag	Nacht van de Literatuur	IB
Kaatje Vermeire	I, Bologna	Kinderboekenbeurs	1.074
Kaatje Vermeire	F, Paris-Montreuil	Salon du Livre et de la Presse Jeunesse en Seine-Saint-Denis	220

Tabel auteursbezoeken – dossiers 2009 met voortgang in 2010

Alfabetisch gerangschikt per land en per auteur.

Auteur	Plaats	Project / Festival	Subsidie
Luc Deflo	D, Ruhr	Mord am Hellweg – Tatort Ruhr	191
Bart Moeyaert	D, Oldenburg	Drie literatuurwetenschappelijke colleges, voordracht aan de universiteit en publieke lezing	350
Philip Paquet	I, Portacomaro	Osvaldo Festival	299
Annelies Verbeke	CZ, Praag	Nacht van de Literatuur en Book World Prague	731

215 Vertalershuis

Het VFL kreeg in 2009 het Vertalershuis onder zijn beheer en creëerde twee permanente plekken voor vertalers in 't Elzenveld. In 2010 verbleven 21 vertalers in 13 verschillende talen in het Antwerpse Vertalershuis, vaak voor een langere periode dan in 2009. Net als in 2009 vonden vooral veel Duitsers (6) en Centraal- en Oost-Europeanen (8) de weg naar Antwerpen. Verschillende vertalers die in 2009 en/of 2010 in het Vertalershuis verbleven, dienden ook voor 2011 een aanvraag in. (Zie ook 224)

Het budget van het Vertalershuis bedroeg in 2010 in totaal 48.620 euro, waarvan 25.002 euro voor de huur van de kamers, 19.750 euro leefgeld voor de vertalers en 3.868 euro andere kosten, zoals ICT-onderhoud, kantoomateriaal, aanvullingen aan de bibliotheek en abonnementen op kranten en literaire tijdschriften.

Tabel Vertalershuis – bezetting 2010

Maand	Van/tot	Naam	Taal	Leefgeld
Januari	03/01 – 31/01	Gheorghe Nicolaescu	Roemeens	1.000
	01/01 – 30/01	Daniel Cunin	Frans	1.000
Februari	22/02 – 26/02	Nicol Stassen	Afrikaans	0*
	22/02 – 27/02	Caroline Drouault	Frans	0*
Maart	01/03 – 19/04	Mireille Cohendy	Frans	1.000
April	01/03 – 19/04	Mireille Cohendy	Frans	750
	29/03 – 11/04	Romana Percinec	Kroatisch	500
	14/04 – 13/05	Kevser Canbolat	Turks	500
Mei	01/05 – 28/05	Marlene Müller-Haas	Duits	1.000
	14/04 – 13/05	Kevser Canbolat	Turks	500
	18/05 – 30/05	Eva Schweikart	Duits	500
Juni	02/06 – 30/06	Andrea Kluitman	Duits	1.000
	02/06 – 28/06	Verena Kiefer	Duits	1.000
Juli	02/07 – 30/07	Maja Weikert	Kroatisch	1.000
	02/07 – 15/07	Svetlana Solovjova	Russisch	500
	16/07 – 30/07	Ran HaCohen	Hebreeuws	500

Augustus	01/08 – 31/08	Franco Paris	Italiaans	1.000
	01/08 – 31/08	Krisztina Tőro	Hongaars	1.000
September	01/09 – 29/09	Ivana Scepanovic	Servisch	1.000
	02/09 – 13/09	Irina Trofimova	Russisch	500
Oktober	01/10 – 30/10	Rainer Kersten	Duits	1.000
	02/10 – 31/10	Per Holmer	Zweeds	1.000
November	01/11 – 12/12	Samvel Ghratyan	Armeens	1.500
	02/11 – 30/11	Barbara Buri	Duits	1.000
December	02/11 – 12/12	Samvel Ghratyan	Armeens	500
	01/12 – 30/12	Aneta Dantcheva	Bulgaars	1.000

* Uitgevers Nicol Stassen en Caroline Drouault logeerden tijdens de Publishers Tour voor kinder- en jeugdliteratuur in de kamers van het Vertalershuis.

2.2 Buitenland projecten

2.2.1 Buitenlandse beurzen

Zoals steeds waren ook in 2010 de buitenlandmedewerkers aanwezig op de internationale boekenbeurzen van Parijs, Bologna, Londen en Frankfurt, om er de Vlaamse literatuur te promoten. Ook het stripfestival in Angoulême veroverd een vaste plek in de VFL-agenda.

Dit jaar werd extra veel energie gestopt in de aanwezigheid op de Frankfurter Buchmesse, wellicht de belangrijkste boekenvakbeurs ter wereld. Het voltallige buitenlandteam bemande er een ruime stand, met als blikvanger verfilmde Vlaamse literatuur. In samenwerking met het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) toonde het VFL filmtrailers van onder andere *Ben X (Niets is alles wat hij zei, Nic Balthazar, Averbode)*, en *The Misfortunates (De helaasheid der dingen, Dimitri Verhulst, Uitgeverij Contact)*. Dat deze films gedistribueerd zijn in tientallen landen, maakt de originele Vlaamse boeken voor de buitenlandse uitgevers extra aantrekkelijk voor vertaling.

Het VFL organiseerde in Frankfurt ook een netwerkmoment in samenwerking met de Buchmesse, onder de titel 'Have a look at... Flanders'. Er was een talrijke opkomst voor deze presentatie van de Vlaamse en de Nederlandstalige boekenmarkt, en voor de praktische uiteenzetting van het VFL-buitenlandbeleid. Nadien werden bij typisch Vlaamse hapjes en drankjes contacten gelegd tussen het VFL, Vlaamse en Nederlandse uitgevers en internationale uitgevers, vertalers en festivalorganisatoren.

De Vlaamse stand in Frankfurt kreeg minister-president Kris Peeters op bezoek. Hij feliciteerde het Vlaamse boekenvak voor zijn diversiteit en dynamiek. Op de stand van het VFL werd voor Peeters de positie ten opzichte van de Vlaamse en Nederlandse uitgevers duidelijk. Bovendien kon hij het belang van het vertaalbeleid van het VFL meten aan de stapel vertaalde Vlaamse literatuur die het VFL op zijn stand tentoonspreidde.

Het VFL maakt buitenlandse uitgevers warm voor interessante titels van Vlaamse auteurs, en verleent vertaal- en productiesubsidies wanneer er concrete uitgeefplannen zijn. Vertalingen genereren is een kwestie van netwerking, een vertrouwensrelatie opbouwen, doelgerichte inhoudelijke informatie bezorgen en zorgvuldige opvolging. De jaarlijks terugkerende aanwezigheid op de belangrijkste internationale beurzen en festivals is noodzakelijk en werpt ook duidelijk steeds meer vruchten af.

Proza

De Vlaamse romans werden gepromoot op de Frankfurter Buchmesse (oktober). In mei reisde Annelies Verbeke naar Tsjechië. Naar aanleiding van de publicatie van haar roman *Slaap* in het Tsjechisch was ze te gast bij de Praagse Nacht van de Literatuur en signeerde ze op de boekenbeurs. Ze gaf ook een lezing aan de universiteit van Olomouc, faculteit neerlandistiek. Het bezoek was een samenwerking tussen het VFL en de Vlaamse Vertegenwoordiging in Tsjechië, die ter plaatse het programma samenstelde en perscontacten verzekerde.

De actieve promotie van proza in het buitenland zorgt sinds de start in 2003 voor een groeiend aantal vertalingen in diverse talen. In 2009 werden 28 subsidieaanvragen goedgekeurd. In 2010 steeg dat tot 35.

Poëzie

In het kader van de poëziepromotie buitenland vonden de volgende prospectie-reizen plaats: het Salon du Livre in Parijs (maart), de London Book Fair (april), de Poetry International Web-meeting in Rotterdam (juni) en de Frankfurter Buchmesse (oktober).

Kinder- en jeugdliteratuur

In 2010 promootte het VFL de Vlaamse kinder- en jeugdliteratuur op de internationale kinderboekenbeurs van Bologna (maart) en op de Frankfurter Buchmesse (oktober). Telkens vonden meer dan 50 afspraken plaats met buitenlandse kinderboekenuitgevers, nu voor het vierde jaar op rij. Dat het actieve promotiebeleid voor kinder- en jeugdboeken werkt, blijkt duidelijk uit het stijgende aantal vertalingen dat verschijnt met steun van het VFL, maar nog het meest uit het aantal subsidietoekenningen voor de vertaling van prentenboeken: dat waren er 3 in 2006, 4 in 2007, 16 in 2008, 16 in 2009, en 26 in 2010.

Naar Bologna ging voor het eerst een duo illustratoren mee met een beurs van het VFL: de jonge Kaatje Vermeire en de ervaren Carll Cneut. Het idee daarachter is dat de ervaring en de resultaten van jarenlang werk in het buitenland worden doorgegeven aan de jongere generatie. En het werkte: nog meer uitgevers dan anders kwamen naar Carll Cneut vragen, die ook genomineerd was voor de prestigieuze Hans Christian Andersen Award. Vermeires volgende boek, *Mare en de dingen*, met tekst van Tine Mortier, werd door velen een ‘coup de coeur’ of ‘de ontdekking van de beurs’ genoemd, en leverde meteen contracten op voor een Franse en een Chinese vertaling.

In Frankfurt was de groeiende aandacht voor *young adult novels* opmerkelijk. Uitgevers uit verschillende landen starten met een imprint voor lezers die balanceren op de grens tussen jeugdboeken en boeken voor volwassen lezers.

Strips

Zowel in Bologna als in Frankfurt vinden steeds meer professionele gesprekken over strips plaats. In Angoulême (januari), tijdens het internationale stripfestival, werd bovendien duidelijk dat zowel het Franse publiek als de internationale stripscène de Vlaamse stripauteurs en hun werk ernstig nemen. Dat Vlaanderen in 2009 gastland was op het grootste Europese stripfestival heeft daar alles mee te maken: plots staat de Vlaamse strip op de wereldkaart. Dat blijkt ook uit het aantal subsidietoekenningen voor de vertaling van Vlaamse graphic novels: 1 in 2006, 5 in 2008, 9 in 2009 en 9 in 2010. En de interesse blijft toenemen.

De London Book Fair (april) schonk in 2010 extra aandacht aan graphic novels. Daar speelde het VFL op in door gelijktijdig twee Engelse vertalingen voor te stellen: *The Wrong Place* (Drawn and Quarterly) van Brecht Evens en *Sleepyheads* (Blank Slate) van Randall.C. De boekvoorstelling vond plaats in Flanders House, en kon ondanks de aswolk- en reisperikelen op veel interesse rekenen van vooral Engelse gasten. Brecht Evens en Randall.C lazen voor uit hun werk, Paul Gravett situeerde hun werk in een internationale en een Vlaamse context.

Budget buitenlandse beurzen: € 35.600.

222 Publishers Tour KJ

Van 22 tot 26 februari 2010 ontving het VFL negen prominente buitenlandse uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur voor een tweede Publishers Tour. De gasten werden daarbij een week lang ondergedompeld in het bruisende Vlaamse kinder- en jeugdboekenland.

De uitgevers – Turbine Forlaget uit Denemarken, Bloomsbury Berlin uit Duitsland, Seuil uit Frankrijk, Salani en Orecchio Acerbo uit Italië, Dwie Siostry uit Polen, WingedChariot uit het Verenigd Koninkrijk, Arthur A. Levine uit de Verenigde Staten en Protea uit Zuid-Afrika – ontmoetten auteurs, illustratoren, specialisten, wetenschappers, uitgevers en boekenorganisaties en kregen een literaire rondleiding in Antwerpen en Gent.

In de voormiddag stonden telkens afspraken met Vlaamse uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur gepland. In de namiddag leerden de buitenlandse uitgevers op een meer informele manier verschillende facetten van de Vlaamse kinderboekenmarkt kennen. Hoogtepunten van de volgeboekte week waren de openingsreceptie in de Nottebohmzaal van de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience in Antwerpen, een auteursprogramma in HETPALEIS waarbij 6 Vlaamse auteurs praatten over hun jongste historische jeugdroman en wat hen inspireerde om die te schrijven, een open atelier met 15 illustratoren in de Gentse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten (KASK), en een rondleiding in het Antwerpse KMSKA door enkele Vlaamse auteurs. Het volledige programma is te vinden op de VFL-website.

Het VFL is voortdurend op zoek naar nieuwe manieren om de Vlaamse literatuur (meer) op de wereldkaart te zetten. Elk genre vereist een specifieke aanpak, die telkens opnieuw wordt bijgestuurd waar nodig. Zowel de buitenlandse gasten als alle Vlaamse deelnemers aan de Publishers Tour zijn het erover eens dat deze activiteit een doelgerichte, succesvolle en aangename manier is om promotie te maken voor het Vlaamse boek. De resultaten van de voorbije twee Publishers Tours zijn in elk geval indrukwekkend. De uitgevers die in 2008 te gast waren, hebben samen al 10 titels van Vlamingen uitgegeven met steun van het VFL. De gasten uit 2010 hebben nu al vertaalcontracten getekend voor minstens 15 titels.

Budget: € 12.000.

223 Publishers Tour Proza

Van 31 mei tot 4 juni 2010 organiseerde het VFL voor het eerst een Publishers Tour voor fictie voor volwassenen, na twee eerdere succesvolle programma's voor uitgevers van kinder- en jeugdliteratuur. Negen buitenlandse uitgevers uit zeven verschillende landen – Aschehoug uit Noorwegen, Fazi uit Italië, Fraktura uit Kroatië, Green Integer en New Directions uit de VS, Host uit Tsjechië, Luchterhand uit Duitsland en W.A.B. uit Polen – werden tijdens een volgeboekte midweek ondergedompeld in het Vlaamse literaire leven.

In Antwerpen ontmoetten ze Vlaamse en Nederlandse uitgevers van literair proza en bezochten ze de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience, het Letterenhuis en het Museum van Hedendaagse Kunst (Museum). Daar vond ook een rondetafelgesprek plaats met literaire kenners Tom Van Imschoot, Jos Borré en Matthijs de Ridder. Auteurs Joseph Pearce en Tom Lanoye toonden 'hun' Antwerpen tijdens een stadswandeling: Pearce leidde de uitgevers rond in de Jodenbuurt, Lanoye las voor hoog in de Boerentoren en bij Walter Van Beirendonck. Tussen twee auteursprogramma's, in de Mechelse boekhandel De Zondvloed en in het

internationaal literatuurhuis Passa Porta, trakteerde schrijver David Van Reybrouck hen op een rondje Brussel.

Zowel de buitenlandse gasten als alle Vlaamse deelnemers aan deze Publishers Tour zijn het erover eens dat deze activiteit een doelgerichte, succesvolle en aangename manier is om kennis te maken met Vlaams literair prozawerk.

Budget: € 16.000.

224 Vertalershuis

Sinds 2009 is het Vlaamse Vertalershuis onder het beheer van het VFL. Het doel was om het Vertalershuis te integreren in het buitenlandbeleid van het VFL en meer interactie met de vertalers op te zetten. In Antwerpen wacht de vertalers bovendien een overvloed van culturele activiteiten en bezienswaardigheden. Niet onbelangrijk, want vertalers hebben, behalve aan een rustige werkplek om aan hun vertaalprojecten van Nederlandstalige auteurs te werken, vooral behoefte aan een cultuurbad.

De campagne die meer vertalers naar Vlaanderen moest lokken, wierp vruchten af. In 2010 steeg de bezettingsgraad van het Vertalershuis tot boven de 90% (zie ook 2215)

Het Vertalershuis ligt in het hartje van boekenstad Antwerpen, op wandelafstand van de meeste culturele centra en bezienswaardigheden. Het bestaat uit twee volledig uitgeruste duplexkamers in 't Elzenveld.

Het verblijf is kosteloos en de vertalers komen in aanmerking voor een forfaitair leefgeld van 1.000 euro per maand (pro rata). De duur van een verblijf bedraagt minstens twee weken en hoogstens twee maanden. Voor de werking van het Vertalershuis in 2010 verstrekke het Ministerie van Cultuur van de Vlaamse Gemeenschap 45.000 euro aan het VFL. Antwerpen Boekenstad voegde daar 5.000 euro aan toe.

225 Festival International de la Bande Dessinée in Angoulême

Na het succesverhaal van 2009 in Angoulême was de Vlaamse strip ook in 2010 aanwezig op het internationale stripfestival. In de aantrekkelijke caféstand 'Chez les flamands', die de meeste bezoekers zich nog herinnerden van vorig jaar, was het over de koppen lopen. De dames van de Antwerpse stripwinkel Mekanik-strip verkochten er originele strips en vertaald werk van Vlaamse auteurs.

De week voor het festival waren de Franse media lovend over de vertaling van *Ergens waar je niet wil zijn* van Brecht Evens bij Actes Sud BD. Het VFL nam in 2010 Kristof Spaey, Seb C., Pieter De Poortere, Charel Cambré en Jeroen Janssen mee naar het festival. Judith Vanistendael en Nix waren genomineerd voor de prestigieuze prijzen van Angoulême.

Het VFL coördineerde, net als in 2009, de Vlaamse aanwezigheid in Angoulême, en is meer dan tevreden met de resultaten van het festival. De inspanningen van 2009 werden in 2010 verzilverd. Een jaar later herinnerde iedereen zich de Vlaamse auteurs en hun werk nog, bleef de interesse groot en zaten er heel wat vertalingen aan te komen.

De *soirée flamande*, een diner op vrijdag, werd een boeiende avond voor Vlaamse auteurs, pers, uitgevers en internationale contacten. Het VFL organiseerde dit netwerkmoment in samenwerking met Flanders Investment and Trade

(FIT) en de Vlaamse vertegenwoordiging in Parijs. Eens te meer werd duidelijk dat de Vlaamse strip veel potentieel heeft in het buitenland, en dat plannen waarvan al lang sprake is, steeds concreter worden.

In oktober 2006 startte het VFL met een actief buitenlandbeleid voor strips. Op dat moment was al één album vertaald met steun van het VFL, *Louis Armstrong* van Philip Paquet bij het Italiaanse Scritturapura. De inspanningen van het VFL brachten een sneeuwbaaleffect op gang. Eind 2010 staat de teller op 24 vertalingen naar het Frans, Duits, Italiaans, Engels, Fins en Hongaars, en zitten minstens 10 projecten in de pijplijn.

Het directe effect van de aanwezigheid van het VFL op een beurs is nog nooit zo snel zo groot geweest. Het spreekt dan ook voor zich dat het VFL de komende jaren opnieuw op het appel zal zijn.

Budget 2010: € 58.000.

226 Haarlemse Stripdagen

Het VFL presenteerde op zaterdag 5 en zondag 6 juni tijdens de Haarlemse Stripdagen een spin-off van 'Ceci n'est pas la BD flamande'. Die striptentoonstelling ging in januari 2009 in première tijdens het Festival International de la Bande Dessinée van Angoulême, en reisde nadien rond in Vlaanderen.

De stripliefhebber kreeg in de Haarlemse galerie 'De Dagen' een boeiende choreografie van projecties en voorwerpen te zien van en over 20 Vlaamse auteurs van strips en graphic novels, naar een idee van Didier Geirnaert en met filmpjes van Benjamin De Mulder. Dat leverde een verrassende kijk op de auteurs, die elkaar vooral vinden in wat ze niet willen zijn of niet willen voortbrengen. Ze willen nadrukkelijk iets nieuws, iets anders maken. Het resultaat van hun aanpak is verbazend verschillend en de kwaliteit indrukwekkend. Op dezelfde plek stond ook de eregalerij uit de vorige tentoonstelling, met opmerkelijke originelen van de grootste namen uit de Vlaamse stripgeschiedenis: Willy Vandersteen, Marc Sleen, Bob De Moor en Jef Nys.

Zondag 6 juni was een Vlaamse dag: de auteurs uit de tentoonstelling signeerden de hele dag op het terras van Brasserie van Beinum.

Budget: € 34.000.

227 'Ceci n'est pas la BD flamande'

De succesvolle striptentoonstelling 'Ceci n'est pas la BD flamande', die in januari 2009 in première ging op het internationale stripfestival in Angoulême, kende een tweede en een derde leven in een websiteversie en een vernieuwde versie met projectoren. Die laatste reisde na de Haarlemse Stripdagen (zie 226) naar Havana, waar ze tentoongesteld werd naar aanleiding van de Belgische week (8-15 november). Het initiatief kwam van de Belgische ambassade in Cuba. De Vlaamse strip kon op veel bijval rekenen, onder meer van de viceminister van Cultuur Rojas. Het is de bedoeling deze spin-off nog verder te laten rondreizen in 2011.

De virtuele versie van 'Ceci n'est pas la BD flamande' reisde dan weer naar het Chileense Valparaíso voor het Universeel Forum der Culturen. Dat driejaarlijkse internationale evenement vond plaats van 22 oktober tot 5 december. Vlaanderen nam er gezamenlijk aan deel, in een coördinatie van de FOD Buitenlandse Zaken.

De klemtoon van het festival ligt op hooggestemde idealen als vrede, duurzame ontwikkeling, mensenrechten en respect voor culturele diversiteit.

228 Poetry International Web

Het VFL ging enkele jaren geleden een partnerschap aan met The Poetry International Web Foundation (PIW) en lanceerde de Belgische domeinnaam <http://belgium.poetryinternational.org>. Intussen staan er meer dan veertig dichters uit Vlaanderen op de website. In 2010 werden volgende dichters toegevoegd aan PIW: Peter Theunynck, Bernard Dewulf, Jeroen Theunissen en Hubert van Herreweghen.

Budget: € 5.800.

229 Lyrikline

Lyrikline is een netwerk van veertig internationale partners, met het VFL als Vlaamse partner. Op de website www.lyrikline.org kunnen voordrachten door moderne en hedendaagse dichters worden beluisterd. Daarnaast heeft de site de ambitie om elk opgenomen gedicht in zoveel mogelijk talen aan te bieden. Mét succes: de website bevat intussen meer dan 600 dichters met 5.500 gedichten geschreven en/of vertaald in meer dan vijftig talen. Lyrikline heeft jaarlijks meer dan een half miljoen bezoekers uit alle hoeken van de wereld.

In 2010 werden opnames en vertalingen gemaakt van acht dichters die in de loop van 2011 toegevoegd worden aan Lyrikline: Peter Ghysaert, Roger de Neef, Paul Claes, Lut de Block, Jeroen Theunissen, Peter Theunynck, Ruth Lasters en Geert Buelens.

Budget: € 2.900.

2210 Poëziepromotie via vertalers

In 2009 startte het VFL een proefproject waarbij literaire vertalers een subsidie konden aanvragen om Vlaamse dichters te promoten bij buitenlandse poëzie-uitgevers. De subsidie bedraagt maximaal 500 euro die over twee schijven wordt gespreid. De eerste schijf dient om een selectie gedichten te maken en te vertalen, de tweede schijf vergoedt de inspanningen van de vertaler om de vertaalde teksten voor te leggen aan relevante buitenlandse uitgevers. De bedoeling van deze regeling is dat de fragmentvertaling leidt tot de publicatie van een boek en dus tot een vertaalopdracht voor de vertaler.

De subsidieregeling is in eerste instantie bestemd voor vertalers uit landen en taalgebieden die moeilijk benaderbaar zijn, omdat de vreemde taal een drempel is of omdat de betreffende poëzie-uitgevers niet of nauwelijks aanwezig zijn op grote rechtenbeurzen. De verdere uitbouw van bestaande vertrouwensrelaties tussen uitgever en vertaler waarop deze regeling zich baseert, moet het mogelijk maken dat ook andere projecten opgezet worden.

In 2010 werden vertalingen van gedichten van Paul van Ostaijen (Italiaans, Russisch), Hugo Claus (Turks), Karel van de Woestijne (Russisch) en Miriam

Van hee (Deens) afgewerkt die bij verschillende uitgeverijen en tijdschriften voor publicatie aanvaard zijn. Daarnaast werden enkele vertalers begeleid bij het maken van hun eerste selectie.

2.2.11 Vertaalprijzen

Het VFL bekroont in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds tweejaarlijks vertalingen naar het Duits, het Engels en het Frans van een Nederlandstalig literair werk.

— Else Otten Preis

Bekroont een vertaling in het Duits (jurering in 2010, uitreiking in januari 2011). Er is een bedrag van 5.200 euro aan verbonden.

Laureaat: Andreas Ecke voor de vertaling van *Boven is het stil* van Gerbrand Bakker. Andreas Ecke vertaalde eerder samen met Gregor Seferens non-fictieboeken als *De herschepping van de wereld* van Floris Cohen en *In Europa* van Geert Mak, en als solovertalers romans van onder anderen Otto de Kat, P.F. Thomése, Rascha Peper en Henk van Woerden.

— Vondel Translation Prize

Bekroont een vertaling in het Engels (jurering in 2009, volgende bekroning in 2011).

— Prix des Phares du Nord

Bekroont een vertaling in het Frans (jurering in 2009, volgende bekroning in 2011).

Budget 2010: € 9.800.

2.2.12 Deskundigheidsbevordering vertalers

Van 16 tot en met 27 augustus 2010 organiseerde het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV) in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds en het VFL opnieuw een Zomercursus Literair Vertalen. Dit jaar waren de doeltalen het Spaans en het Portugees, toegespitst op Latijns-Amerika.

Het programma bestond uit algemene hoorcolleges over vertalen, vertaalateliers waarin de praktijk aan bod komt, en een collectieve vertaling.

De begeleiders van de Spaanse groep waren Diego Puls, Barber van der Pol en Fred de Vries. De Portugese groep werd begeleid door Cristiano Zwiesele do Amaral, Walter Costa, Arie Pos en Antoinet Brink.

In de vertaalateliers werden twee teksten gebruikt: *De bewaker* van Peter Terrin en *Sonny Boy* van Annejet van der Zijl. Beide auteurs waren op één van de dagen ook aanwezig om vragen van de cursisten te beantwoorden. Tijdens de slotbijeenkomst presenteerden de cursisten hun collectieve vertalingen. Zonder begeleiding hadden ze zich per taalgroep gewaagd aan een fragment uit *Sprakeloos* van Tom Lanoye.

Bijzondere aandacht gaat in deze slotsessie uit naar overeenkomsten en verschillen tussen vertalingen in de twee doeltalen en naar problemen die specifiek zijn voor bepaalde doeltaalgebieden.

2 213 **Joining The Dots – Colloquium Internationaal Cultuurbeleid**

Het Kunstensteunpuntenoverleg – waaraan het VFL sinds 2009 deelneemt – is een platform waar de organisaties informatie uitwisselen over wat er in hun segment van de (gesubsidieerde) kunstensector beweegt en hoe het beleid daarop kan inspelen, maar ook actief een aantal gemeenschappelijke studiethema's aanpakt. Recente aandachtspunten zijn:

- landschapsschetsen van de gesubsidieerde sector op basis van de subsidiedossiers en rapporteringen;
- e-cultuur;
- cultureel ondernemerschap;
- cultuur en educatie (onderwijs en permanente vorming);
- internationaal cultuurbeleid.

Rond dit laatste thema werd op 25 en 26 oktober een colloquium opgezet in Bozar in Brussel. De eerste dag werd gevoed vanuit buitenlandse getuigenissen en reikte sporen aan voor een duurzaam internationaal kunstenbeleid. Vernieuwende werkmodellen, uitdagende denksporen, best practices en voorbeelden van geïntegreerde aanpak werden breeduit gepresenteerd en kritisch bekeken.

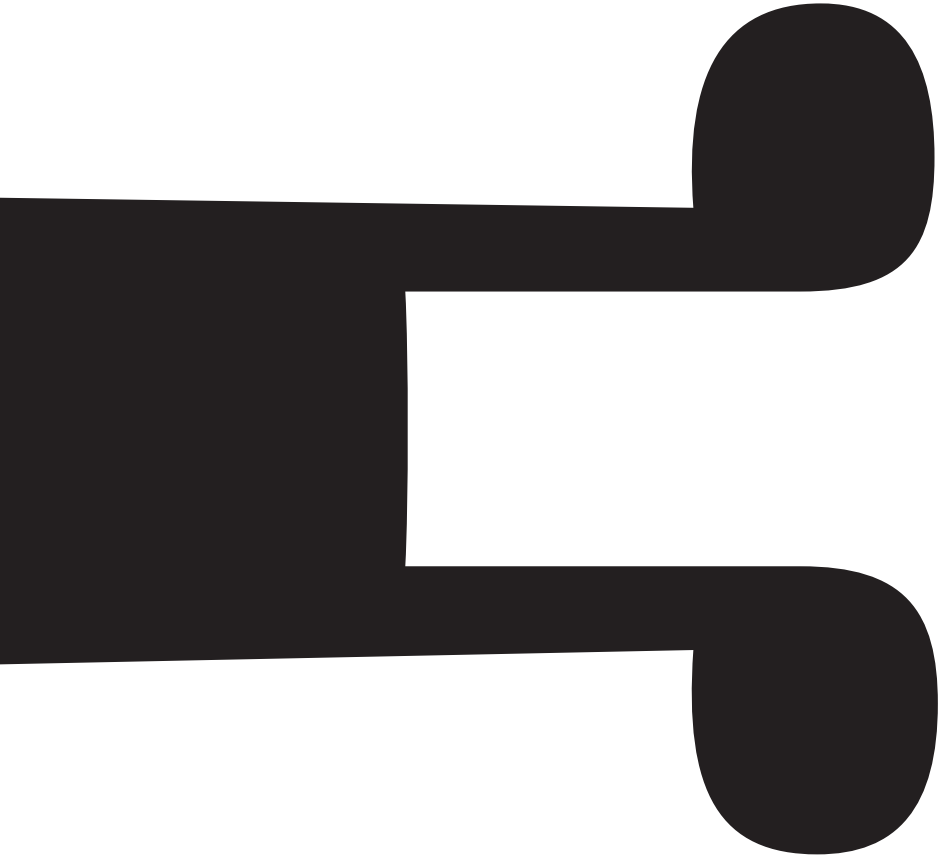
De tweede dag startte met getuigenissen van Vlaamse kunstenaars over de betekenis van 'buitenland' in hun artistiek parcours, als toonplek, inspiratiebron of reflectiekader in een bewust opgezochte geglobaliseerde multiculturele omgeving. In interdisciplinaire workshops werden opinies, ideeën en ervaringen geconfronteerd tussen Vlaamse beleidsmakers, praktijkmensen in het artistieke veld en steunpuntmedewerkers. Daarin kwamen aspecten aan bod zoals:

- de verhouding tussen de kunstensector en andere beleidsdomeinen;
- kansen en beperkingen van het Kunstendecreet voor internationale ambities;
- het EU-cultuurprogramma;
- bouwstenen voor een duurzaam informatie- en promotiebeleid.

Het slotdebat met topambtenaren en beleidsmakers over 'lessen' en opvolgacties uit deze studiedagen, werd ingeleid door een cijferpresentatie van de praktijk van de buitenlandwerking in de verschillende disciplines, en de presentatie van een concept-masterplan over internationaal cultuurbeleid opgesteld door de Kunstensteunpunten, het VFL en het VAF. In het verslagboek van dit colloquium, dat in maart 2011 verschijnt, worden de aangereikte ideeën samengebracht, de internationale praktijk verder gedocumenteerd en het masterplan internationale praktijk verder geconcretiseerd.

Het VFL werkte mee aan de inhoudelijke voorbereiding, droeg zijn steentje bij aan de praktische organisatie, documenteerde de internationale praktijk van de letterensector en leverde een financiële bijdrage.

Inbreng VFL: € 2.300.

SAMENWERKING

1 Het VFL als aanspreekpunt Letteren

De professionalisering van de letterensector in het voorbije decennium op alle niveaus (auteurs, uitgeverijen, literaire organisaties, belangenverenigingen, subsidiekader...), samen met de toenemende aangepaste regelgeving die inspeelt op de artistieke praktijk, maar ze tegelijkertijd ook ingewikkelder en facetrijker maakt, heeft de nood aan informatie, toeleiding en transparantie vergroot. Relevante spelers in de letterensector vullen – elk vanuit hun eigenheid, doelgroep en actiepunten – deelaspecten van deze behoeften in:

- de VAV als eerste aanspreekpunt voor (strip)auteurs en vertalers;
- boek.be in relatie met zijn leden uitgeverijen, importeurs en boekhandelaars in eerste rang en vanuit hun interrelatie met auteurs, literaire organisaties, bibliotheken, lezers...;
- het Kunstenloket als informatiebron en ondersteuner van de fiscale, juridische, sociaalrechtelijke en zakelijke aspecten van het kunstenaarschap;
- Stichting Lezen als leesbevorderingsinstelling en intermediair voor gesubsidieerde lezingen;
- het VFL als impulsgever via subsidieregelingen, projecten, samenwerkingsverbanden, onderzoeksplek...

De facto zijn enkele functies die in andere sectoren worden ingevuld door de steunpunten, door deze letterenactoren overgenomen bij gebrek aan een Steunpunt Letteren. Ze spelen daarmee maximaal in op de behoeften van hun achterban en versterken de sector. Het VFL pleit al langer voor een steunpunt om hiaten in te vullen zoals systematisch beleidsondersteunend onderzoek en sectorcommunicatie.

Door de vele contacten, de opgebouwde knowhow over alle aspecten die de letteren aanbelangen, de doelgerichte beschikbaarheid van informatie en documentatie en het actief opgebouwde netwerk, kan het VFL organisaties, individuen en beleidsinstanties ondersteunen met gerichte kennis, praktijkervaring, internationale introducties... Het VFL is daardoor een van de aangewezen partners geworden om het beleid te adviseren over federale thema's zoals auteursrecht en sociaal en fiscaal statuut, maar evenzeer over cultuurnabije thema's zoals de relatie met het sociaal-culturele veld, met openbaar bibliotheekwerk en deelaspecten van het erfgoedbeleid.

Door de vinger aan de pols te houden, door de eigen werking en de veranderende omgevingsfactoren permanent te evalueren en ze te vertalen in oplossingsgerichte regelingen, projecten en studieopdrachten, bekleedt het VFL een centrale plaats in het netwerk van de letteren. Het door het VFL opgestarte BoekenOverleg (zie ook 39) is een verankering van deze verbindingsfunctie.

2 Vlaamse Overheid – IVA Kunsten en Erfgoed

Het VFL is verantwoordelijk voor de uitvoering van het letterenbeleid. Daarom is direct contact met de uitvoerende (de minister van Cultuur) en de wetgevende macht (het Vlaams Parlement, meer concreet de Commissie Cultuur) een belangrijk aandachtspunt, in het bijzonder voor de voorzitter en de directeur.

Bij de jaarlijkse ontmoeting met de Commissie Cultuur van het Vlaams Parlement werd op 27 mei het VFL-jaarverslag van 2009 toegelicht en werden de eerste inzichten van het meerjarenplan 2011–2015 getoetst. In de vraag-en-antwoordronde die daarop volgde, werden thema's aangesneden die vanuit de letterensector

aandacht kregen in het voorbije werkjaar in de media, bezorgdheden vanuit de commissieleden, prioriteiten vanuit het VFL en opvolging van vorige interventies. Er werd ingegaan op uiteenlopende thema's zoals stripbeleid, A-Boekhandels, buitenlandwerking, literair middenveld, digitalisering, economie en cultuur, samenwerking en (toekomstige) budgettaire middelen.

Het VFL kreeg positieve reacties van de commissieleden. Het werd geprezen om de grondige en duidelijke rapportering in het jaarverslag en om zijn centrale rol in de letterensector.

Met het kabinet Cultuur waren er functionele overleggrondes over de begroting en de actieplannen. Daarnaast werden er veel informatie en signalen uit de sector uitgewisseld en werd er toelichting gegeven bij beleidskeuzes en concrete dossiers. De bereikbaarheid van de kabinetmedewerkers en de open geest van deze besprekingen brengen de letteren dichterbij het kunstenbeleid en versterken de wederzijdse inzichten over kansen en noden van een dynamisch letterenbeleid.

Minister Joke Schauvliege was te gast op het VFL-jubileumfeest op 23 april en nam het eerste exemplaar van het jubileumboek in ontvangst. Tijdens het interview in de nieuwsshow bevestigde ze haar waardering voor de werking van het VFL en benadrukte ze de uitdagingen voor de toekomst: digitalisering, trajectbegeleiding van beginnende (strip)auteurs, verdere expansie naar het buitenland en herbundeling van het literaire middenveld.

Als aanzet voor de besprekingen over de nieuwe beheersovereenkomst was er op 29 november een ontmoeting tussen het Dagelijks Bestuur van het VFL en de Minister. Het VFL lichtte zijn analyse toe van de ontwikkelingen en uitdagingen van het letterenveld en de prioritaire actiedomeinen van het meerjarenplan. De Minister benadrukte de actiedoelen uit haar beleidsnota: re-integratie van het literaire middenveld, de positie van de letteren in de digitale ontwikkelingen, extra aandacht voor debutanten en ontwikkeling van het buitenlandbeleid naar nieuwe doeltalen.

Het Agentschap Kunsten en Erfgoed was het aanspreekpunt voor de technische begeleiding van begrotingsprocedures, de uitwisseling van informatie over dossiers in de overgangszone letteren – andere kunst disciplines en buitenland. Er is behoefte aan meer systematisch overleg over gemeenschappelijke ontwikkelingsdomeinen zoals digitalisering, artistieke cross-overs, de Taalunie, non-fictiebeleid, schrijfp opdrachten theaterteksten en werkbeurzen. Voor 2011 is dit een belangrijk aandachtspunt.

Het VFL nam deel aan verschillende voorbereidende vergaderingen voor het Vlaams e-boekplatform (VEP), vanuit een bezorgdheid voor de kwaliteitsbewaking van de content en de relatie met soortgelijke ontwikkelingen in Nederland. Het VFL hoopt deze thema's ook terug te vinden in het verdere ontwikkelingstraject.

3 Nederlands Letterenfonds

Op 1 januari 2010 zijn de Nederlandse Stichting Fonds voor de Letteren en het Nederlands Literair Productie- en Vertalingenfonds juridisch gefuseerd tot het Nederlands Letterenfonds. Daarmee zijn 'binnenland'- en 'buitenland'-activiteiten samengebracht in één Letterenfonds, net als bij het VFL.

Het voorjaar 2010 werd besteed aan het uittekenen van een nieuwe structuur en de selectie van de medewerkers voor die herverdeelde opdrachten. Tot eind februari 2011 wordt nog gewerkt vanuit de twee oorspronkelijke locaties, daarna verhuist het fonds naar een gerenoveerd schoolpand in Amsterdam, samen met de Nederlandse Stichting Lezen en de Stichting Schrijvers School Samenleving.

Door het tijdsbeslag voor deze fusieoperatie bleef er weinig ruimte over om nieuwe gemeenschappelijke projecten op te starten.

Het frequente contact via mail en telefoon bleef bestaan en de zesmaandelijke overlegvergaderingen tussen het VFL en het Nederlands Letterenfonds werden voortgezet. Naast de uitwisseling van informatie over concrete binnenland-dossiers, bijvoorbeeld in functie van de cofinanciering en dubbele aanvragen, werden de trajecten die opgestart waren in de vorige jaren, verder uitgebouwd. Voorts waren er de organisatie van een gezamenlijke biografendag (zie 2125), de ontwikkeling van een e-literatuurbeleid en de uitklaring van non-fictie als werkterrein, de resultaten van de heroriëntatie van het Nederlandse tijdschriftenbeleid naar promotie en lezersbereik, de gezamenlijke website voor literaire tijdschriften, grensoverschrijdende digitale projecten als *De Reactor* en *De Contrabas / Poëzierapport*, cultureel ondernemerschap.

Voor de buitenlandwerking organiseren we samen drie vertalersprijzen (voor het Franse, het Engelse en het Duitse taalgebied); geven we samen *Ten Books from Holland and Flanders* uit; brachten we voor de kinderboekenbeurs in Bologna een Vlaams-Nederlandse brochure en krant uit; konden we meezeilen op de organisatie van literaire manifestaties door onze Nederlandse collega's in het buitenland; werd de vertalingendatabank verder gevoed met nieuw verschenen en recent ontdekte vertalingen van Vlaamse auteurs, inclusief uitbreiding met prentenboeken tot meer dan 13.500 vertaalde titels; en worden dagelijks informatie, adressen, ervaringen met buitenlandse uitgevers, vertalers en beurzen uitgewisseld.

In december werd de traditie van een jaarlijkse ontmoeting tussen voorzitters en directeuren van het Nederlandse en het Vlaamse fonds hervat. Een wederzijdse kennismaking met de nieuwe voorzitters in Vlaanderen en Nederland, het overlopen van de gezamenlijke projecten, het formuleren van nieuwe uitdagingen en actuele projecten in ontwikkeling... een bevestiging van de open en constructieve geest van samenwerking.

Het is prettig, verrijkend, stimulerend en efficiënt om op basis van gelijkheid en wederzijds respect over de grenzen heen te werken aan de ontwikkeling en de ondersteuning van een rijk en divers Nederlandstalig literair landschap. Met dank aan de Nederlandse collega's voor de openheid, de inzet voor de samenwerking en de collegialiteit.

4 Expertisecentrum Literair Vertalen

Met de financiële steun van de Nederlandse Taalunie is een Vlaams-Nederlands instituut, het Expertisecentrum Literair Vertalen (ELV), opgezet om te werken aan de deskundigheidsbevordering van literaire vertalers in en uit het Nederlands. De dagelijkse werking wordt ingevuld vanuit een samenwerking tussen de Universiteit Utrecht en het departement vertalen van de Lessius Hogeschool in Antwerpen.

De beleidsraad van het Expertisecentrum wordt gevormd door afgevaardigden van het VFL, het Nederlands Letterenfonds en de Nederlandse Taalunie. Naast een klankbord voor de ELV-aanbiedingen aan de vertalers, is de Beleidsraad ook het uitwisselingsplatform voor initiatieven in Vlaanderen en Nederland op het vlak van deskundigheidsbevordering voor vertalers en het laboratorium waar nieuwe behoeften worden gedetecteerd, geëvalueerd en omgezet in nieuwe programma's. In het voorjaar hield het ELV een uitgebreide bevraging bij Fondsen en vertalers in het kader van een interne evaluatie. De resultaten daarvan worden vertaald in de beleidsplannen van de volgende jaren.

In 2010 is dankzij extra middelen van de Nederlandse Taalunie ook extra aandacht besteed aan het ontwikkelen van specifieke ondersteuningsregelingen voor beginnende Vlaamse vertalers (zie ook 2.1.2.6. Zakelijk ondernemen als literair vertaler en 2.1.1.3 Ontwikkelingsbeurzen).

Terugkerende onderwerpen in de werkvergaderingen waren de ontwikkeling van het curriculum voor de transnationale master literair vertalen, de accreditatie van de opleiding en de inpassing ervan in het Nederlandse en het Vlaamse onderwijssysteem. Op 10 juni werd het concept voor de opleiding in Utrecht voorgesteld aan een ruime groep van directe betrokkenen en geïnteresseerden uit Nederland en Vlaanderen. Hoewel nog veel institutionele problemen opgelost moeten worden, blijft de streefdatum voor de start september 2011. Intussen kunnen studenten al credits verwerven door gericht vakken te selecteren uit het aanbod in Utrecht en Antwerpen.

De Zomercursus (16 tot 27 augustus) in Antwerpen die focust op vertalers uit het Nederlands, was dit jaar gericht op de Zuid-Amerikaanse taalvarianten van het Spaans en het Portugees. Dat is een voorbereiding op de uitbreiding van de actieradius van het VFL naar andere taalzones. Binnen dit programma volgden vertaalstudenten de algemene hoorcolleges van de zomercursus en combineerden ze die met praktische oefeningen in vertalingen en vertaalkritiek in de vorm van vertaalateliers met het Engels als brontaal.

De intensieve cursus voor vertalers in het Nederlands (1 tot 5 november) in Utrecht was dit jaar gericht op literaire vertalers uit de brontalen Engels, Italiaans en Noors. Drie Vlamingen namen deel aan deze vijfdaagse opleiding.

Vervolgcurssussen voor ervaren vertalers en deelnemers aan vorige Zomercursussen en intensieve programma's waren er voor Nederlands-Roemeens (12 en 13 juni, Boekarest), Spaans-Nederlands en Frans-Nederlands (12-14 februari), Latijn-Nederlands (5-6 juni), Nederlands-Tsjechisch en Nederlands-Slovaaks (oktober).

In samenwerking met de Universiteit Antwerpen en het VFL werd een tweedaagse workshop rond de vertalingen van *Beatrijs* opgezet.

In 2010 zijn twee mentoraten voor Vlaamse vertalers gestart. Vertaler Greet Pauwelijn werkt samen met vertaler Karol Lesman aan een vertaling uit het Pools, Hilde Bacarne kreeg Jeanne Holierhoek als mentor voor haar vertaling uit het Frans. De ontwikkelingsbeurs van Katrien Vandenberghe met als mentor Martin De Haan voor een vertaling uit het Frans, is afgerond in 2010.

5 Nederlandse Taalunie

Door de financiële ondersteuning van het Expertisecentrum Literair Vertalen levert de Nederlandse Taalunie (NTU) een belangrijke bijdrage aan de deskundigheidsbevordering van literaire vertalers uit en in het Nederlands. De beide Letterenfondsen vormen samen met de Taalunie en het ELV-bureau de Beleidsraad waarin het jaarprogramma en de opties op langere termijn vastgelegd worden.

Op 29 november werd in Utrecht de jaarlijkse Taalunie Toneelschrijfprijs uitgereikt aan Lot Vekeman voor *Gif*. Het VFL, het Theaterinstituut Nederland (TIN) en de NTU willen met deze prijs de theatertekst als literair genre positioneren. Studenten drama uit Nederland en Vlaanderen gaan aan de slag met de genomineerde teksten en kiezen hun eigen laureaat. De teksten van de genomineerde auteurs worden sinds 2010 ook uitgegeven door de Nieuwe Toneelbibliotheek.

Na de lancering in 2009 van de Vlaams-Nederlandse website voor literaire tijdschriften (zie ook 2.1.2.2), een gemeenschappelijk project van de Letterenfondsen

en de Taalunie, werd deze site voortdurend geüpdatet bij het verschijnen van een nieuw nummer. Door de bestelfunctie, voor zowel losse nummers als abonnementen, kunnen geïnteresseerde lezers alle tijdschriften gemakkelijk in handen krijgen.

De eerste stappen werden gezet in de studie, de ontwikkeling en de implementatie van grensoverschrijdende acties voor literatuur. Een meer frequente uitwisseling van auteurs voor optredens en lezingen over de grens heen moet de kennis van elkaars literatuuraanbod verbeteren. Voor de internationale verspreiding van het gemeenschappelijke literaire erfgoed – voornamelijk middeleeuwse teksten – wordt onderzocht of een gemeenschappelijk vertaalbudget opgezet kan worden. De gesprekken over de activering van de publicatie van Nederlandstalige theaterteksten worden voortgezet, inclusief de betrokkenheid van gezelschappen, distributie in de boekhandel en redactionele begeleiding. De ontwikkeling van het Vlaams e-boekplatform (VEP) vereist afstemming met de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL) en met het beleid rond digitalisering en bewaring van rechtenvrije teksten.

Met de steun van beide Fondsen en de Taalunie verscheen de Engelstalige editie van de Nederlandse literatuurgeschiedenis bij uitgeverij Camden House in Rochester, New York. Deze grondig bewerkte editie met bijdragen van literatuurwetenschappers uit Vlaanderen en Nederland werd door Theo Hermans, professor Nederlandstalige en vergelijkende letterkunde aan het University College in Londen, afgestemd op de Angelsaksische markt en speelt in op de receptie van de Nederlandstalige literatuur aldaar.

6 Kunstenloket

Sinds de statutenwijziging en de daaruit volgende gewijzigde samenstelling van de Beheerraad en de Algemene Vergadering, is de letterensector niet meer vertegenwoordigd in de beleidsstructuren van het Kunstenloket. Een gemiste kans om de letterenthematieken te confronteren met de behoeften en ontwikkelingen van de andere kunstensectoren. Via informele contacten tracht het VFL mee te wegen op de programmatische keuzes van het Kunstenloket.

Op 19 oktober nam het VFL deel aan een ‘meet and greet’-namiddag met een specifieke sessie voor predebutanten. Ze werden wegwijs gemaakt in de eigenheden van de boekensector, de subsidieregelingen van het VFL en de do’s en don’ts in de relatie met uitgevers.

Het Kunstenloket leverde een grote inhoudelijke bijdrage aan de dag van de literaire vertalers op 6 mei (zie ook 2126).

Het ontwikkelingstraject rond ondernemerschap voor auteurs, dat in 2011 verder zal worden uitgebouwd, zal mee vanuit de resultaten van het lopende inkomensonderzoek van de VAV gevoed worden.

7 Boek.be, VUV en VVB

Samen met de muzieksector is de boekensector binnen de kunstendisciplines het segment met de grootste rol voor de economische actoren. Als organisaties met een economische finaliteit spelen uitgeverijen en boekhandels een belangrijke rol in de reproductie en de verspreiding van de literaire creaties en voeden ze de werking van non-profit literaire organisaties en manifestaties. Het is dan ook logisch dat het VFL direct contact houdt met de koepelorganisatie van de boekensector

boek.be en de deelorganisaties voor uitgevers, de Vlaamse Uitgeversvereniging (VUV) en boekhandels, de Vereniging Vlaamse Boekverkopers (VVB).

Als deelnemers aan het BoekenOverleg en als direct betrokkenen bij items als VEP, lees-, leen- en kooponderzoek boeken en culturele industrieën, zitten de economische boekenactoren en het VFL regelmatig samen rond de vergader-tafel. Voor het project A-Boekhandels (zie ook 2121) onderzoeken het VFL en het VVB-secretariaat samen de efficiëntie en de effectiviteit van de regeling, peilen ze naar nieuwe behoeften en beoordelen ze informatie- en opleidings-initiatieven in functie van subsidiëring via de A-Boekhandelsregeling. De sessie over 'graphic novel in de boekhandel' op het International Congress of Young Booksellers in Gent werd ondersteund met de expertise en met subsidies voor deskundigheidsbevordering.

Samen met de VUV diende het VFL een aanvraag in bij Flanders Investment & Trade (FIT) voor de ondersteuning van de buitenlandse beurzen in Angoulême, Londen, Bologna en Frankfurt. Het VFL en de VUV versterken daar elkaar, ieder vanuit zijn rol. Het VFL concentreert zich vanuit een marktcorrigerende invalshoek op vertalingen van literair waardevolle maar economisch moeilijk verkoopbare titels van Vlaamse auteurs. De VUV ondersteunt als werkgeversor-ganisatie de export van haar leden-uitgevers vanuit een economische logica. Die verschillende finaliteit belet niet om samen een collectieve stand op te zetten en literatuur uit Vlaanderen internationaal te presenteren en te promoten. Minister-president Kris Peeters, die op uitnodiging van boek.be/VUV de Frankfurter Buchmesse bezocht, werd ook uitgebreid geïnformeerd over de ondersteunende rol van het VFL in de export van Vlaamse literaire titels. Doordat de beurs van Angoulême vóór de oproep voor projecten 2010 plaatsgreep, konden het VFL en de VUV geen aanvraag meer indienen voor de presentatie op het internationale stripfestival in Angoulême. Een financiële opdoffer in het eerste opvolgingsjaar na de succesrijke functie als gastland in 2009.

Door deel te nemen aan de Werkgroep Opleiding van boek.be en de cyclus 'Introductie tot het boekenvak' aan de universiteit Antwerpen in de persoon van de directeur, werkt het VFL mee aan de professionalisering van de sector. Op de leerstoel van boek.be op 20 mei trad de directeur op als respondent vanuit de Vlaamse boekensector op de keynotespreker Claire Squires die het had over *Books without borders? Readers, Writers and Publishers in the Global Literary Marketplace*.

Het VFL maakt op vraag van het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) deel uit van de stuurgroep voor de studie naar het lees-, leen- en koopgedrag van boeken in Vlaanderen, een onderzoek geïnitieerd door boek.be, Stichting Lezen en LOCUS.

8 Vlaamse Auteursvereniging

Het VFL lag mee aan de basis van de oprichting van de Vlaamse Auteursvereni-ging (VAV) in juni 2008. Met de resultaten van een ruime bevraging bij auteurs en vertalers over de effectiviteit en de werking van de bestaande auteurs-verenigingen, ging een werkgroep onder leiding van Jos Geysels aan de slag om de contouren uit te tekenen van een nieuwe auteursvereniging. Gesteund door een grote groep auteurs, ging de VAV van start in het najaar 2008 onder het voorzitter-schap van Erik Vlaminck en de door de vergadering verkozen bestuursleden.

Van bij de start heeft het VFL zijn verantwoordelijkheid genomen en de werking financieel gesteund. Om de onafhankelijkheid te waarborgen is een convenant afgesloten waarbij de financiële verantwoording geen aanleiding kan vormen om in te grijpen in de inhoudelijke werking. De inherente spanning

tussen de VAV als belangenbehartiger van auteurs en vertalers en het VFL als uitvoerder van het letterenbeleid, inclusief regelingen voor auteurs en vertalers, leidt in de praktijk niet tot immobilisme of ongelijkheid. Het tweemaandelijks overleg tussen de voorzitter en de stafmedewerker van de VAV en de voorzitter en de directeur van het VFL zijn constructieve bijeenkomsten, waarin elke partij vrank en vrij haar argumenten verwoordt en verschillende visies confronteert, maar zoekend naar wat hen verbindt en niet naar wat hen kan scheiden. Moeilijke thema's worden niet ontweken maar oplossingsgericht aangepakt. Voor de financiële middelen steunt het VFL het spoor om de werkingsmiddelen structureel te verankeren via een collectieve voorafname op leenrecht. Deze middelen zijn momenteel echter zo laag dat dit niet te verdedigen valt bij de auteurs.

Een belangrijk overlegthema in 2010 was het modelcontract VAV-VUV dat vanaf 2011 door het VFL in zijn subsidieregelingen gesanctioneerd zal worden en daardoor extra legitimering krijgt in de sector.

De transparantie van de bezwaarprocedure bij het VFL en de bijstandsvorm aan VAV-leden werd, na een test in 2009, vastgelegd in een uitgebreid luik van het huishoudelijk reglement van het VFL.

Het statuut van auteursrechten als roerende rechten en de bevrijdende voorheffing bij uitbetaling in België, vereisten een aanpassing van het berekeningsschema voor het netto belastbaar inkomen bij toekenning van werkbeurzen auteurs en projectbeurzen vertalers. Bij deze informatieoefening werden op vraag van de VAV ook de inkomsten via vennootschappen betrokken. De bestaande onduidelijkheid werd uitgeklaard en in de reglementen 2011 in een gedetailleerd schema opgenomen. Het VAV-bestuur ondersteunt deze administratieve aanpak, die rechtszekerheid en transparantie biedt aan alle betrokkenen.

9 BoekenOverleg

Dit structureel overleg van organisaties* uit alle geledingen van de Vlaamse boekensector, opgericht in 2007 onder impuls van het VFL, ontwikkelt gemeenschappelijke standpunten ten aanzien van het beleid, wisselt aandachtspunten uit waar de verschillende organisaties mee bezig zijn en zet ad hoc werkgroepen op rond strategische thema's. Het overleg werd in 2010 voorgezeten door Erik Vlaminck, voorzitter van de Vlaamse Auteursvereniging. Het secretariaat werd verzorgd door Stichting Lezen.

Twee grote actiepunten in 2010 waren het memorandum voor de federale verkiezingen en de hoorzitting bij de Commissie Cultuur op 28 oktober. Voor het memorandum werd een update gemaakt van het in 2009 opgestelde memorandum voor de Vlaamse verkiezingen. Intussen gerealiseerde actiepunten werden geschrappt, nieuwe elementen rond actuele thema's toegevoegd en federale thema's als leenrecht, sociaal statuut en auteursrecht verduidelijkt en verscherpt. De tekst werd aan alle politieke partijen en de (in)formateur gestuurd.

Om elkaars werking beter te leren kennen, stellen telkens twee organisaties zichzelf uitgebreid voor voordat de vergadering begint.

De uitnodiging van de Commissie Cultuur om een hoorzitting te wijden aan de stand van zaken in de Vlaamse boekensector, was voor het BoekenOverleg een extra impuls om het eigen actieprogramma te verduidelijken, te prioriteren en beknopt te omschrijven. Op basis van sneuvelteksten van de verschillende organisaties werden na uitgebreide en open discussies twaalf gemeenschappelijke actiepunten vastgelegd:

- 1 De auteur
- 2 Digitale ontwikkelingen
- 3 Het belang van en de nood aan onderzoek
- 4 Relatie Vlaanderen-Nederland
- 5 Het belang en de plaats van de lezer
- 6 Erfgoed
- 7 Letteren binnen Kunstenbeleid
- 8 Bibliotheeksector
- 9 Literair middenveld
- 10 Opleidingen
- 11 Steunpunt Letteren
- 12 De relatie tussen de letterensector en de media

Tijdens de hoorzitting zelf werden de eerste zes thema's toegelicht, waarna de commissieleden er vragen rond stelden. In de open discussie die daarop volgde, werden standpunten verduidelijkt en geconfronteerd. Philippe De Coene, de voorzitter van de Commissie Cultuur, rapporteerde en reageerde nadien op 2 november in een open tribune in *De Standaard* onder de titel 'Woorden en daden voor de letteren'. Als actiepunten voor de Commissie schoof hij naar voren:

- een op maat gemaakt sociaal statuut en een behoorlijke leenvergoeding voor de auteurs en vertalers;
- een Vlaamse digitale strategie gericht op brede participatie van inwoners en bedrijven;
- het opzetten van onderzoeken noodzakelijk voor kennisvergroting;
- schotten tussen cultuur, onderwijs, welzijn, vrije tijd en jeugd doorbreken om zoveel mogelijk mensen ook maatschappelijk kwetsbare te bereiken;
- een betere samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland.

Actie is noodzakelijk, op zowel Vlaams (en dit over alle bevoegdheden heen) als federaal niveau.

Een jaarlijkse vervolgafspraak moet opvolging en setting op de politieke agenda waarborgen.

Een ad hoc werkgroep (VAV, Bibnet, VVBAD, boek.be) werkte aan een beter omliggende omschrijving van het standpunt over leenrecht voor het memorandum.

* deelnemers aan het BoekenOverleg:

Bibnet; boek.be (VVB, VUV); Canon Cultuurcel; Letterenhuis; KANTL; LOCUS; Stichting Lezen Vlaanderen; Vlaamse Auteursvereniging; Vlaamse Erfgoedbibliotheek; Vlaams Fonds voor de Letteren; Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie.

10 Steunpuntenoverleg

Sinds 2008 neemt het VFL deel aan het maandelijks overleg van de Kunstensteunpunten. Hoewel het formeel geen steunpunt is, was het voor het VFL belangrijk om de letteren meer centraal in de kunstensector te brengen door aan dit overleg deel te nemen. De expertise en informatie over de dagelijkse werking van de steunpunten BAM, Muziekcentrum Vlaanderen, VTi en VAI voor de VFL-directeur zijn een belangrijke impuls om de letterensector te analyseren en te voeden.

De thema's waaraan gemeenschappelijk wordt gewerkt – internationaal kunstenbeleid, e-cultuur, landschapsanalyse, verhouding gesubsidieerde /

niet-gesubsidieerde actoren in de sector – zijn ook voor het VFL belangrijke aandachtspunten, weliswaar in een andere kunstomgeving met specifieke sectoreigenschappen en vanuit een andere rol in het veld.

Voor de internationale dimensie vult het VFL het letterenluik in van de Art Flanders website en de elektronische nieuwsbrief, beide opgezet door de Kunstensteunpunten. Ook aan de planning en de organisatie van het tweedaags colloquium *Joining the Dots* (zie ook 2213) werkte het VFL actief mee.

De medewerkers van de Kunstensteunpunten werkten een analyseschema uit dat, gebaseerd op de aanvraagdossiers en rapporteringsgegevens van structureel gesubsidieerde organisaties in het Kunstendecreet, inzicht verschaft in kosten- en opbrengstenverhoudingen en tewerkstelling, en relevante kengetallen bepaalt. De resultaten zullen belangrijke inzichten verschaffen voor de veldanalyses en ook voor het VFL vergelijkingspunten opleveren voor de gesubsidieerde organisaties in het letterenveld. Het VFL zal als onderdeel van deze studie een cijfermatige analyse uitvoeren op de gesubsidieerde tijdschriften, zowel de literaire als de algemeen culturele die in het Kunstendecreet gesubsidieerd worden.

De kunstensteunpunten nemen ook deel aan het ACCE-overleg dat de brug tussen cultuur en educatief werk wil versterken.

De inkorting op de werkingsmiddelen van de Kunstensteunpunten is de aanleiding om de eigen functie te herdefiniëren en na te gaan welke opdrachten eventueel gezamenlijk ingevuld kunnen worden.

11 Fonds Pascal Decroos

Sinds zijn oprichting in 1999 stimuleert het Fonds Pascal Decroos (FPD) bijzondere journalistiek in de Vlaamse schrijvende en audiovisuele pers door werkbeurzen toe te kennen voor de realisatie van een project dat in de reguliere journalistiek niet gerealiseerd kan worden, dat een grote nieuwsaarde en diepgang heeft en tegelijk origineel, innovatief en tijdrovend is. In de periode 1999–2004 had één op drie afgewerkte projecten betrekking op een boekproject. Na een piek in 2001 met tweederde van de middelen voor boekprojecten, daalt dit percentage en worden nu dus meer middelen toegekend voor mediaprojecten (geschreven pers en audiovisueel) en onderzoeksjournalistiek.

Bij de ontwikkeling van de VFL-subsidieregeling voor culturele biografieën werd ook het FPD betrokken. Om dubbele subsidiëring te vermijden, werd vastgelegd dat biografen die voor hetzelfde onderwerp ook een beurs bij het FPD aanvragen voor een (deel)project of afgeleid project bestemd voor een andere mediavorm, gefinancierd zullen worden. Ides Debruyne, directeur van het FPD, maakte deel uit van de ad hoc Adviescommissie voor deze tweejaarlijkse subsidieregeling.

In de beleidsontwikkeling rond non-fictie, zowel ten aanzien van binnenland-regelingen als voor buitenlandpromotie, zal het VFL het FPD betrekken, zowel voor de expertise over criteria en beoordelingswegingen als om elkaar overlappende of uitsluitende regelgeving te vermijden.

12 Overleg striporganisaties

Sinds het VFL in 2003 strips nadrukkelijk deel laat uitmaken van zijn letterenbeleid, wordt er voor verschillende domeinen in het striplandschap een Vlaams stripbeleid gevoerd. De oprichting van Strip Turnhout (ondertitel: Centrum voor de Vlaamse Strip) in 2004 en de nominatim subsidiëring sinds 2006, hebben het werkkterrein verbreed.

Het kabinet van de minister van Cultuur wenst de bestaande inspanningen meer te stroomlijnen, een 360°-beleid uit te tekenen, eventuele witte plekken te detecteren en te remediëren, en ook de positie van het Belgisch Stripcentrum (BSC) in deze context te verduidelijken.

Het VFL en Strip Turnhout (ST) hebben in juni 2010 aan het kabinet en het IVA Kunsten een gezamenlijke basisnota bezorgd waarin ze het werkveld, het instrumentarium en de financiering van de huidige werking inventariseerden en de uitdagingen omschreven. Op basis van deze nota zetten VFL en ST in juli 2010 een gemeenschappelijk overleg op met het BSC, met als doel: toelichting bij elkaars werking, inventarisatie van mogelijke gemeenschappelijke thema's, en beleidsaanbevelingen voor een geïntegreerd beleid.

In november bezorgden de drie spelers een nieuwe, uitgebreide nota aan de Minister, met:

- een korte beschrijving van de werking van het VFL, ST en het BSC;
- een overzicht van overlappingsen in de respectieve werkingen en eerste aanzetten tot een uitklaring van ieders kerntaken en een aangepaste taakverdeling;
- een omschrijving van de witte plekken in een overall stripbeleid en eerste aanzetten tot mogelijke acties.

De actuele herziening van de beheersovereenkomsten van het VFL en ST maken het alvast mogelijk om de synergie tussen beide instellingen te maximaliseren.

Zie ook: 127 - Literair middenveld

FINANZIELL OVERZICHT

1 Jaarrekening 2010 (balans en resultatenrekening)

Belangrijke wijziging vanaf boekjaar 2009

Het nog niet uitbetaalde gedeelte op subsidiebeslissingen en projecten wordt niet in de kosten van het lopende jaar opgenomen, maar overgedragen naar het volgende boekjaar. Tot het boekjaar 2008 werden de subsidiebeslissingen integraal in de kosten van het lopende boekjaar opgenomen, ongeacht of die volledig werden uitbetaald in hetzelfde boekjaar.

De nieuw aangegane engagementen voor subsidies en projecten in het boekjaar worden nog steeds integraal opgenomen in de respectieve 48110-schuldenrekeningen. Per 31 december wordt het nog niet uitbetaalde gedeelte op deze verplichtingen in het lopende boekjaar in een globale boeking overgedragen naar het volgende boekjaar via de overgangsrekening '490100 over te dragen subsidieregeling'.

In de 640-kostenrekeningen van het lopende boekjaar wordt enkel het reeds uitbetaalde deel van de subsidiebeslissingen en projecten opgenomen. Door deze werkwijze blijft het inzicht bestaan in de nieuw aangegane verplichtingen enerzijds (schuldenrekeningen), anderzijds wordt duidelijk welk gedeelte als kosten ten laste valt van het lopende boekjaar, en welk gedeelte in kosten zal worden genomen de volgende jaren bij effectieve uitbetaling omdat aan de subsidieverplichting is voldaan.

Het totaal van de overgedragen betalingsverplichtingen naar 2011 op aangegane engagementen 2010 bedraagt 255.900 euro en is opgenomen onder de overgangsrekening 490100. Op de in 2009 aangegane betalingsverplichtingen van 316.600 euro is er in 2010 in totaal 236.300 euro betaald – het openstaande saldo van 80.300 euro wordt toegevoegd aan de overgangsrekening 490100, die stijgt naar 336.200 euro. De stijging van de overgedragen betalingsverplichtingen uit 2009 en 2010 heeft in 2010 een positief (boekhoudkundig) resultaat van 19.600 euro tot gevolg.

1.1 Balans per 31.12.2010 (vóór bestemming van het resultaat)

	2010	2009
ACTIEF		
* vaste activa	166.425	134.071
immaterieel	49.481	0
materieel	105.260	118.473
financieel	11.683	15.599
* vlottend	184.991	228.332
vorderingen < 1 jaar	177.922	226.091
liquide middelen	7.069	2.241
* overlopende rekeningen kosten	21.773	7.136
* over te dragen subsidieregelingen	336.200	316.600
Totaal	709.388	686.139
PASSIEF		
* eigen vermogen	-/ 157.674	-/ 121.900
kapitaal		325.236
beschikbare reserve		86.995
overgedragen resultaat	-/ 122.890	-/ 700.543
resultaat van het boekjaar	-/ 35.774	+/- 166.412

* vreemd vermogen	867.062	766.239
financiële schuld	261.544	145.114
leveranciers	39.234	33.621
belastingen, bezoldiging, sociale lasten	96.856	116.752
te betalen subsidies en projecten '09 e.v.	438.278	470.752
* overlopende rekeningen opbrengsten	31.150	41.800
Totaal	709.388	686.139

Toelichting

Actief

- Stijging immateriële vaste activa: investering in software dossieropvolgingssysteem AXI.
- Daling vorderingen: nog te ontvangen dotatie 2010 = 120.000 euro. Nog te ontvangen subsidies voor opdrachten = 76.000 euro (Vertalershuis 2010 en Inkomensonderzoek Auteurs).
- Overlopende rekeningen kosten: kosten betaald in 2010 ten laste van 2011.
- Over te dragen subsidieregelingen: het nog niet in 2010 uitbetaalde aandeel op subsidies en projecten 2010 die wel integraal in de schulden zijn opgenomen (255.900 euro), en het openstaande saldo op het nog niet uitbetaalde deel op subsidies 2009 (80.300 euro).

Passief

- Het resultaat van het boekjaar bedraagt -/- 35.774 euro.
- De financiële schuld (= opgenomen kredietlijn bank) verhoogt doordat de dotatie 2010 niet integraal is uitbetaald in de loop van het werkjaar, en door nog te ontvangen subsidies voor projecten in opdracht.
- De openstaande schuld aan subsidieverplichtingen en lopende projecten 2010 en voordien is verlaagd met 32.474 euro.
- Overlopende rekening opbrengsten: het lopende project Inkomensstudie Auteurs (totale projectsubsidie: 31.000 euro).

1.2 Resultatenrekening 2010

1.2.1 Opbrengsten

Operationele opbrengsten

+ 3.837.000	dotatie 2010
+ 45.000	opdracht Vertalershuis 2010
+ 84.073	cofinanciering Nederlands Letterenfonds werkbeurzen en Biografendag
+ 5.000	projectsubsidie Antwerpen Boekenstad voor Vertalershuis
+ 36.627	overige opbrengsten
	* terugvordering: 15.669
	* uitzonderlijke opbrengsten: 20.958

.....
Totaal: 4.007.700
.....

Financiële opbrengsten

+ 182

1 2 2 Kosten

	2010	2009	2008
— 2.1. subsidies	2.762.090	2.725.721	2.998.525
projecten	256.991	495.400	251.973
— 2.2. werkingskosten	1.011.288	1.033.585	934.386
- personeel	725.457	716.791	624.824
- huisvesting	73.046	73.913	83.451
- administratie, bestuur	107.186	108.564	86.336
- ICT	22.897	22.075	17.525
- communicatie	45.842	47.569	48.230
- overige	36.860	64.674	74.020
— 2.3. overige kosten			
- afschrijvingen	32.352	21.912	22.939
- voorraadwijziging	44	0	6.082
- voorzieningen	0	0	+/- 346.830
Totaal operationele kosten	4.062.765	4.167.919	3.867.075
Operationeel resultaat	-/- 55.065	-/- 139.789	+/- 336.462
- financiële opbrengsten	+/- 182	+/- 1.422	+/- 48
- financiële kosten	493	732	514
- uitzonderlijke kosten	0	11.089	14.516
Over te dragen subsidieregeling	+/- 19.600	+/- 316.600	0
Resultaat van het boekjaar	-/- 35.774	+/- 166.412	+/- 321.480

1 2 3 Toelichting jaarrekening 2010 en vergelijking met 2009**Opbrengsten**

- Dotatie: -48.000 (na toevoeging aan de dotatie van 120.000 euro voor de boekhandelsregeling 2010).
- Extra opdrachten:
 - Ondersteunende maatregelen voor de boekhandel 108.000 (toegekend in 2009 voor uitvoering juli 2009 – juni 2010). Aanwending: aankoop boeken, subsidiëring literaire activiteiten, overhead VFL-secretariaat 15 %.
 - Werking Vertalershuis: 45.000 (opdracht IVA Kunsten).
- Antwerpen Boekenstad 5.000: bijdrage in werking Vertalershuis. Aanwending: aankoop woordenboeken, documentatie, abonnementen dagbladen en literaire tijdschriften.

- Betalingen door het Nederlands Letterenfonds voor de cofinanciering van door beide Fondsen toegekende werkbeurzen voor auteurs en projectbeurzen voor vertalers: 84.073.
- Terugvorderingen in het kader van subsidiedossiers: 15.669.
- Uitzonderlijke opbrengsten: 20.958 (onder andere afboekingen van niet verschuldigde openstaande saldi van subsidieregelingen).

Kosten

- Daling werkingskosten: - 22.297
{noot: exclusief globale recuperatie door overhead op opdrachten = 18.000}

In de kostenrekeningen is vanaf 2009 enkel het gedeelte van de toegekende subsidies in 2009 opgenomen dat effectief ook in 2009 is uitbetaald. In 2008 zijn de volledige engagements opgenomen, ongeacht het jaar van betaling. 2009 en 2010 zijn wel onderling vergelijkbaar.

- Toegekende subsidies: + 36.369
- Projecten: - 238.409

Voornamelijk het project Angoulême: voorbereidingen gestart in 2007 – kosten volledig ten laste van het boekjaar 2009, het jaar van uitvoering van het project.

Resultaat

Een negatief operationeel resultaat van 55.065.

Het in 2010 niet uitbetaalde deel van de subsidietoezeggingen 2010 voor een totaal van 255.900 euro, en het in 2010 niet uitbetaalde deel van de subsidietoezeggingen 2009 voor een bedrag van 80.300 euro, in totaal 336.200 euro, worden via de overlopende rekening ‘over te dragen subsidieregelingen 2010’ tegengeboekt tegen de overlopende rekening ‘over te dragen subsidieregelingen 2009’ voor een bedrag van 316.600 euro – in saldo een positief effect van 19.600 euro op het resultaat. Na verrekening van de financiële opbrengsten en kosten en uitzonderlijke kosten ontstaat een negatief boekhoudkundig resultaat van 35.774 euro.

Besluit van het vFL-bestuur (vergadering van 2 maart 2011)

Het bestuur neemt kennis van de jaarcijfers 2010 en de toelichting door de directeur bij de cijfers, en neemt nota van de gewijzigde boekingswijze van het niet uitbetaalde deel van de subsidiebeslissingen 2009 en 2010 en het effect daarvan op het resultaat. Het keurt de balans- en resultatenrekening goed met een negatief resultaat over 2010 van 35.774 euro.

Het bestuur beslist om het negatieve resultaat van het boekjaar 2010 toe te voegen aan het negatief eigen vermogen van 121.900, waardoor het negatief eigen vermogen 157.674 wordt.

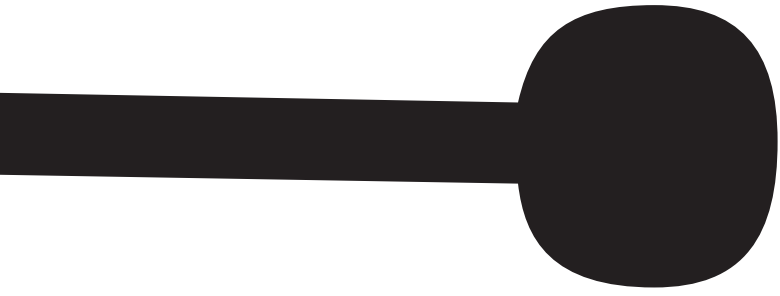
2 Overzicht van de subsidietoezeggingen naar hoofdgroepen

	2010	2009
Binnenland		
Werkbeurzen auteurs (vóór cofinanciering)	825.072	831.176
Werkbeurzen stripauteurs (netto)	122.400	153.600
Stimuleringsbeurs auteurs	32.500	46.500
Biografiebeurzen	65.200	89.000
Projectbeurzen vertalers	81.817	111.729
Stimuleringssubsidie vertalers	9.984	19.368
Reisbeurzen auteurs/vertalers	2.961	9.000
Literaire tijdschriften	262.000	340.000
Productiesubsidies	42.075	85.000
Literaire organisaties	556.500	589.000
Literaire manifestaties	194.400	142.000
Deskundigheidsbevordering	8.002	11.000
Digitalisering	32.500	39.000
Striptijdschriften	0	12.200
Productiesubsidies strips	20.800	19.300
Stripmanifestaties	2.000	7.500
Oeuvreregeling	60.000	60.000
Boekhandelsregeling 2010	40.722	opdracht
Projecten	114.387	140.000
Haarlem	35.716	0
Opdracht Boekhandelsregeling 2009/08	108.000	120.000
Opdracht Vertalershuis 2010/09	49.200	45.000
Buitenland		
totaal: subsidies, projecten en werkingskosten	365.000	343.000
vertaalsubsidies	169.518	159.000
productiesubsidies	15.680	49.000
prentenboeken/strips	52.095	
auteursbezoeken	26.936	38.000
vertalersprijzen	9.757	3.500
Nieuwsbrief Letteren		5.500
10 Books	3.376	6.500
auteursfiches	9.498	18.000
poëziepromotie via vertalers	0	5.000
vakbeurzen (Bologna, Londen, Frankfurt)	32.917	33.000
beoordelaars vertalingen	2.676	4.500
werkingskosten	2.402	7.000
illustratorentoonstelling	0	2.000
Publishers Tour	30.437	3.000
Angoulême	56.011	109.000
Poetry International Web	5.108	4.000
Lyrikline	1.766	3.000

Projecten 2010 binnenland:

— Vlaamse Auteursvereniging	43.000
— Vlaams-Nederlandse website literaire tijdschriften	2.500
— Biografendag	1.346
— Taalunie Toneelschrijfprijs	2.500
— Debat literaire kritiek	1.000
— Poëzieproject kortfilm Stadsdichter	2.000
— externe beoordelaars vertalingen	3.033
— steunaankopen literaire tijdschriften	2.585
— 10 jaar VFL	46.968
— intercultureel debat	1.500
— Gedichtendagessay	7.455

**BEGHIDEN
INHERING
WERKING**

1 Tien jaar VFL

Het VFL bestond in 2010 tien jaar en vierde dat op vrijdag 23 april in de Gentse Vooruit. Wereldboekendag werd extra feestelijk met een avondvullend literair programma, een verrassende receptie en een dik jubileumboek.

Al eind december 2009 vond het eerste deel van de viering plaats met een reflectienamiddag. Een namiddag lang keken spilfiguren uit het letterenveld kritisch terug op wat het VFL het voorbije decennium heeft verwezenlijkt en stonden de uitdagingen voor de volgende jaren centraal. Op 23 april was het dan tijd voor een echt feest, de gelegenheid voor het VFL om al zijn directe en indirecte medewerkers, die normaal op de achtergrond blijven, in de bloemetjes te zetten. Meer dan 400 gasten feestten mee, onder wie heel wat auteurs en vertalers.

Speciale genodigden waren de commissieleden en ex-commissieleden, de mensen die het kwaliteitsprofiel van het VFL in hoge mate bepalen door hun constante feedback en professioneel advies. Dat zijn er na tien jaar toch al bijna 180. Zij konden genieten van een podiumprogramma gepresenteerd door Annelies Van Herck: een terugblik op tien jaar wereldnieuws, tien jaar literair nieuws en tien jaar VFL-nieuws. Daarbij kwamen alle genres en aandachtspunten van het VFL aan bod, zoals steun aan auteurs, literaire organisaties en manifestaties, biografieën en literair erfgoed, vertaalbeleid, literaire tijdschriften...

Zonder boeken geen letterenfonds. Daarom draaide alles in de eerste plaats om auteurs, illustratoren, stripauteurs en literaire vertalers. Op het podium werden zij vertegenwoordigd door debutant Joost Vandecasteele, die declameerde uit eigen werk, schrijfster Annelies Verbeke, die afwisselend met een Roemeense vrouw voorlas uit *Slaap!*, en Erik Vlaminck, die behalve auteur ook voorzitter is van de Vlaamse Auteursvereniging (VAV). Illustratoren André Sollie en Gerda Dendooven traden samen op, theaterauteur Arne Sierens vertolkte een eigen tekst en vertaler uit het Japans Luk Van Haute belichtte zijn vertaling van Haruki Murakami's *Dans dans dans*.

Ook Joke Schauvliege, de Vlaamse minister van Cultuur, was een eregast. Zij las een favoriet fragment voor van Stefan Zweig en kreeg het eerste exemplaar overhandigd van *Dat spreekt boekdelen*, het jubileumboek dat speciaal voor de gelegenheid werd gemaakt. Iedereen die het VFL ooit steunde, werd gevraagd een bijdrage te leveren aan dit eigenzinnige lexicon van de Vlaamse letteren. Dat leverde een mooi, prachtig vormgegeven naslagwerk op, een verjaardagscadeau dat alle aanwezigen mee naar huis kregen. De productie van het jubileumboek werd mogelijk gemaakt door royale sponsoring van drukkerij Proost in Turnhout.

2 Meerjarenplan

Het VFL publiceerde in juni 2010 *Letteren in de wereld van vandaag en morgen. Aanzetten tot een meerjarenplan 2011-2015*. In deze aanzetten tot zijn derde meerjarenplan zet het VFL de beleidslijnen uit voor de periode 2011-2015. Binnen het VFL werd op alle niveaus grondig voorbereidend werk geleverd. In de Adviescommissies werd het huidige beleid geëvalueerd, werden hiaten en uitdagingen aangewezen en mogelijke nieuwe prioriteiten per deelgebied aangereikt. Het Beslissingscollege bracht deze elementen samen en tekende krachtlijnen uit. Het VFL-bestuur gaf in verschillende fasen feedback en formuleerde thema's uit een breder cultureel referentiekader. De tekst werd ook afgetoetst tijdens een open forum met stakeholders uit het literaire en culturele veld.

In de aanzetten voor het meerjarenplan onderscheidt het VFL vier werkdomeinen:

- letteren helpen creëren en produceren;
- letteren helpen verspreiden;
- letteren helpen verspreiden in het buitenland;
- de letterensector versterken.

Naast het voortzetten van succesvolle beleidslijnen uit de eerste tien jaar van het VFL, werden voor de komende vijf jaar ook nieuwe plannen ontwikkeld. Een greep uit de nieuwe acties:

- een non-fictiebeleid ontwikkelen en uitvoeren;
- groeiemarkten voor vertalingen uit het Nederlands aanboren;
- een geïntegreerd residentiebeleid ontwikkelen;
- de groei van de buitenlandwerking stimuleren via nieuwe projecten;
- het literaire middenveld hergroeperen;
- de positie van de letteren binnen de kunsten versterken en onderzoek in de letterensector ontwikkelen.

De aandachtspunten die de minister van Cultuur formuleerde in haar *Beleidsnota Cultuur 2009–2014*, heeft het VFL in concrete actiepunten vertaald en in de plannen geïntegreerd. De nota geeft tot slot een gedetailleerd overzicht van de consequenties voor de interne organisatie en de budgettaire vertaling, opgesplitst in bestaand beleid – nieuw beleid – reallocatie – werkingskosten.

Op basis van deze aanzetten voor het meerjarenplan werkt het VFL met de minister van Cultuur aan een nieuwe beheersovereenkomst in het voorjaar van 2011.

De integrale tekst van het meerjarenplan staat op de VFL-website.

3 Cultuurforum

Op initiatief van minister Joke Schauvliege werden zeven ateliers in het leven geroepen om de doelstellingen van haar cultuurnota verder in te vullen en de krijtlijnen mee uit te tekenen voor cultuur in 2020. De ateliers werkten aan een visietekst en formuleerden noodzakelijke ‘doorbraken’ om de vooropgezette doelstellingen te bereiken. Op 7 juni werden de teksten voorgesteld en besproken in 11 open werksessies met meer dan 300 betrokkenen uit de cultuursector.

In haar slottoespraak kondigde de Minister aan te zullen zorgen dat de doorbraken een plaats krijgen in het actieplan Vlaanderen In Actie en de voortgang van deze denkoefeningen te zullen toetsen op een jaarlijks cultuurforum.

Vanuit het VFL en de letterensector namen volgende experts deel aan de ateliers: Jos Geysels, Leen van Dijck en Sigrid Bousset (Duurzaam beleid), Dorian Van der Brempt (Internationaal cultuurbeleid), Annick Schramme (Cultuurmanagement en culturele economie), Majo De Saedeleer (Competentieverwerving en -waardering stimuleren).

4 Dossieropvolgingssysteem

Het VFL startte in 2010 met de ontwikkeling van een nieuw dossierbeheersysteem annex databank. Op basis van een grondige analyse van de vroegere Accesdatabank en een inventarisatie van behoeften voor de toekomst, werd een nieuw systeem ontwikkeld door AXI. Het nieuwe dossieropvolgingssysteem gaat uit van een centraal beheer van contactgegevens en een systematische opvolging van alle stappen die een subsidiedossier doorloopt. Dit zorgt voor een aanzienlijke tijdwinst, kwaliteitstoename en meer efficiëntie bij het beheren van (contact) gegevens, mailings, het opzoeken van documenten, het beheren van data en het opvolgen van procedures.

In 2010 werden alle bestaande VFL-contacten uitgezuiverd, gecorrigeerd en in het nieuwe systeem ingevoerd. Ook werden alle basisgegevens voor de subsidieregelingen in het systeem ingegeven. In december werden de eerste aanvraagdossiers voor 2011 met succes in het nieuwe systeem ingevoerd. In 2010 werd er ook al gestart met het overzetten van de VFL-subsidiehistoriek en werden de voorbereidingen getroffen om het dossieropvolgingssysteem te koppelen met de boekhouding, zodat alle betalingen voor subsidiedossiers opgevolgd kunnen worden. De effectieve koppeling met de boekhouding zal gerealiseerd worden in januari 2011. Voor 2011 staan ook nog de verdere input van de subsidiehistoriek op het programma, naast de ontwikkeling van een Customer Relationship Management systeem specifiek voor de buitenlandse contacten, dat geïntegreerd zal worden in het dossieropvolgingssysteem.

5 Onderzoek Rekenhof

De bespreking van de *Beleidsnota Cultuur 2009-2014* in de Commissie Cultuur leidde tot een motie waarin het Vlaams Parlement de regering vroeg om te werken aan een geïntegreerd letterenbeleid. Dit sloot aan bij de vraag van de minister van Cultuur om de versnippering tegen te gaan en de problemen van bevoegdheidsoverlappending en de moeilijke afstemming van de letterenactoren op te lossen. Daarom onderzocht het Rekenhof in de periode juli-november de organisatie van het ondersteuningsbeleid voor de letterensector via de analyse van de beleids- en beheersdocumenten en de regelgeving. Daarnaast interviewde het de betrokken Vlaamse overheidsactoren en raadpleegde het dossiers en administratieve documenten. Concreet zijn de actoren die meer of minder direct betrokken zijn: het VFL, de minister van Cultuur en het Agentschap Kunsten en Erfgoed, KANTL en de Nederlandse Taalunie.

Het ging dus niet om een onderzoek naar de werkwijze en de werking van het VFL, wel naar de organisatie van het ondersteuningsbeleid voor de letterensector en de vraag of die voldoet aan de voorwaarden voor effectieve en transparante subsidiëring bekeken vanuit de (literaire) actoren enerzijds, en vanuit de inrichtende macht anderzijds. Kernwoorden in de omschrijving van de opdracht waren: duidelijke taakverdeling, afstemming en coördinatie, doelmatigheid, informatie, deugdelijk kader.

Het VFL-secretariaat heeft maximaal zijn medewerking verleend aan de onderzoekster door beleidsdocumenten ter beschikking te stellen (beheersovereenkomst, meerjarenplan, jaaractieplannen, bestuursdocumenten...), net als volledige subsidiedossiers, verslagen van vergaderingen van adviescommissies, beslissingscollege en beroepscommissie, mails, vergaderverslagen en documenten over de samenwerking met het Agentschap Kunsten, het Nederlands

Letterenfonds en de Taalunie, en jaarverslagen met alle onderliggende (ook boekhoudkundige) documenten.

Het verslag wordt verwacht in het voorjaar van 2011 en zal met de Minister, de Commissie Cultuur en het Agentschap besproken worden en waar aanbevolen tot nieuwe werkvormen leiden.

6 Interne studiepunten

Onderzoek poëzie

Op het verjaardagsfeest van het VFL uitte VAV-voorzitter Erik Vlaminck zijn bezorgdheid over de povere aanwezigheid van dichtbundels in de boekhandels. Een werkgroep binnen de VAV heeft daarom een onderzoek opgestart naar de kwantitatieve en kwalitatieve aanwezigheid van dichtbundels in de Vlaamse boekhandels.

Het VFL heeft verschillende sporen uitgetekend om via de A-Boekhandelsregeling (zie 2.1.2.1) meer dichtbundels te verspreiden over de boekhandels. Het is echter duidelijk dat die voorlopig onuitvoerbaar zijn wegens de schaarse beschikbare middelen. Daarnaast brengt het VFL de Vlaamse en Nederlandse poëziepublicaties en -uitgevers in kaart. Met meer dan 380 Nederlandstalige dichtbundels die in 2009 door 97 verschillende uitgeverijen gepubliceerd werden, is het alvast een uitdaging om niet alleen meer, maar ook op een doelgerichte manier poëzie in de boekhandel te brengen.

In 2011 wordt het onderzoek van de VAV-werkgroep afgerond en bekijken het VFL en de VAV welke concrete sporen wenselijk en mogelijk zijn.

Afbakening non-fictie

In de *Beleidsnota Cultuur 2009-2014* schuift de minister van Cultuur non-fictie naar voren als een nieuw element voor de VFL-werking. In haar *Beleidsbrief Cultuur 2011* wordt die bekommernis herhaald. Het VFL geeft non-fictie dan ook een prominente plaats in zijn Meerjarenplan 2011-2015 (zie 5.2), dat aanzetten bevat voor de nieuw af te sluiten beheersovereenkomst voor deze periode.

Als basis voor een concreet ontwikkelingstraject voor dit nieuwe beleidsdomein, ving het VFL in 2010 aan met een onderzoek naar de specificiteit en de praktische afbakening van het non-fictiegenre. Het inventariseerde ook de al geleverde inspanningen en de resultaten ten aanzien van non-fictie in het verleden, en onderzocht het non-fictiebeleid van andere instellingen in Vlaanderen en Nederland.

Actualisering subsidiereglementen 2011

Jaarlijks worden de subsidiereglementen van het VFL waar nodig aangepast, geherformuleerd of aangevuld vanuit verschillende invalshoeken: duidelijkheid en juist begrip, doelgerichtheid van de regelingen, en (nieuwe) beleidsontwikkelingen.

De meest in het oog springende wijzigingen:

In 2010 kwamen de VAV en de VUV tot een akkoord over een 'Modelcontract voor oorspronkelijk Nederlandstalige algemene uitgaven'. Dit contract wordt vanaf 2011 in de VFL-subsidieregelingen verplicht gesteld voor uitgaven bij een Vlaamse uitgeverij. Het Nederlandse modelcontract van de Vereniging van

Letterkundigen (vvl) en de Groep Algemene Uitgevers (GAU) was al langer verplicht voor uitgaven bij een Nederlandse uitgeverij.

Voor werk- en projectbeurzen voor auteurs geldt een individuele inkomensgrens (momenteel 38.200 euro) waarboven geen subsidie kan worden uitgekeerd. Om het netto belastbaar jaarinkomen te berekenen, is aan het subsidiereglement voor 2011 een duidelijke berekeningstabel toegevoegd, waarin ook de in België uitbetaalde auteursrechten waarop bevrijdende voorheffing is ingehouden, moeten worden vermeld, en die duidelijke instructies bevat over het opnemen van inkomsten van auteurs en vertalers via vennootschappen waarin ze een substantieel aandeel bezitten.

De Adviescommissie tijdschriften kan een aanvullende subsidie voorzien voor websites van literaire tijdschriften, indien de website een duidelijke meerwaarde heeft ten opzichte van het papieren tijdschrift, ook wat betreft publieksbereik. De verwachte meerwaarde wordt duidelijk omschreven in het reglement.

De grondige evaluatie van de subsidieregelingen voor strips staat beschreven onder 2.12.9.

Veldanalyse en landschapshots

Tien jaar vvl-werking levert heel veel cijfergegevens op over de concrete uitvoering van de subsidieregelingen:

- evolutie van deelbudgetten voor de verschillende doelgroepen;
- spreiding over genres, gevestigde auteurs en debutanten, geografisch, taalgebieden, bestaand en nieuw;
- evolutie van gemiddelde subsidiebedragen;
- vertalingen per land, uitgeverij, genre, vertaalde auteur, vertaler;
- structurele en projectsubsidies;
- inkomsten-uitgavenverhoudingen voor productiesubsidies en literaire tijdschriften;
- afgeleide inkomsteneffecten;
- ...

Het is de bedoeling om beleidslessen te trekken uit een systematische analyse van de wijzigingen in de regelingen, de toekenningspraktijk, de effecten op het vlak van creatie, productie en verspreiding, toegevoegde waarde, tewerkstelling, verankering en vernieuwing. Dit alles wordt geplaatst binnen de economische context van uitgeverijen en boekdetailhandel waarbinnen de letteren zich bewegen en het vvl marktcorrigerend optreedt.

Een inventarisatie volgens functies en doelgroepen moet het mogelijk maken om ‘witte plekken’ te detecteren in het letterenlandschap en beleidsaanzetten voor invulling te formuleren.

De analyse die de Kunstensteunpunten uitvoeren over de inkomsten/uitgavenstructuur van de structureel gesubsidieerde organisaties in het Kunstendecreet, biedt een nuttig referentiekader om de letterensector te vergelijken met de andere kunstensectoren en de specifieke werkvormen die daar voorkomen.

In 2010 zijn de cijfers 2000–2009 op een gestandaardiseerde wijze gebundeld. In 2011 zullen de nodige analyses gebeuren om vanuit de inzichten die daaruit voorkomen de successen uit het verleden te duiden en herhaalbaar te maken, de zwakke punten te benoemen en te remediëren, de hiaten te detecteren en strategieën te ontwikkelen om ze in te vullen.

7 Stages en onderzoeksprojecten

— *Mag het wat meer zijn? Een onderzoek naar de ondersteuning van auteurslezingen in Vlaanderen*

Sofie Couwenbergh – Masterproef Cultuurmanagement aan de Universiteit Antwerpen

Auteurslezingen kunnen verschillende functies vervullen: een middel tot leesbevordering, een promotiemiddel voor boek en auteur, een inkomstenbron en een contactmiddel tussen de auteur en zijn lezers. Vanuit dit gegeven werd nagegaan op welke wijze het organiseren van auteurslezingen in Vlaanderen kan worden geoptimaliseerd. Sofie Couwenbergh bracht bestaande initiatieven en ondersteuningsmogelijkheden in kaart, en inventariseerde hiaten en moeilijkheden in de praktijk op basis van uitgebreide interviews bij organisatoren en auteurs.

Uit de interviews tekenden zich twee wegen af voor een optimalisering: enerzijds een uitbreiding en optimalisering van de werking van Stichting Lezen ten aanzien van lezingen; anderzijds een centraal online informatiepunt oprichten waar informatie over lezingen(subsidies) gebundeld wordt. Zo'n centraal punt moet online informatie bieden over contactgegevens van auteurs, de inhoud van hun lezingenaanbod, hun technische wensen, hun beschikbaarheid en hun financiële voorwaarden. Het moet tegelijk een open forum zijn waar organisatoren ervaringen kunnen delen en tips kunnen aanreiken.

Voorts stipt Sofie Couwenbergh in haar onderzoek aan dat een voortdurende bewustmaking en het consequent hanteren van honoraria nodig zijn om organisatoren en andere actoren te laten beseffen dat lezingen niet alleen dienen om een boek te promoten, maar ook belangrijk zijn voor het inkomen van een auteur. Tot slot stelt ze een vervolgonderzoek voor, waarbij de bedenkingen uit de interviews voorgelegd worden aan een groter aantal respondenten. Zo kan nagegaan worden of de verschillende soorten van organisatoren (scholen, bibliotheken, verenigingen...) gelijklopende behoeften hebben of juist niet. Daarnaast moet ook de praktische haalbaarheid van de aanbevelingen onderzocht worden. En ook de positie van de auteurs moet worden uitgediept: hoe staan zij tegenover prijszetting, bemiddeling, honorering, lezingen buiten subsidiekaders, administratieve verwerking, agendabeheer...?

— *Indirecte ondersteuning van kunstenaars en auteurs in enkele Europese landen: voorbeelden van positief discriminerende overheidsmaatregelen op juridisch, fiscaal en sociaaleconomisch gebied*

Evelien De Vos – Masterproef Cultuurmanagement aan de Universiteit Antwerpen

Naast directe subsidiëring en indirecte ondersteuning, is het voor een dynamisch cultuurbeleid belangrijk dat vooraf de basisvoorwaarden vervuld zijn om het effect van subsidies te versterken. In deze studie worden drie van die basisvoorwaarden bestudeerd: leenrecht, sociale wetgeving en fiscaal statuut van de kunstenaar. Daarbij wordt de Belgische praktijk vergeleken met die in Nederland, Frankrijk, Duitsland, Ierland en Noorwegen.

Een opvallende vaststelling is dat er complementaire keuzes gemaakt worden: er is ondersteuning ofwel door positieve maatregelen in het kader van sociale wetgeving (lagere tarieven, extra pensioenregelingen, aangepast sociaal statuut aan

de artistieke praktijk ...), ofwel door fiscaal gunstige regelingen (spreiding over verschillende aanslagjaren, lagere belastingtarieven voor inkomsten uit artistieke activiteiten, forfaitaire kostenafrek ...). Er is te weinig afstemming tussen directe (subsidie)steun en indirecte aanmoedigingsmaatregelen, er is duidelijk nood aan geïntegreerd beleid.

Voor de Belgische/Vlaamse praktijk zijn vooral de leenrechtpraktijk in Nederland en Ierland (beschikbare middelen) en Frankrijk (bron van de middelen) interessant studiemateriaal. Goede voorbeeldmodellen op het vlak van de sociale zekerheid zijn het Franse 'régime artistes auteurs', de Nederlandse wWIK-regeling die helpt om perioden met weinig inkomsten te overbruggen, en de Duitse bijkomende pensioenregeling. De fiscale voordeelregeling in België voor auteursrechten – bevrijdend belast als roerende inkomsten tegen 15% met een hoge forfaitaire aftrek – is niet afgestemd op de socialezekerheidsmaatregelen, met een contraproductief resultaat voor bijvoorbeeld het opbouwen van sociale rechten.

— *Stage 'Kunst in het werkveld'*

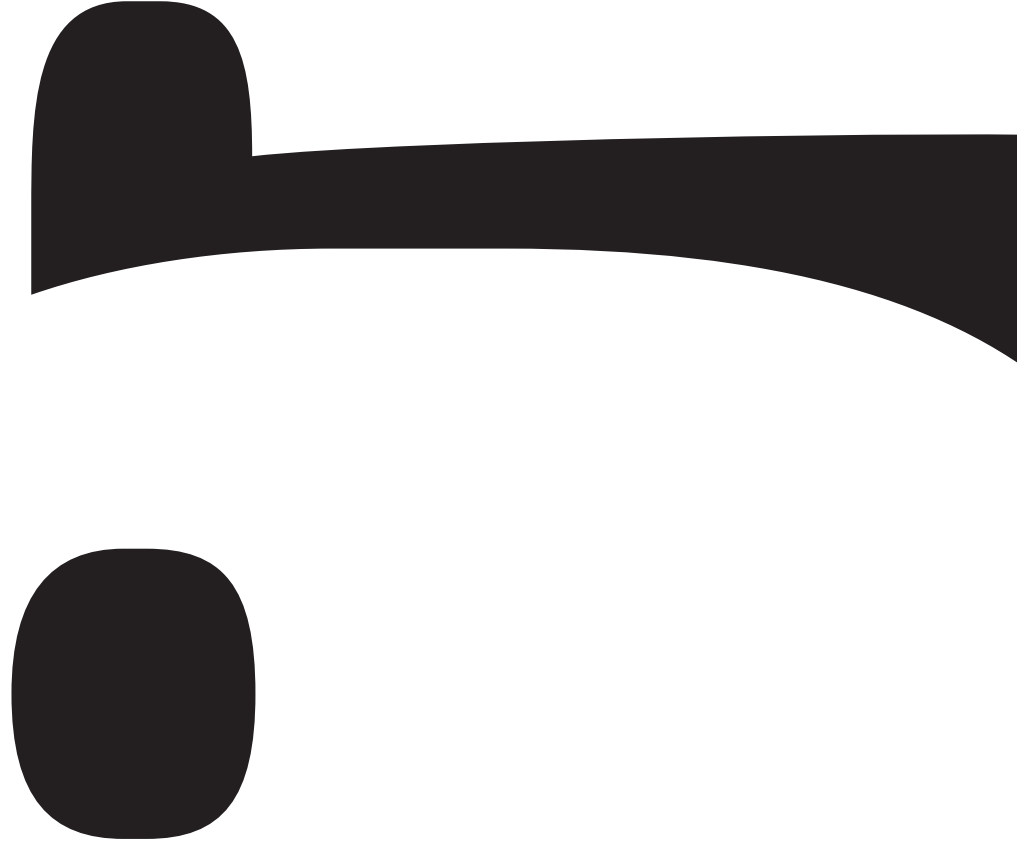
Marie Van Praag – afstudeerrichting Grafisch ontwerp aan de Hogeschool Gent – departement KASK

Marie Van Praag creëerde de brochure *Dutch and Flemish Inspiration* over tien jeugdromans – vijf Vlaamse en vijf Nederlandse – ter promotie bij een doelpubliek van buitenlandse uitgevers. Zij coördineerde het geheel, een samenwerking tussen het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Nederlands Letterenfonds.

De leidraad in de brochure is een reeks foto's van Andy Huysmans waaruit de inspiratie van de auteurs spreekt. Marie onderhield de contacten met de fotograaf, ontwierp een origineel formaat voor de folder, ging op zoek naar een geschikte drukker en volgde het hele proces van dichtbij op. Voor de vormgeving werd ze begeleid door de huisontwerper van het VFL, Paul Verrept.

De brochure werd tijdens een Publishers Tour voorgesteld aan negen internationale uitgevers die een week in Vlaanderen werden ondergedompeld in een Vlaams kinder- en jeugdboekenbad, en nadien op de internationale boekenvakbeurs in Bologna.

COMMUNICATIVE

1 Website

Op de VFL-website verschenen ook in 2010 regelmatig VFL-gerelateerde nieuwsberichten, was er informatie beschikbaar over de VFL-subsidieregelingen en over het VFL in het algemeen, werden er literaire evenementen aangekondigd en werd er regelmatig gerapporteerd over subsidietoekenningen en boeken die gerealiseerd werden met de steun van het VFL. In een apart buitenlandluik, dat in het Nederlands en in het Engels beschikbaar is, werd onder meer bericht over vertalingen uit het Nederlands en buitenlandacties van het VFL.

In 2010 werd de website 32.703 keer bezocht, gemiddeld 90 keer per dag. Er waren 16.968 unieke bezoekers. Per bezoek werden gemiddeld 3 pagina's bezocht. 23 % van de bezoekers vond rechtstreeks de weg naar www.vfl.be, 26 % kwam op de site terecht via een link op een andere website, en 51 % via een zoekmachine.

2 Pers

Via persberichten vestigt het VFL media-aandacht op subsidietoekenningen, bijzondere manifestaties, alsook acties in het buitenland. In 2010 werden 21 persberichten verspreid.

Overzicht persberichten

- 21/01: Charles Ducal presenteert derde Gedichtendagessay *Alle poëzie dateert van vandaag*
- 22/01: VFL reikt tweede Parnassusprijs uit aan Gerd Segers
- 25/01: Stripfestival in Angoulême kleurt opnieuw Vlaams
- 26/01: Een jaar Vertalershuis Antwerpen (te) groot succes
- 03/02: Internationale stripwereld neemt Vlaamse auteurs ernstig
- 04/03: Vlaamse overheid ondersteunt stripboekhandels
- 05/03: Tweede 'publishers tour' overtuigt
- 28/03: Kaatje Vermeire verovert harten in Bologna
- 24/04: Vlaams Fonds voor de Letteren blaast 10 kaarsjes uit
- 07/05: Meer dan 1 miljoen euro rechtstreekse steun aan auteurs
- 01/06: Vlaamse strip sterk aanwezig in Haarlem
- 03/06: VFL herhaalt succesformule
- 11/06: Buitenland ontdekt Hadewijch
- 30/06: Veiling striptentoonstelling levert 1.900 euro op
- 05/10: Filmbewerkingen van Vlaamse boeken in Frankfurt
- 07/10: Films en prijzen zetten Vlaamse literatuur in de verf
- 19/10: Jury Taalunie Toneelschrijfprijs 2010 maakt nominaties bekend
- 21/10: Vlaams biografieënbeleid werpt vruchten af
- 22/11: Stefan Brijs wint 'Prix des Lecteurs' in Cognac
- 22/12: opiniestuk: Congoboek maant Vlaamse regering tot actie
- 24/12: opiniestuk: Boeken, bedrijven en de overheid

3 Publicaties

Behalve het jaarverslag 2009, het jubileumboek *Dat spreekt boekdelen* (zie 51) en het Gedichtendagessay (zie 2123) verschenen in 2010 de volgende VFL-publicaties:

3.1 Elektronische nieuwsbrieven

De nieuwsbrieven worden sinds januari 2009 rechtstreeks en regelmatig verstuurd via de website. Er zijn twee verschillende nieuwsbrieven, een voor binnenland- en een voor buitenlandnieuws. Van alle buitenlandniewsbrieven is er telkens een Nederlandstalige en een Engelstalige versie.

Het VFL verstuurdte in 2010 in totaal 19 nieuwsbrieven: 11 met binnenland- en 8 met buitenlandnieuws.

Nieuwsbrief Arts Flanders

Het VFL sloot zich in juni 2008 aan bij Arts Flanders. Via de nieuwsbrief van Arts Flanders informeert het VFL samen met de vier kunstesteunpunten (BAM, VAI, VTi en Muziekcentrum Vlaanderen) en FARO (Erfgoed) het internationale publiek tweemaandelijks over de Vlaamse kunsten.

Het VFL publiceerde de volgende berichten in Arts Flanders:

- 15/2: Flemish historical youth novels in the picture
- 15/2: Stefan Brijs invited in Paris
- 15/2: Graphic novel Marc Legendre on words Without Borders
- 16/06: Brecht Evens wins first Willy Vandersteen Award
- 16/06: Writing away from home
- 16/06: Gallimard to publish translation Peter Terrin
- 17/08: Flemish illustrator Carll Cneut inspires school children in the United Kingdom
- 17/08: Film adaptations of Flemish novels at Frankfurt Book Fair
- 17/08: Anne Provoost on tour in Poland
- 18/10: Belgium guest of honour at festival Cognac
- 18/10: Comic exhibition at Universal Forum of Cultures
- 18/10: Bart Moeyaert at Buch Wien 2010
- 19/12: Angoulême pays tribute to Flemish comics
- 19/12: German translator Andreas Ecke wins 'Else Otten Übersetzerpreis 2010'

3.2 Informatiefiches buitenland

Jaarlijks worden er nieuwe Engelstalige informatiefiches gemaakt over Vlaamse titels die het VFL in het buitenland promoot, onder meer op de boekenvakbeurzen. De fiches bevatten een beknopte bio- en bibliografie, een synopsis van het betrokken werk, een overzicht van de beschikbare vertalingen, een greep uit persknipsels uit binnen- en buitenland, en een fragmentvertaling.

Hier volgen per genre de nieuwe fiches die in 2010 gemaakt werden.

Informatiefiches proza

Ter gelegenheid van de eerste Publishers Tour voor proza verscheen de brochure *In Flanders Literary Fields* met daarin fiches en fragmentvertalingen van deze titels:

- *Luchtgezichten* van Gie Bogaert
- *De engelenmaker* van Stefan Brijs
- *Sprakeloos* van Tom Lanoye

- *Godenslaap* van Erwin Mortier
- *Vaderland* van Joseph Pearce
- *Wij* van Elvis Peeters
- *De bewaker* van Peter Terrin
- *Vissen redden* van Annelies Verbeke
- *Mevrouw Verona daalt de heuvel af* van Dimitri Verhulst

Verder verscheen in *Banipal* nummer 37, een Engelstalig magazine voor moderne Arabische literatuur, *Flemish writers with arab roots*, een artikel van VFL-medewerker Greet Ramael en *A short story Ammetis, the Sleeper* van Rachida Lamrabet.

Informatiefiches poëzie

Voor poëzie is enkele jaren geleden de publicatiereeks *Poets from Flanders* opgezet: Engelstalige brochures met een monografisch portret van een dichter en een selectie gedichten in vertaling. De reeks werd intussen uitgebreid naar het Frans, het Duits en het Spaans. In 2010 verschenen:

- *Poets from Flanders: Paul Bogaert*
- *Poets from Flanders: Bernard Dewulf*
- *Poets from Flanders: Peter Holvoet-Hanssen*
- *Poets from Flanders: Leonard Nolens*
- *Poets from Flanders: Jeroen Theunissen*
- *Poets from Flanders: Marc Van Tongele*

Informatiefiches kinder- en jeugdliteratuur

- *Mare en de dingen* van Tine Mortier en Kaatje Vermeire
- *De Hondeneters* van Marita de Sterck

Voor de Publishers Tour voor kinder- en jeugdliteratuur en voor de vakbeurs in Bologna werkte het VFL nauw samen met het Nederlands Letterenfonds. Samen verspreidden ze het krantje *News and Views from the Low Countries*, met nuttige informatie en interessante weetjes over recentelijk verschenen Nederlandstalige kinderboeken.

Daarnaast maakten ze, met de deskundige hulp van stagiaire Marie Van Praag voor de opmaak en prachtige auteursfoto's van Andy Huysmans, de gezamenlijke brochure *Dutch and Flemish Inspiration*. Daarin werden tien titels uitgelicht, waarvan vijf Vlaamse historische romans:

- *Allemaal willen we de hemel* van Els Beerten
- *Ik denk dat het liefde was* van Kathleen Vereecken
- *Papinette* van Kristien Dieltiens
- *Jonkvrouw* van Pat van Beirs en Jean-Claude van Rijckeghem
- *Dolores!* van Noëlla Elpers

Informatiefiches strips

Omdat Vlaanderen gastland was in 2009, werden toen veel fiches gemaakt. In 2010 werd op die titels doorgewerkt. Wel was er nood aan updates en herdrukken van de volgende fiches:

- *Jaren van de olifant* van Willy Linthout
- *Slaapkoppen* van Randall.C

3 3 10 Books from Holland and Flanders

Het Engelstalige *10 Books from Holland and Flanders* komt tot stand in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds. Er verschijnt een voorjaars- en een najaarseditie. Die worden verspreid onder buitenlandse uitgevers en redacteurs. Het doel is hen te informeren over recent verschenen prozaititels van Nederlandse en Vlaamse auteurs, interessant voor een buitenlands publiek. De in 2010 opgenomen Vlaamse titels waren:

- *Sprakeloos* van Tom Lanoye
- *De bewaker* van Peter Terrin
- *Vissen redden* van Annelies Verbeke
- *Luchtgezichten* van Gie Bogaert
- *Kleine dagen* van Bernard Dewulf
- *Opnieuw en opnieuw en opnieuw* van Joost Vandecasteele

UITDAGINGEN VOOR 2011

Kwaliteitsbehoud met minder middelen. Nieuwe structurele opdrachten en werkdomeinen kunnen en zullen niet aangepakt worden in 2011. De crisisbegroting van de Vlaamse regering dwingt ons nog eens tot 4% besparing. Meer dan ooit zullen kwaliteit, diversiteit en professionaliteit de kernwoorden zijn in de praktijk van de werking.

Extra aandachtspunten zijn:

- een ambitieuze beheersovereenkomst afsluiten met duidelijke beleidskeuzes en meetbare doelstellingen, een bijbehorend budgettair groeipad en ruimte en aandacht voor experiment, projecten en synergie;
- beleidsontwikkeling rond ‘papier’ en ‘digitaal’: we willen klaar zijn met een visie en een activerend antwoord op deze ontwikkelingen vanuit de kerndoelstelling: de kwaliteit van de letteren bevorderen. Dit geldt voor de productiesubsidies, creaties in digitale vorm, literaire tijdschriften, internet als ondersteuning voor verspreiding en reflectie, productvormen voor iPad en tablets ...;
- voorbereidend studiewerk rond nieuwe werkdomeinen uit het meerjarenplan omzetten in regelingen, projecten en nieuwe werkvormen: non-fictie binnenland en buitenland, digitalisering en ontwikkeling middenveld;
- nieuwe commissieleden en bestuursleden begeleiden en grondig inwerken;
- studieprojecten rond behoefteonderzoek en mogelijke organisatievormen van een bemiddelingsbureau tussen auteurs en literaire organisatoren – veldanalyse letterensector – directe en indirecte economische en artistieke effecten van beurzen voor auteurs en vertalers – collectievorming openbare bibliotheken en niet-mainstream literaire titels;
- het nieuwe dossieropvolgingssysteem implementeren en de digitale aanlevering van subsidiedossiers voorbereiden;
- deelactieplan buitenlandwerking concretiseren: focuslanden, theaterteksten en non-fictie inpassen, Vertalershuis uitbouwen;
- onze collega’s van het gefuseerde Nederlands Letterenfonds verhuizen eind februari 2011 naar een nieuw pand samen met Stichting Lezen Nederland en Stichting Schrijvers School Samenleving. De tijd en energie die vrijkomen, zullen besteed worden aan de gemeenschappelijke ontwikkeling van een beleid voor non-fictie, digitale literatuur, buitenlandse presentaties en cultureel ondernemerschap.

Na 12 jaar pionierswerk te hebben verricht en het VFL door de ‘basisschool’-leeftijd te hebben geleid, zal Carlo Van Baelen eind 2011 de fakkel overdragen. Op de drempel van de ‘grote school’-jaren en van de puberjaren liggen er echter nog heel wat nieuwe uitdagingen te wachten. Het VFL-bestuur zal het opvolgingsproces begeleiden: de selectieprocedure uitschrijven en leiden, beslissen over de aanwerving, en de inwerkperiode en overdracht superviseren.

BIJLAGEN

Bijlage I – Samenstelling bestuur, commissies en secretariaat

De functie en de werking van het bestuur en de commissies worden toegelicht in hoofdstuk 1 van dit jaarverslag. Een korte biografie van elk commissielid staat op de website van het VFL.

* is nieuw in 2010.

Fondsbestuur

- Voorzitter: Jos Geysels
- Ondervoorzitter: Cyriel Van Tilborgh
- Leden: Stefan Brijs, Jan Denolf (vertegenwoordiger van de Vlaamse regering, tot september), Joris Gerits* (voorzitter Beslissingscollege/adviserend), Rita De Graeve, Rachida Lamrabet, Harold Polis, Annick Schramme, Carlo Van Baelen (adviserend/directeur), Rik Vandecaveye, Dorian Van der Brempt, Leen Van Dijck, Mieke Van Hecke* (vertegenwoordiger van de Vlaamse regering, vanaf september), Marleen Van Ouytsel

Dagelijks Bestuur

- Voorzitter: Jos Geysels
- Leden: Harold Polis, Carlo Van Baelen (directeur/adviserend), Cyriel Van Tilborgh

Adviescommissies

Adviescommissie proza

- Voorzitter: Hilde Van Belle
- Leden: Frank Hellemans, Joseph Pearce, Tom Van Imschoot, Pieter Verstraeten*

Adviescommissie poëzie & essay

- Voorzitter: Patrick Lateur
- Leden: Kurt De Boodt, Maarten De Pourcq, Carl De Strycker*, Patrick Peeters (tot september)

Adviescommissie kinder- en jeugdliteratuur

- Voorzitter: Norbert Vranckx
- Leden: Saskia de Bodt, Bea De Koster*, Jen de Groeve, Iris Van Germeersch*

Adviescommissie theater

- Voorzitter: Pol Arias
- Leden: Klaas Tindemans, Luc Van den Dries, Jan Van Dyck, Mieke Versyp*

Adviescommissie strips

- Voorzitter: Pieter van Oudheusden
- Leden: Chris Bulcaen*, Luc Cromheecke* (tot november 2010), Toon Horsten, Jan Philips (tot april 2010), Ferry Van Vosselen* (vanaf augustus 2010)

Adviescommissie tijdschriften

- Voorzitter: Sven Vitse (tot en met juni), Jan Stuyck (vanaf juli)
- Leden: Katrien Jacobs, Tom Sintobin, Alexander Roose (tot juni), Kevin Absilis* (vanaf juli), Dirk Leyman* (vanaf juli)

Adviescommissie verenigingen, manifestaties en focuspunten

- Voorzitter: Steven Heene
- Leden: Maja Coltura, Leen Lever*, Katelijne Meeusen, Michel Price

Adviescommissie vertalingen in het Nederlands

- Voorzitter: Dirk Van Hulle
- Leden: Kristoffel Demoen, Elly Schippers, Bart Van den Bossche, Trijne Vermunt*

Ad hoc adviescommissies

Adviescommissie literaire biografieën

- Voorzitter: Anne Marie Musschoot
- Leden: Hugo Brems, Koen Rymenants, Rik Van Gorp, Bart Vervaeck

Adviescommissie e-Literatuur

- Voorzitter: Jan Baetens
- Leden: Eva Cox, Kristof Michiels, Jeroen Overstijns, Yra van Dijk

Beslissingscollege

- Voorzitter: Marcel De Smedt (tot mei), Joris Gerits (vanaf juni)
- Leden: de voorzitters van de acht adviescommissies

Beroepscommissie

- Voorzitter: Dirk De Geest
- Leden: Johan Byttebier, Eddy Boutmans, Brigitte Raskin, Jan Smeekens

VFL-secretariaat

Els Aerts, Silvia Cavallo (tot mei), Els Cardinaels* (vanaf september), Inès de Bien (bevallings- en ouderschapsverlof vanaf augustus), Heidi Booi* (maart-september), Koen De Smedt, Georgia De Winter, Patrick Peeters* (vanaf oktober), Greet Ramael, Lara Rogiers, Michiel Scharpé, Delphine Seghers* (vanaf juli), Karen Thys, Carlo Van Baelen, Mies Van Dun* (vanaf juni), Tom Van de Voorde (tot juli), Elise Vanoosthuysse, Karolien Verguts (bevallings- en ouderschapsverlof vanaf maart)

Bijlage II – Realisaties 2010

Bijna dagelijks verschijnt er een boek of gaat er een theaterstuk in première dat het VFL heeft ondersteund. Hier volgt een overzicht van in 2010 verschenen of opgevoerde werken die mee dankzij de financiële steun of bemiddeling van het VFL tot stand zijn gekomen.

Werkbeurzen voor auteurs

Proza

- Frank Adam & Klaas Verplancke, *Confidenties aan een ezelsoor 4: Liefdesfabels* (Vrijdag)
- Paul Claes, *De leeuwerik* (De Bezige Bij)
- Mieke De Loof, *Wrede schoonheid* (De Geus)
- Marita de Sterck, *Bloei* (Meulenhoff/Manteau)
- Koenraad Goudeseune, *Wat duurt op drift zijn lang* (Atlas)
- Pol Hoste, *De verzwegen Boon. Hommage aan Louis Paul Boon* (Het balanceer)
- Bart Koubaa, *Maria van Barcelona* (Querido)
- Ruth Lasters, *Feestelijk zweet* (Meulenhoff/Manteau)
- Paul Mennes, *Het konijn op de maan* (Nijgh & Van Ditmar)
- Arjen Mulder, *De derde jongen* (Arbeiderspers)
- Yves Petry, *De maagd Marino* (De Bezige Bij)
- Leo Pleysier, *Waar was ik weer?* (De Bezige Bij)
- Leo Pleysier, *Dieperik* (De Bezige Bij)
- Marc Reugebrink, *Menens* (Meulenhoff / Manteau)
- Pjeroo Roobjee, *Een mismaakt gouvernement* (Querido)
- Johanna Spaey, *De eenzaamheid van het Westen* (De Geus)
- Jeroen Theunissen, *De stolp* (Meulenhoff/Manteau)
- Bob Van Laerhoven, *Terug naar Hiroshima* (Houtekiet)
- Mark Van Tongele, *Op hoop van zonnezegen* (Atlas)
- Willem Van Zadelhoff, *Ga niet weg* (Meulenhoff/Manteau)
- Peter Verhelst, *Huis van de aanrakingen* (Prometheus)

Poëzie

- Johan de Boose, *Geheimen van Grzimek* (Meulenhoff/Manteau)
- Luuk Gruwez, *Garderobe* (De Arbeiderspers)
- Peter Theunynck, *Naar een Nieuw Zeeland* (Wereldbibliotheek)
- Marc Tritsmans, *Studie van de schaduw* (Nieuw Amsterdam)
- Geert van Istendael, *De sociale zekerheid en andere gedichten* (Atlas)

Essay en literaire non-fictie

- Chris de Stoop, *Vrede zij met u, zuster* (De Bezige Bij)
- Dree Peremans, *Dirk Van Esbroeck. Reiziger* (Epo)
- Peter Theunynck, *Karel van de Woestijne. Biografie* (Meulenhoff/Manteau)
- Geert van Istendael, *Manneke Pis. Een biografietje* (Atlas)
- David Van Reybrouck, *Congo. Een geschiedenis* (De Bezige Bij)

Toneelliteratuur

- Frank Adam, *Aleksej* (HET PALEIS)
- Pieter De Buysser, *Muur* (LOD & Beursschouwburg)
- Peter De Graef (i.s.m. Frouke Fokkema, Frederieke Hijink en Gerardjan Rijnders), *Marilyn Monroe: Diamonds are a girl's best friend* (Matzer Theaterproducties)

- Peter De Graef, *Zielsverwanten* (Dwama vzw i.s.m. Ensemble Leporello)
- Tom Dupont, *Het einde van de wereld* (Theater Antigone)
- Abke Haring, *Hout* (Toneelhuis)
- Jo Jochems, *Niet kunnen is een kunst* (Bronks)
- Rudi Meulemans, *Inferno* (De Parade i.s.m. Kaaitheater)
- Hanneke Paauwe, *Falsch!* (Cinderella & Villanella)
- Peter Seynaeve, *Betty & Morris* (JAN i.s.m. NTGent en theater zuidpool)
- Arne Sierens, *Schöne Blumen* (Compagnie Cecilia & HET PALEIS)
- Jan Sobrie, *Het verdriet aan de overkant* (Kopergietery)
- Benjamin Van Tourhout, *Sterrebroer* (FABULEUS/NUNC)
- Annelies Verbeke, *Almschi!* (SKAGEN & Octopus vzw)
- Peter Verhelst, *Julius Caesar* (NTGent)
- Paul Verrept, *Porselein* (Muziektheater Transparant)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Kristien Aertssen (i.s.m. Michaël De Cock), *Hoe oma almaar kleiner werd* (Querido)
- Kristien Aertssen (i.s.m. Riet Wille), *Pootje na pootje* (De Eenhoorn)
- An Candaele, *Vreemde vogels in M* (Museum Leuven)
- Sabien Clement (i.s.m. Stijn Vrancken), *Restauratie van een droom* (De Eenhoorn)
- Carll Cneut (i.s.m. Ed Franck), *Verboden liefdes. Verhalen uit Boccaccio's Decamerone* (Davidsfonds)
- Jan De Kinder, *Lapje* (De Eenhoorn)
- Gerda De Preter, *Op de rug van de duivel* (Querido)
- Marita de Sterck, *Stoute meisjes overal* (Manteau)
- Evelien De Vlieger (i.s.m. Noëlle Smit), *Job en de duif* (Lannoo)
- Evelien De Vlieger, *Hoe maak ik een vriend?* (Lannoo)
- Evelien De Vlieger, *Als alles op zijn kop staat* (Lannoo)
- Merel Eyckerman (i.s.m. Riet Wille), *Jee jee jee* (Lannoo)
- Merel Eyckerman (i.s.m. Alja Verdonck), *Op kamp in de tuin* (De Eenhoorn)
- Pieter Gaudesaboos (i.s.m. Annick Lessage), *Herr Luna* (Lannoo)
- Pieter Gaudesaboos, Sabien Clement & Mieke Versyp, *Eksternacht* (Lannoo)
- Ingrid Godon, *Is het nog ver?* (Querido)
- Riske Lemmens (i.s.m. Rien Broere), *Heksengeheim* (De Eenhoorn)
- Benjamin Leroy (i.s.m. Jaap Robben), *De zuurtjes* (De Geus)
- Benny Lindelauf, *De hemel van Heivisj* (Querido)
- Bart Moeyaert, *Het Paradijs* (Querido)
- Tine Mortier, *Raar!* (De Eenhoorn)
- Tine Mortier, *Bas en Babien: De luie stoel* (De Eenhoorn)
- Tine Mortier & Kaatje Vermeire, *Mare en de dingen* (De Eenhoorn)
- Tine Mortier (i.s.m. Bert Dombrecht), *Angèle de verschrikkelijke* (De Eenhoorn)
- Marjolein Pottie (i.s.m. Karla Stoefs), *Tien! Wie niet weg is...* (De Eenhoorn)
- Marjolein Pottie, *Tram BXL* (Lannoo)
- Marjolein Pottie, *Ridder Muis* (De Eenhoorn)
- Tom Schamp, *De schoenen van Jakob* (Lannoo)
- Tom Schamp, *Otto in de sneeuw* (Lannoo)
- Tom Schamp, *Het heerlijke eiland van Koning Torelore* (Lannoo)
- Tom Schamp, *Piep mag mauw zeggen* (De Eenhoorn)
- Tom Schoonooghe (i.s.m. Dimitri Leue), *Brooddoos. Een verhaal in 14 sneetjes* (Minestrone)
- Sebastiaan Van Doninck, *Groot van liefde* (De Eenhoorn)
- Do Van Ranst, *Mombakkes* (Davidsfonds/Infodok)
- Do Van Ranst, *Dina. Verre vrienden en een vlek* (Davidsfonds/Infodok)

- Do Van Ranst, *Roadmovie* (Averbode)
- Do Van Ranst, *Tobias en de Meetjesmobiel* (De Eenhoorn)
- Do Van Ranst, *Eline wordt een ster* (Wablieft)
- Do Van Ranst, *Doos* (Davidsfonds/Infodok)
- Sylvia Vanden Heede, *Wat een kou, vos en haas!* (Lannoo)
- Sylvia Vanden Heede, *Vos en haas en de ballon* (Lannoo)
- Sylvia Vanden Heede, *Wolf, Hond en Kat* (Lannoo)
- Sylvia Vanden Heede, *Kind vermist* (Lannoo)
- Hilde Vandermeeren, *Binnenpoes buiten* (De Eenhoorn)
- Judith Vanistendael, *Rosie en Moussa* (Querido)
- Klaas Verplancke (i.s.m. Henri Van Daele), *De fanfare van Heuwelbos* (Van Halewijck)
- Klaas Verplancke, *The First Klaasbook* (Oogachtend)
- Klaas Verplancke, *Appelmoes* (De Eenhoorn)
- Diverse auteurs, *Een kikker om te kussen* (Lannoo)

Strips

- Reinhart Croon, *Hunker Bunker 2 – Blijven oefenen, schat!* (Bries)
- Pieter De Poortere, *De zoon van* (Oog & Blik / De Bezige Bij)
- Ephameron (i.s.m. Pieter van Oudheusden), *Weg* (Bries)
- Jeroen Janssen (i.s.m. Pieter van Oudheusden), *De wraak van Bakamé* (Oogachtend)
- Marc Legendre (i.s.m. René Broens), *Reynaert de vos* (Atlas)
- Philip Paquet, *Playin'/Smilin'/Fightin'/Cookin'* (Bries)
- Olivier Schrauwen, *De man die zijn baard liet groeien* (Bries)
- Simon Spruyt, *S.G.F.* (Silvester)
- Gerolf Van de Perre, *Dichter in de massa. Uit de aantekeningen van Malte Laurids Brigge van R.M. Rilke* (Atlas)
- Maarten Vande Wiele, *Paris* (Oogachtend)

Stimuleringsbeurzen voor auteurs

Proza

- Thomas Blondeau, *Donderhart* (De Bezige Bij)
- Joost Vandecasteele, *Opnieuw en opnieuw en opnieuw* (De Arbeiderspers)

Essay en literaire non-fictie

- Eric Rinckhout, *Grote Antwerpse Willem Elsschot Atlas* (Meulenhoff/Manteau)
- Bart Van Loo, *O vermiljoenen spleet! Seks, erotiek en literatuur* (Meulenhoff/Manteau)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Elsje Dezwarte (i.s.m. Hilde Vandermeeren), *Binnenpoes buiten* (De Eenhoorn)
- Mieke Versyp (i.s.m. Pieter Gaudesaboos & Sabien Clement), *Eksternacht* (Lannoo)

Reisbeurzen voor auteurs en vertalers

Proza

- Marita de Sterck, *Bloei* (Meulenhoff/Manteau)
- Paul Mennes, *Het konijn op de maan* (Nijgh & Van Ditmar)
- Johanna Spaey, *De eenzaamheid van het Westen* (De Geus)
- Guido van Heulendonk, *Barnsteen* (De Arbeiderspers)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Pieter Gaudesaboos en Annick Lessage, *Herr Luna* (Lannoo)

Essay en literaire non-fictie

- David Van Reybrouck, *Congo. Een geschiedenis* (De Bezige Bij)

Productiesubsidies voor uitgevers

Poëzie

- Diverse auteurs, samenstelling Jozef Deleu, *Het Liegend Konijn 2*, oktober 2010 (Van Halewyck)
- Jotie T'Hoof, *Verzameld werk* (Meulenhoff/Manteau)

Essay en literaire non-fictie

- Erwin Mortier, *Een ontsnappingskunstenaar. Essay over Franz Hellens* (Voetnoot)
- Bert Van Raemdonck, *Niks geniaal vandaag. De briefwisseling tussen Karel van de Woestijne en Emmanuel De Bom* (Pelckmans)

Proza

- Louis Paul Boon, *De paradijsvogels / Het boek Jezebel / De meisjes van Jesses* (Arbeiderspers)
- Stefan Hertmans, *Je portret* (Voetnoot)
- Pol Hoste, *De verzwegen Boon. Hommage aan Louis Paul Boon* (Het balanceer)
- Yves Petry, *Mijn leven als foetus* (Voetnoot)
- Daniël Robberechts, *Dagboek '68-'69* (Het Balanceer)
- Bart Van Loo (i.s.m. Alain Giebens), *Elsschot, Antwerpen en Coraline* (Houtekiet)
- Jan Van Loy, *Weltschmerz voor dummies* (Voetnoot)
- Paul van Ostaijen, *Vijf grotesken* (Voetnoot)
- Paul Willems, *De nevelkathedraal en andere verhalen* (Voetnoot)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Kristien Aertssen (i.s.m. Michaël De Cock), *Hoe oma almaar kleiner werd* (Querido)
- Michaël De Cock en Gerda Dendooven, *Vliegen tot de hemel* (Davidsfonds)
- Ed Franck en Carll Cneut, *Verboden liefdes. Verhalen uit Boccaccio's Decamerone* (Davidsfonds)
- Pieter Gaudesaboos en Annick Lessage, *Herr Luna* (Lannoo)
- Ingrid Godon, *Is het nog ver?* (Querido)

Strips

- Ephameron & Pieter van Oudheusden, *Weg* (Bries)
- Jeroen Janssen & Pieter van Oudheusden, *De wraak van Bakamé* (Oogachtend)
- Olivier Schrauwen, *De man die zijn baard liet groeien* (Bries)
- Reinhart Croon, *Hunker Bunker 2 - Blijven oefenen, schat!* (Bries)

- Steve Michiels, *Burgerlijke schemering* (Vrijdag)
- Philip Paquet, *Playin'/Smilin'/Fightin'/Cookin'* (Bries)
- Simon Spruyt, *S.G.F.* (Silvester)

Theater

- Eric De Volder, *In stukken. Toneel 1988–2010* (Vrijdag)
- Klaas Tindemans, *Bulger* (De Nieuwe Toneelbibliotheek)
- Klaas Tindemans, *Sleutelveld* (De Nieuwe Toneelbibliotheek)

Vertalingen in het Nederlands

Proza

- Héctor Abad, *Het vergeten dat ons wacht*, vertaald door Jos den Bekker (De Geus)
- Delphine de Vigan, *Ondergrondse uren*, vertaald door Djamila Bekkour (Nieuw Amsterdam)
- Alexandre Dumas, *De graaf van Montecristo*, vertaald door Jan H. Mysjkin (L.J. Veen)
- Liu E, *De reizen van oud afval*, vertaald door Jan De Meyer (Augustus)
- Homeros, *Ilias*, vertaald door Patrick Lateur (Athenaeum – Polak & Van Gennepe)
- Alexandr Poesjkin, *Jevgeni Onegin*, vertaald door Hans Boland (Papieren Tijger)
- Eric-Emmanuel Schmitt, *Adolf H. Twee levens*, vertaald door Marijke Arijs (Atlas)
- Gregor von Rezzori, *Bloemen in de sneeuw*, vertaald door Kris Lauwerys (i.s.m. Goverdien Hauth-Grubben)

Poëzie

- Charles Baudelaire, *De mooiste van Charles Baudelaire*, vertaald door Jan Pieter van der Sterre (Lannoo|Atlas)
- Friedrich Hölderlin, *De mooiste van Friedrich Hölderlin*, vertaald door Geert van Istendael (i.s.m. Erik Derycke)
- Diverse auteurs, *Geruisloos geraas – Hedendaagse poëzie uit Georgië*, vertaald door Ingrid Degraeve (Poëziecentrum)

Essay en literaire non-fictie

- Ilija Trojanow en Juli Zeh, *Aanslag op de vrijheid*, vertaald door Hilde Keteleer (De Geus)

Vertalingen uit het Nederlands

Proza

- Frank Adam, *Confidences à l'oreille d'un âne – Livre Premier: Le Désert* (Confidenties aan een ezelsoor – Boek Een: De Woestijn), in het Frans vertaald door Michel Perquy (Éditions Ousia, Brussel)
- Pieter Aspe, *Caos a Bruges* (De midasmoorden), in het Italiaans vertaald door Valentina Freschi (Fazi Editore, Rome)
- Pieter Aspe, *Die vierkant van die wraak* (Het vierkant van de wraak), in het Afrikaans vertaald door Daniel Hugo (Lapa Uitgewers, Pretoria)
- Louis Paul Boon, *My little war* (Mijn kleine oorlog), in het Engels vertaald door Paul Vincent (Dalkey Archive Press, Champaign)

- Koen Brams, *Encyclopedia of fictional artists* (Encyclopedie van fictieve kunstenaars), vertaald door Barbara Fasting, Beverley R. Jackson, David McKay en Yvette Rosenberg (JRP|Ringier, Zurich)
- Stefan Brijs, (De engelenmaker), in het Russisch vertaald door Irina Trofimova (Zakharov, Moskou)
- Diane Broeckhoven, *Un dia amb el senyor Jules* (De buitenkant van meneer Jules), in het Catalaans vertaald door Ann Gyles (Pagès editors, Lleida)
- Diane Broeckhoven, *A Day with Mr. Jules* (De buitenkant van meneer Jules), in het Engels vertaald door Liedewy Hawke (Dundurn Press, Toronto)
- Diane Broeckhoven, *Un día con Jules* (De buitenkant van meneer Jules), in het Spaans vertaald door Marta Arguilé Bernal (Maeva, Madrid)
- Hugo Claus, *Godina Raka* (Het jaar van de kreeft), in het Servisch vertaald door Ivana Scepanovic (Laguna, Belgrado)
- Josse De Pauw, *Le temps d'être* (Werk), in het Frans vertaald door Monique Nagilekopf (Genèse Édition, Parijs)
- Willem Elsschot, *Keju* (Kaas), in het Indonesisch vertaald door Jugarie Soegiarto (Gramedia Pustaka Utama, Jakarta)
- Stefan Hertmans, *Le tissu caché* (fragment uit *Het verborgen weefsel*) in *Pylône Magazine*, in het Frans vertaald door Danielle Losman (Pylône Magazine, Brussel)
- Geert Kimpen, *Kabalista* (De kabbalist), in het Pools vertaald door Alicja Oczko (Wydawnictwo Cyklady, Warschau)
- Geert Kimpen, *Cabalistul* (De kabbalist), in het Roemeens vertaald door Valentina Tirlea (Humanitas fiction, Boekarest)
- Erwin Mortier, *Götterschlaf* (Godenslaap), in het Duits vertaald door Christiane Kuby (DuMont, Keulen)
- Koen Peeters, *Nagy Európai Regény* (Grote Europese roman), in het Hongaars vertaald door Judit Gera (Gonolat Kiadó, Boedapest)
- Koen Peeters, *Vélikí evropski roman* (Grote Europese roman), in het Sloveens vertaald door Mateja Seliskar Kenda (Modrijan, Ljubljana)
- Koen Peeters, (Grote Europese roman), in het Bulgaars vertaald door Anetta Ivanova (Colibri, Sofia)
- Daniël Robberechts, *Arriving in Avignon* (Aankomen in Avignon), in het Engels vertaald door Paul Vincent (Dalkey Archive Press, Illinois)
- Chika Unigwe, *Schwarze Schwestern* (Fata Morgana), in het Duits vertaald door Ira Wilhelm (Tropen Verlag, Stuttgart)
- Chika Unigwe, *Fekete pillangók* (Fata Morgana), in het Hongaars vertaald door Krisztina Tőro (Nytott Könyvmuhely, Boedapest)
- Ingrid Vander Veken, *Papavers* (Papavers), in het Afrikaans vertaald door Christine Barkhuizen le Roux (Lapa Uitgewers, Pretoria)
- Annelies Verbeke, *Spi!* (Slaap!), in het Tsjechisch vertaald door Jana Pellarová (Kniha Zlin, Zlin)
- Dimitri Verhulst, *Semmivégre* (De helaasheid der dingen), in het Hongaars vertaald door Szilvia Szita (Európa Könyvkiadó, Boedapest)
- Dimitri Verhulst, *Problemski hotel* (Problemski hotel), in het Kroatisch vertaald door Maja Weikert-Lozica (Andrijici, Zagreb)
- Penninc en Pieter Vostaert, *Roman van Walewein* (Roman van Walewein), in het Duits vertaald door Johan H. Winkelman en Gerhard Wolf (Agenda Verlag, Münster)
- Diverse auteurs, *The Dedalus Book of Flemish Fantasy*, in het Engels vertaald door Paul Vincent (Dedalus, Cambes)

- Diverse auteurs, *Women's Writing from the Low Countries 1880–2010* (Schrijvende vrouwen. Een kleine literatuurgeschiedenis van de Lage Landen (1880–2010)), in het Engels vertaald door Paul Vincent (Amsterdam University Press)

Poëzie

- Paul Bogaert, *le Slalom soft* (selectie uit *le Slalom soft*) in *Deshima*, in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Université de Strasbourg, Straatsburg)
- Luuk Gruwez, *Cosas perdidas* (Verloren dingen), in het Spaans vertaald door Stefaan van den Breemt en Marco Antonio Campos (La Cabra Ediciones, Mexico D.F.)
- Roland Jooris, *Solesmes* (Solesmes) in *Deshima*, in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Université de Strasbourg, Straatsburg)
- Peter Theunynck, *Selectie gedichten* in het kader van het XVIII *Rosario International Poetry Festival*, in het Spaans vertaald door Diego Puls (Ministry of Innovation and Culture of Sante Fe Province, Sante Fe)
- Felix Timmermans, *Selectie gedichten* in *Tratti*, in het Italiaans vertaald door Giorgio Faggin (Mobydick, Faenza)
- Stefaan van den Breemt, *Augures* (Vogeltekens), in het Frans vertaald door Stefaan van den Breemt (La part des anges éditions, Libourne)

Essay en literaire non-fictie

- David Van Reybrouck, *A populizmus védelmében* (Pleidooi voor populisme), in het Hongaars vertaald door Tibor Bérczes (Gondolat Kiadó, Boedapest)
- David Van Reybrouck, *A járvány* (De Plaag), in het Hongaars vertaald door Tibor Bérczes (Gondolat Kiadó, Boedapest)

Toneelliteratuur

- Pieter De Buysser, *Condor Unlimited* (Condor Unlimited), in het Duits vertaald door Franz Rabe (henschel Schauspiel, Berlijn)
- Tom Lanoye, *Atropa. Die Rache des Friedens* (Atropa. De wraak van de vrede), in het Duits vertaald door Rainer Kersten (Verlag der Autoren, Frankfurt am Main)
- Studio Orka, *Mister Porcelain* (Mijnheer Porselein), in het Engels vertaald door Nadine Malfait (Studio Orka, Gent)
- Jan Sobrie & Peter Monsaert, *Phimose* (Fimosis), in het Duits vertaald door Barbara Buri (Theater Antigone, Kortrijk)
- David Van Reybrouck, *Misson* (Missie), in het Duits vertaald door Rosemarie Still (KVS, Brussel)

Kinder- en jeugdliteratuur

- Kristien Aertssen, (Vogeltjelijf), in het Hindi vertaald door Maggy Jacqmin en Arundhati Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)
- Els Beerten, *Alle vil til himmelen* (Allemaal willen we de hemel), in het Noors vertaald door Guro Dimmen (Cappelen Damm, Oslo)
- Els Beerten, *Todos queremos el cielo* (Allemaal willen we de hemel), in het Spaans vertaald door Maria Rosich Andreu (El Aleph Editores, Barcelona)
- Geert De Kockere en Kaatje Vermeire, *La grande dame et le petit garçon* (De vrouw en het jongetje), in het Frans vertaald door Daniel Cunin (Le Rouergue, Rodez)
- Geert De Kockere en Kaatje Vermeire, (De vrouw en het jongetje), in het Taiwanees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung)
- Geert De Kockere en Carll Cneut, (Willy), in het Hindi vertaald door Sofie Wuyts en Arundhati Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)

- Gerda Dendooven, *Tutto rosa – Come fu che il maialino si ritrovò con la coda riccia* (Hoe het varken aan zijn krulstaart kwam), in het Italiaans vertaald door Dafne Paris en Franco Paris (Comma 22, Bologna)
- Ingrid Godon, *Sur la plage* (Naar zee), in het Frans vertaald (La Joie de lire, Genève)
- Brigitte Minne en Gitte Vancoillie, (Meneer Serafijn), in het Hebreeuws vertaald (Tamer Institute, Ramallah)
- Brigitte Minne en An Candaele, (Slaap lekker, Rosali), in het Hindi vertaald door Sofie Wuyts en Arundhati Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)
- Tine Mortier en Kaatje Vermeire, (Mare en de dingen), in het Taiwanees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung)
- Marleen Nelen, *Glasflügler* (Nimf), in het Duits vertaald door Thomas Ostheim (Verlag Freies Geistesleben & Urachhaus, Stuttgart)
- Carl Norac en Carll Cneut, (O monster, eet me niet op!), in het Koreaans vertaald door Myong-Suk Chi (DDWorld, Seoul)
- Carl Norac en Carll Cneut, (O monster, eet me niet op!), in het Taiwanees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung)
- Anne Provoost, (De roos en het zwijn), in het Macedonisch vertaald door Eli Douze (Vermilion, Skopje)
- Anne Provoost, (De arkvaarders), in het Pools vertaald door Ryszard Turczyn (Ezop, Warschau)
- Aline Sax, *Mellem to verdener* (Wij, twee jongens), in het Deens vertaald door Birthe Lundsgaard (Turbine, Arhus C)
- Tom Schamp, *Otto pasea de ida y vuelta* (Otto rijdt heen en weer), in het Spaans vertaald door Jorge Salvetti (Editorial Heliasta, Buenos Aires)
- Jan Simoen, *Mamas Liebling* (Slecht), in het Duits vertaald door Mirjam Pressler (Ravensburger Buchverlag, Ravensburg)
- Hilde Vandermeeren, *Cleos Kästchen* (Het kistje van Cleo), in het Duits vertaald door Eva Schweikart (Patmos Verlag, Mannheim)
- Edward van de Vendel en Carll Cneut, *Zoeira esteve aqui* (Zootje was hier), in het Portugees vertaald door Walter Carlos Costa (Edições SM, São Paulo)
- Edward van de Vendel en Carll Cneut, (Eén miljoen vlinders), in het Taiwanees vertaald door Minya Lin (Reader Publishing Co., Kaohsiung)
- Guido Van Genechten, (Rikki), in het Hindi vertaald door Sofie Wuyts en Arundhati Deosthale (A&A Book Trust, Gurgaon)
- Peter Van Olmen, *Odessa und die geheime Welt der Bücher* (De kleine Odessa), in het Duits vertaald door Mirjam Pressler (Cecilie Dressler Verlag, Hamburg)
- Do Van Ranst, *Modre er farlige med knive* (Moeders zijn gevaarlijk met messen), in het Deens vertaald door Aino Roscher (Turbine, Arhus C)
- Do Van Ranst, *Pappa säger att vi räddar liv* (Mijn vader zegt dat wij levens redden), in het Zweeds vertaald door Rikard Bonde en Ingrid Wikén Bonde (Turbine, Arhus C)
- Jean-Claude van Rijckeghem en Pat van Beirs, *With a Sword in My Hand* (Jonkvrouw), in het Engels vertaald door John Nieuwenhuizen (Allen & Unwin, Crows Nest)
- Kaat Vrancken en Martijn van der Linden, (Cheffie bijt door), in het Japans vertaald door Etsuko Nozaka (BL Publishing Co., Hyogo)
- Kaat Vrancken en Martijn van der Linden, *Cheffie serre les dents* (Cheffie bijt door), in het Frans vertaald door Maurice Lomré (la Joie de lire, Genève)

Strips

- Brecht Evens, *Am falschen Ort* (Ergens waar je niet wil zijn), in het Duits vertaald door Andrea Kluitmann (Reprodukt, Berlijn)
- Brecht Evens, *The wrong place* (Ergens waar je niet wil zijn), in het Engels vertaald door Rhian Heppleston, Michele Hutchison en Laura Watkinson (Drawn & Quarterly, Montreal)
- Brecht Evens, *Les Noceurs* (Ergens waar je niet wil zijn), in het Frans vertaald door Vaidehi Nota en Boris Boubilil (Actes Sud, Arles Cedex)
- Jeroen Janssen (i.s.m. Pieter van Oudheusden), *La revanche de Bakamé* (De wraak van Bakamé), in het Frans vertaald door Ann De Winne (La Boîte à bulles, Antony)
- Philip Paquet, *Snapshots* (Snapshots), in het Italiaans vertaald door Cristina Gallina (Scritturapura Editore, Asti)
- Olivier Schrauwen, *L'homme qui se laissait pousser la barbe* (De man die zijn baard liet groeien), in het Frans vertaald door Thierry Groensteen (Actes Sud, Arles Cedex)
- Olivier Schrauwen, *Mój syn* (My Boy), in het Pools vertaald door Dominika Syrowatko (Timof I Cisi Wspólnicy, Warschau)
- Herr Seele en Kamagurka, *Cowboy Henk* (Cowboy Henk), in het Fins vertaald door Viljami Jauhiainen (Huuda Huuda, Helsinki)
- Maarten Vande Wiele, Erika Raven en Peter Moerenhout, *Parigi ti amo / Parigi ti odio* (Paris), in het Italiaans vertaald door Luca Delponte (Comma 22, Bologna)
- Judith Vanistendael, *Dance by the Light of the Moon* (De maagd en de neger), in het Engels vertaald door Ina Rilke (SelfMadeHero, Londen)

Realisaties 2009, ingediend in 2010**Vertalingen in het Nederlands**

- Jacques Roubaud, *De veelheid der werelden van Lewis*, vertaald door Jan H. Mysjkin (Poëziecentrum)
- Juli Zeh, *Corpus delicti*, vertaald door Hilde Keteleer (Anthos)
- Jules Amédée Barbey d'Aurevilly, *Duivelinnen en demonen*, vertaald door Katelijne De Vuyst en Marij Elias (IJzer)
- Simonetta Agnello-Hornby, *Onder ons is gezwegen*, vertaald door Leen Van Den Broucke (Wereldbibliotheek)

Vertalingen uit het Nederlands

- Lieve Joris, *The High Plains* (fragment uit *De hoogvlaktes*) in *the Paris Review*, in het Engels vertaald door Liz Waters (the Paris Review, New York)

Bijlage III – Lijst van afkortingen

BAM	Instituut voor beeldende, audiovisuele en mediakunst
BSC	Belgisch Stripcentrum
CeLT	Culturele en Literaire Tijdschriften
Ctb	Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie
DBNL	Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren
ELV	Expertisecentrum Literair Vertalen
FBKVB	Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst (Nederland)
FIT	Flanders Investment & Trade
FPD	Fonds Pascal Decroos
GAU	Groep Algemene Uitgevers (Nederland)
IVA Kunsten & Erfgoed	Intern Verzelfstandigd Agentschap Kunsten en Erfgoed
KANTL	Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde
LOCUS	Lokaal, Cultuur, Steunpunt (steunpunt voor lokaal cultuurbeleid)
NTU	Nederlandse Taalunie
PIW	Poetry International Web
SLV	Stichting Lezen Vlaanderen
ST	Strip Turnhout
TIN	Theater Instituut Nederland
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
Vai	Vlaams Architectuurinstituut
VAV	Vlaamse Auteursvereniging
VEP	Vlaams e-boekplatform
VFL	Vlaams Fonds voor de Letteren
VIC	Vlaamse Illustratorenclub
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroep
VTi	Vlaams Theaterinstituut
VUV	Vlaamse Uitgeversvereniging
VVB	Vereniging Vlaamse Boekverkopers
VvL	Vereniging van Letterkundigen (Nederland)

Colofon

Vlaams Fonds voor de Letteren
Generaal Van Merlenstraat 30
2600 Berchem
+32 3 270 31 61
info@vfl.be
www.vfl.be

Verantwoordelijke uitgever en hoofdredacteur:
Carlo Van Baelen, Generaal Van Merlenstraat 30, 2600 Berchem

Aan dit jaarverslag werkten mee:
Els Aerts, Els Cardinaels, Koen De Smedt, Georgia De Winter, Patrick
Peeters, Greet Ramael, Lara Rogiers, Michiel Scharpé, Delphine Seghers,
Karen Thys, Carlo Van Baelen, Mies Van Dun, Elise Vanoosthuysse

Eindredactie: Marijke Hoflack

Vormgeving: Stéphane de Schrevel
Druk: Epo

Overname van berichten is alleen toegelaten met bronvermelding. Het VFL
kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele fouten en/of schade
die voortvloeit, direct of indirect, uit het gebruik van deze informatie.

Wettelijk depot D/2011/9430/1

